

ความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

วรสุดา สุขารมณ

คุษฎีนิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

COOPERATION AMONG ORGANIZATIONS IN THE
DEVELOPMENT OF THE THAI TOURISM INDUSTRY

VORASUDA SUCAROM

A DISSERTATION PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
(PUBLIC ADMINISTRATION)

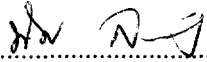
2011

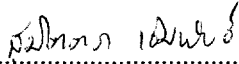
COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

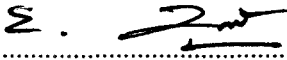
ชื่อเรื่องคุษฎีนิพนธ์ ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ของไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวรศดา สุขารมณ์
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

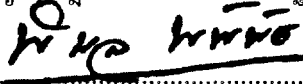
คณะกรรมการที่ปรึกษาคุษฎีนิพนธ์

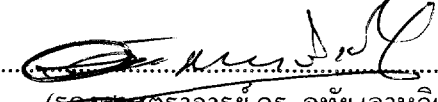

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. พัด ลวางกูร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุमितตรา เจิมพันธ์)

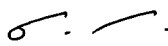

..... กรรมการ
(พลโท ดร. ยอดยุทธ บุญญาริการ)

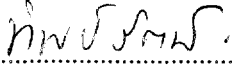
มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

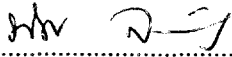

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิมล พูนพิธ)

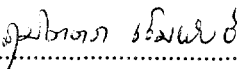

..... ผู้อำนวยการ โครงการปรัชญาคุษฎีบัณฑิต
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย เลาหวิเชียร) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

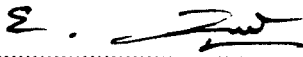
คณะกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุรพล กาญจนะจิตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์รัตน์ เลาหวิเชียร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พัด ลวางกูร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุमितตรา เจิมพันธ์)

..... กรรมการ
(พลโท ดร. ยอดยุทธ บุญญาริการ)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องคุณิพนธ์	ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวรสสุดา สุขารมณั
ชื่อปริญญา	ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2554

คณะกรรมการที่ปรึกษาคุณิพนธ์

1. อาจารย์ ดร. พัด ลวางกูร	ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร. สุमितตรา เติมพันธ์	
3. อาจารย์ พลโท ดร. ยอดยุทธ บุญญูธิการ	

คุณิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาระดับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และ (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) เพื่อมุ่งทดสอบความสัมพันธ์เชิงบวกของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากองค์การภาครัฐและองค์การภาคเอกชน จำนวน 426 หน่วยงาน และรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารขององค์การภาครัฐและองค์การภาคเอกชน จำนวน 11 หน่วยงาน

การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามและแบบวัดมาตราประเมินรวมค่า โดยแบ่งกลุ่มตัวแปรที่สำคัญออกเป็น (1) สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ด้านการเมือง และด้าน

สังคม/วัฒนธรรม (2) ลักษณะของหน่วยงาน ได้แก่ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ (3) กระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับ การเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่ และ (4) ความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร ส่วนตัวแปรตาม คือ (1) ความร่วมมือในการวางแผน (2) ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล (3) ความร่วมมือในการปฏิบัติ (4) ความร่วมมือในการประเมินผล และ (5) ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง

ผลการวิจัยที่สำคัญ คือ (1) ระดับความร่วมมือที่องค์การภาครัฐและภาคเอกชน ได้ร่วมมือกันสูงสุด คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ รองลงมา คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และได้มีความร่วมมือในระดับที่พอ ๆ กัน ระหว่างองค์การภาครัฐและองค์การภาคเอกชน (2) ปัจจัยด้านการเมือง และปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย (3) ปัจจัยด้านความเชื่อมั่น และปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย (4) ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย (5) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านทรัพยากรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย (6) แนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือทั้งหมด 11 ปัจจัย ซึ่งจะเกิดขึ้นในรูปแบบความร่วมมือต่าง ๆ ที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ซึ่งทำให้สามารถเป็นแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การได้สูงขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ ได้บูรณาการในเรื่องของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และสามารถนำกรอบแนวคิดที่ได้จากการวิจัย ไปใช้กับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ได้

ABSTRACT

Dissertation Title	Cooperation Among Organizations in the Development of the Thai Tourism Industry
Student's Name	Miss Vorasuda Sucarom
Degree Sought	Doctor of Philosophy
Major	Public Administration
Academic Year	2011

Advisory Committee

1. Dr. Pad Lavankura	Chairperson
2. Dr. Sumittra Jhermpun	
3. Lt. Gen. Dr. Yodyuth Boonyatikarn	

In this dissertation, the researcher investigates (1) the levels of cooperation among organizations in the development of the Thai tourism industry; and (2) factors affecting the cooperation among these organizations. In addition, the researcher provides (3) guidelines for promoting cooperation among these organizations.

In this research investigation, the researcher used a quantitative methodology in order to test whether there were positive correlations between independent and dependent variables. As an instrument of research, the researcher utilized a questionnaire. Data were collected from both public and private sector organizations for a total of 426 organizations. Moreover, in the qualitative

phase of this research investigation, the researcher used structured interviews as a tool for collecting data from administrators of eleven public and private sector organizations.

The data collected from the results of responses to questionnaire items, were evaluated by an application of the summated ratings method. The important variables were divided into the following groups: (1) variables concerning the organizational environment involving political, social/cultural aspects; (2) variables concerning organizational characteristics involving reliability and the construction of relationships; (3) variables concerning processes and organizational factors involving goals/objectives in addition to the acceptance of change, participation, and the demarcation of duties; and (4) variables concerning organizational readiness involving issues of leadership, communications, and resources.

The dependent variables consisted of (1) cooperation in planning; (2) cooperation in information exchange; (3) cooperation in performance; (4) cooperation in evaluation; and (5) cooperation in drawing up memoranda of understanding.

Findings are as follows:

(1) In respect to cooperation, public and private sector organizations cooperated at the highest level in performance. Next, in descending order, was cooperation in information exchange. Cooperation was at more or less the same level among organizations in the public sector and those in the private sector.

(2) The political factor and the social/cultural factor were found to be positively correlated with cooperation among organizations in the development of the Thai tourism industry.

(3) The factor of reliability and the factor of constructing relationships were determined to be positively correlated with cooperation among organizations in the development of the Thai tourism industry.

(4) The factors of goals/objectives, acceptance of change, participation, and the demarcation of duties were determined to be positively correlated with cooperation among organizations in the development of the Thai tourism industry.

(5) The factors of leadership, communication, and resources were found to be positively correlated with cooperation among organizations in the development of the Thai tourism industry.

(6) In regard to guidelines for promoting cooperation among organizations in the development of the Thai tourism industry, it was found that there were eleven factors affecting cooperation. Cooperation in various forms is necessary for the development of the Thai tourism industry. A clear recognition of this state of affairs can serve as a guideline for promoting cooperation among organizations to a higher level.

In this research investigation, the researcher has integrated various factors bearing correlations with cooperation among organizations involved in the development of the Thai tourism industry. The conceptual framework used by the researcher in this research investigation can be extrapolated to other forms of development in various aspects.

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์เรื่อง ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ เนื่องจากบุคคลหลายท่านได้กรุณาช่วยเหลือในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา ความคิดเห็น และกำลังใจเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร. สุรพล กาญจนะจิตรา ประธานคณะกรรมการสอบป้องกัน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์รัตน์ เลาหวิเชียร กรรมการสอบป้องกัน ที่ได้สละเวลาในการให้ความรู้ และให้คำชี้แนะ พร้อมทั้งแนวในการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. พัด ลวางกูร ประธานที่ปรึกษา ที่ให้ความเมตตาต้อนรับเป็นประธาน พลโท ดร. ยอดยุทธ บุญญธิการ อาจารย์ที่ปรึกษาด้านเนื้อหา ที่สละเวลา และตรวจสอบคุษฎีนิพนธ์ให้ผู้วิจัยอย่างใกล้ชิด ด้วยความห่วงใยเพื่อให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ และ ดร. สุमितตรา เจริญพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาด้านระเบียบวิธีวิจัย ที่สละเวลาในการแนะนำการเขียนคุษฎีนิพนธ์ แนวทางการวิจัย กรอบแนวคิด และแนะนำการออกแบบการวิจัย ให้ความรู้ในด้านระเบียบวิธีวิจัย พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านสถิติในการนำมาวิจัย และเสียสละเวลาเอาใจใส่ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้งแก้ไขเพื่อความใ่สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหง บัณฑิตวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์ และโครงการปรัชญาคุษฎีบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย เลาหวิเชียร ในฐานะผู้อำนวยการโครงการ ที่เป็นทั้งผู้บริหารและเป็นอาจารย์ที่คอยให้ทั้งความรู้ คำปรึกษา กำลังใจ และโอกาสต่อผู้วิจัยด้วยความเมตตา รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคนที่พร้อมให้รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนในการทำคุษฎีนิพนธ์ด้วยความเต็มใจ

ความสำเร็จในครั้งนี้ เนื่องด้วยการอนุเคราะห์จากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามแก่ผู้วิจัย

และผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ และผู้ประกอบการจากภาคเอกชนทุกท่าน ที่ตลอดเวลา
ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
สำหรับงานวิจัย

ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวสุCHARมณั ที่ให้การส่งเสริม
สนับสนุน และเป็นกำลังใจที่สำคัญ พร้อมทั้งคุณกิตติ์ชนศ ก้องเกียรติินที่ ที่ส่งเสริม
สนับสนุนเพิ่มเติมในรายละเอียดทุกเรื่องของผู้วิจัย พร้อมเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยมาโดย
ตลอด จนผู้วิจัยได้มีความพยายามในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องตามมาตรฐาน
ของบัณฑิตวิทยาลัยได้

วรศุดา สุCHARมณั

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง	(13)
สารบัญภาพประกอบ.....	(15)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามในการวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของไทย.....	16
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ.....	21
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
สรุปกรอบแนวคิดเบื้องต้นและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ต่าง ๆ.....	79

บทที่	หน้า
3	81
ระเบียบวิธีการวิจัย.....	81
การดำเนินงานวิจัยเชิงปริมาณ	81
การออกแบบการวิจัย.....	82
หน่วยวิเคราะห์ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	83
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
ตัวแปร นิยามปฏิบัติการ และการวัดตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย...	91
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	108
การดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	109
บทสรุป	110
4	111
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	111
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	111
ลักษณะทั่วไปของข้อมูล.....	111
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	112
การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา.....	116
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย	148
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	157
สรุปผล	167
5	168
บทสรุปผลการวิจัย	168
สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์	170
ข้อเสนอแนะ.....	181
ภาคผนวก	
ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	184
ข ตาราง Factor Analysis	193
ค ประเด็นการสัมภาษณ์รายบุคคล และตารางวัน เวลาในการสัมภาษณ์	210
บรรณานุกรม.....	225
ประวัติผู้เขียน	233

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปความร่วมมือจากนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง.....	32
2 สรุปความร่วมมือแบบบูรณาการ	34
3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของความร่วมมือของ Joyce M. Czajkowski (2006).....	38
4 สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ โดยแยกออกเป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง.....	40
5 สรุปนักวิชาการที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง	42
6 สรุปความร่วมมือแบบบูรณาการพร้อมนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัด .	66
7 สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือแบบบูรณาการพร้อมนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัด.....	70
8 สรุปปัจจัย นิยามศัพท์ และข้อคำถามในแบบสอบถาม	92
9 ค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม.....	107
10 สรุปกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์	109
11 จำนวนหน่วยงาน จำแนกตามรายภาคและรายจังหวัด	113
12 รายละเอียดชื่อกลุ่ม ชื่อตัวแปร พร้อมอักษรย่อ และรายละเอียดข้อคำถาม..	117
13 ระดับคะแนนของตัวแปรอิสระต่าง ๆ วิเคราะห์ผลแยกเป็นรายข้อจากแบบสอบถาม	126
14 ระดับคะแนนของตัวแปรตามต่าง ๆ วิเคราะห์ผลแยกเป็นรายข้อคำถามจากแบบสอบถาม	136
15 ระดับคะแนนการตอบของตัวแปรอิสระต่าง ๆ	143
16 ระดับคะแนนความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย.....	147

ตาราง	หน้า
17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการวางแผน	149
18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล.....	150
19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการปฏิบัติ.....	151
20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการประเมินผล	152
21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง	153
22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation ระหว่างตัวแปรอิสระ ทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของไทยในภาพรวม	154
23 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation matrix) ของกลุ่มตัวแปรที่ใช้ ในการวิจัย	155
24 สรุปการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้ในการวิจัย.....	163
25 คุณูปการในด้านทฤษฎี เมื่อเปรียบเทียบกับแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ....	178
26 สรุปวัน เวลาที่สัมภาษณ์	223

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 รูปแบบการสร้างความร่วมมือแบบ Collaboration.....	27
2 ปัจจัยย่อยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความร่วมมือ	39
3 กรอบแนวคิดเบื้องต้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ.....	80
4 การแบ่งภาค จังหวัด และหน่วยงาน	86
5 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงบวกของกลุ่มตัวแปรกับความร่วมมือ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม	156
6 สรุปปัจจัยสำคัญที่มีความสำคัญกับระดับความร่วมมือในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย	180

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของทั่วโลก เพราะหลายประเทศ อาศัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักในการพัฒนาประเทศและสร้างความเติบโตในระบบเศรษฐกิจ โดยมีความสำคัญในระดับต้น คือ 1 ถึง 3 ของ 10 อันดับแรกในอุตสาหกรรมสำคัญของหลาย ๆ ประเทศ (McIntosh & Goeldner, 1986) ในประเทศไทยก็เช่นกัน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็เป็นอุตสาหกรรมหลักที่นำรายได้เข้าประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเพื่อความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวควรจะเป็นผลิตผลมาจากการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความสลับซับซ้อนของการพัฒนาและการบริหารและการจัดการ ในความเป็นจริงแล้วมีความเป็นไปได้ไม่น้อยมากที่จะมีกระบวนการพัฒนานโยบายที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดลำดับความสำคัญทางการเมือง การใช้อำนาจลักษณะความต้องการในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและแรงกดดันจากอุตสาหกรรม ปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนานโยบายด้านการท่องเที่ยวแต่ละขั้นตอนอย่างน้อยที่สุด ควรมีการกล่าวถึงบทบาทที่การท่องเที่ยวจะมีส่วนในการบริหารพัฒนาประเทศ หรือภูมิภาคนั้น ๆ อย่างชัดเจน และความจำเป็นอย่างยิ่ง คือ การอาศัยความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดทำนโยบายด้านการท่องเที่ยวขึ้น (ศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย, 2549, หน้า 18)

บทบาทที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะของประเทศไทย เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีศักยภาพการทำรายได้ให้กับประเทศไทยสูง ดังนั้น นโยบายด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่จะต้องเร่งดำเนินการ คือ การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

คุณภาพ มีมาตรฐานความปลอดภัย และการให้บริการระดับสากล โดยการเน้นเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมไทยควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพจากทั่วโลก รวมทั้งการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นการค้าบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงาน กระจายรายได้ และหารายได้จากเงินตราต่างประเทศ พร้อมทั้งตั้งเป้าหมายที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (tourism capital of Asia) ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (quality tourism destination) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553) ซึ่งความสำเร็จในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา มีส่วนสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยสามารถจัดอันดับในการเป็น 1 ใน 20 พื้นที่ท่องเที่ยวหลักของโลก

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยต้องประสบกับภาวะวิกฤตต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น การก่อการร้าย เหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ วิกฤตราคาน้ำมัน ปัญหาทางการเมือง และภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกถดถอย เป็นผลให้สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยผันผวน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนสถานการณ์และแนวโน้มต่าง ๆ เพราะจะเป็นโอกาสอันดีต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในการปรับเปลี่ยนทิศทาง เป้าหมาย และกลยุทธ์การพัฒนา พร้อมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ให้พร้อมรับกับเงื่อนไขและปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น (ธนบูรณ์เกิดดี จิรพัฒนกร, 2552, หน้า 3)

ในการบริหารประเทศ องค์กรภาครัฐเป็นองค์กรที่มีบทบาทและความสำคัญยิ่ง เพราะภาครัฐสามารถกำหนดนโยบายและดำเนินการพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขของสมาชิกในสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ รัฐได้แสดงอำนาจในการแทรกแซงกิจการของรัฐทุกประเภททั้งทางตรงและทางอ้อม และรัฐมีอำนาจในการออกกฎหมายเพื่อกำหนดและควบคุมสังคมให้เป็นไปตามกรอบที่วางไว้ (ดำรง ฐานดี, 2532, หน้า 33) ในรูปแบบของการสั่งการของภาครัฐที่มีบทบาทมากขึ้น จนทำให้สังคมเกิดความอ่อนแอ ต้องอาศัยการพึ่งพาจากรัฐ แต่ภาครัฐมีการบริหารงานที่ล่าช้า เพราะต้องรอความเห็นชอบจากส่วนกลาง และการบริหารงานของรัฐยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาของสังคมได้ตรงประเด็น รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจนก่อให้เกิดผลกระทบจึงตามมามากมาย (ภาวิดา รังษี, 2550, หน้า 1)

จากที่กล่าวมา มีผลทำให้การบริหารงานของภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวในหลาย ๆ มิติ เพื่อที่จะสามารถขับเคลื่อนองค์กรไปตามเป้าประสงค์ของการปฏิรูปฯ ที่กำหนดไว้ โดยได้มีการกำหนดให้กระทรวงเป็นหน่วยงานที่ประกอบภารกิจหลักหลายกลุ่มรับผิดชอบภารกิจที่เป็นงานเชิงนโยบายและมีแผนงานสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริการ หรือสนองตอบความต้องการของประชาชน การรวมหน่วยงานภายใต้กระทรวงที่รับผิดชอบเฉพาะด้านต่าง ๆ ที่ตอบสนองวัตถุประสงค์หลักของกระทรวง เป็นการรวบรวมภารกิจที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องกันให้อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน เพื่อการตัดสินใจที่รวดเร็วมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน มีการจัดบทบาทหน้าที่ และแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเอกภาพ และมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถึงแม้ว่าจะได้มีการจัดองค์กรที่มีความกะทัดรัด คล่องตัว ปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว เป็นการทำงานที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ อีกทั้งยังมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้าน โครงสร้างและกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย สามารถสนับสนุนให้การทำงานของราชการ สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม รวมทั้งมีการพัฒนาระบบราชการให้มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ทำงานอย่างมีเหตุผล สามารถตอบคำถามได้ เปิดเผยข้อมูลได้ แต่ยังมีสาเหตุที่สำคัญ ที่การดำเนินงานบริหารของภาครัฐ ยังไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้ ได้แก่ ประการแรก คือ คุณภาพของบุคลากร โดยระบบราชการยังขาดบุคลากรที่มีคุณภาพเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ นั่นคือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในตำแหน่งนั้นจริง ๆ ประการที่สอง คือ ระบบราชการยังไม่ได้มีการปรับปรุงวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรที่เปลี่ยนแปลงไป นั่นคือ การมุ่งเน้นระบบการทำงานที่เสริมสร้างความร่วมมือ ลักษณะการทำงานเป็นทีม เพื่อจะสร้างผลงานร่วมกัน แต่ที่ผ่านมายังคงมุ่งตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก ขาดการประสานงานกันในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รูปแบบของการปฏิรูประบบราชการที่ผ่านมา ไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อส่งเสริมให้บรรยากาศและวัฒนธรรมในการทำงานแบบฉันทกกำลังร่วมมือกันทำ โดยการประสานสัมพันธ์และการไม่ปิดกั้นข้อมูลระหว่างองค์กร และประการสุดท้าย คือ องค์กรภาครัฐยังไม่ได้มีการจำแนกบทบาทภารกิจเฉพาะใน

ส่วนที่ตนเองจะต้องทำว่ามีบทบาทหน้าที่อะไร และบทบาทหน้าที่อะไรที่ต้องร่วมมือกัน ทำกับภาคเอกชนหรือให้ภาคเอกชนเข้ามาทำแทน ซึ่งมีผลทำให้องค์การภาครัฐยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนตัวเองให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในแต่ละขณะได้ดีเท่าที่ควร (อภิรัช พันธ์เสน, 2551, หน้า 22-25)

สภาพทางการเมือง สังคม/วัฒนธรรม และสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ องค์การ เมื่อใดเกิดอุปสรรคขัดขวางพฤติกรรมของสมาชิกในองค์การที่จะไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เมื่อนั้นความขัดแย้งจะเกิดขึ้น กลไกการป้องกันตัวเองจะเริ่มทำงานผลที่ตามมา คือ พฤติกรรมขององค์การจะถูกปรับเปลี่ยน เป้าหมายเดิมอาจเบี่ยงเบนไปบ้างแต่ยังคงไว้ซึ่งความต้องการ ความร่วมมือระหว่างองค์การที่เกิดขึ้น ถ้าเกิดมีความขัดแย้งภายในองค์การหรือระหว่างองค์การขึ้น ก็ส่งผลให้การตัดสินใจเข้าร่วมมือเป็นไปได้ยาก หรืออาจจะเกิดการตัดสินใจไม่เข้าร่วมมือใด ๆ เลย อุปสรรคซึ่งเป็นที่มาของการตัดสินใจเข้าร่วมมือหรือไม่เข้าร่วมมือมีอยู่หลากหลายสาเหตุ ดังนี้

ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ถ้าหากแต่ละคนมีข้อมูลแตกต่างกันหรือรู้มากคนละอย่างในกรณีเดียวกันอาจทำให้มีความเห็นแตกต่างกันออกไป หรือการมีข้อมูลไม่เพียงพอ ไม่ชัดเจนและสองแง่สองมุม เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารก็ย่อมเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน และก่อให้เกิดความร่วมมือไม่ได้

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ในสถานการณ์ที่มีคนอยู่ร่วมกัน เป้าหมายของคน ๆ หนึ่ง อาจจะเป็นอุปสรรคของอีกคนหนึ่งได้ ในแต่ละองค์การก็ประกอบด้วยแผนงานต่าง ๆ ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีเป้าหมายงานและปัญหาไม่เหมือนกัน อาจทำให้เกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับผลประโยชน์หรือลำดับก่อนหลัง ความขัดแย้งดังกล่าวเป็นเรื่องของการแสวงหาทางเลือกของการปฏิบัติที่แต่ละคนย่อม มีวิธีการของตนเอง ซึ่งเป็นผลจากอิทธิพลของการศึกษาเล่าเรียน ประสบการณ์ หรืออื่น ๆ จึงเกิดปัญหาความร่วมมือได้อย่างง่าย

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณเห็นว่ามีความสำคัญแล้วยอมรับไว้เป็นความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิด ซึ่งย่อมมีความแตกต่างกันในแต่ละตัวบุคคล และโดยที่การตัดสินใจเลือกเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติมักจะได้รับอิทธิพลมาจากค่านิยมด้วยส่วนหนึ่ง หากบุคคลในแต่ละองค์การมีค่านิยมที่ต่างกันมาก ๆ หรือใช้ค่านิยมมากกว่าข้อมูลและข้อเท็จจริง ก็เป็นสาเหตุของปัญหาความขัดแย้งซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลของความร่วมมือขึ้นได้

ความเชื่อ การที่คนมีความเชื่อแตกต่างกัน จะทำให้มองเห็นประเด็นต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน เมื่อต้องร่วมมือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งก็ย่อมเกิดความขัดแย้งขึ้นมาได้

ความคิดและความรู้ เกิดจากการศึกษาอบรม ปลุกฝังมาคนละอย่างทำให้เกิดความแตกต่างทางด้านความคิดอันนำไปสู่วิธีการปฏิบัติที่ไม่เหมือนกัน

โครงสร้างขององค์การ ปกติองค์การจะกำหนดโครงสร้างที่เห็นว่าจะทำให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์องค์การอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลในองค์การจะถูกใช้อย่างมีจุดมุ่งหมาย ภายใต้ นโยบาย เงื่อนไขเวลาและทรัพยากรแตกต่างกันไป ซึ่งอาจเป็นผลทำให้คนเกิดความคับข้องใจ จึงพยายามต่อสู้เพื่อเอาชนะซึ่งเป็นที่มาของการตัดสินใจไม่เข้าร่วมมือ

การเปลี่ยนแปลงไม่ว่า ด้านตัวบุคคลหรือ โครงสร้าง ย่อมก่อให้เกิดความตึงเครียดไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความคิดเห็น อารมณ์ ร่างกาย หรือพฤติกรรม จะเป็นที่มาของความขัดแย้ง ผลที่ได้มีทั้งการยอมรับและการต่อต้าน ซึ่งจะเป็นผลต่อความร่วมมืออย่างเห็นได้ชัด

ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์การซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วม หรือไม่เข้าร่วมมือระหว่างองค์การในการดำเนินกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ (อรุณ รัชธรรม, 2526, หน้า 354-358)

ดังนั้น ความร่วมมือระหว่างองค์การจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานให้เกิดความรวดเร็ว และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ จากการศึกษา พบว่า ปัญหาขององค์การที่เข้ามาบริหารงานด้านการท่องเที่ยว นั้น ยังมีอยู่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคลากรที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การขาดความร่วมมือของผู้ประกอบการ การขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินกิจกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ความด้อยประสิทธิภาพของผู้นำในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว (มูลนิธิสิ่งแวดล้อมไทย, 2548) ประกอบกับการดำเนินการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังเป็นไปในเชิงรับ และไม่มีการบูรณาการความร่วมมืออย่างจริงจังในส่วนของภาครัฐและระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในระดับต่าง ๆ ล้วนส่งผลให้การพัฒนาและแก้ปัญหการท่องเที่ยวของไทย ต้องได้รับความร่วมมือจากองค์การหลายฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (ภูวนิดา คุณผลิน, 2550, หน้า 9-10)

การสร้างความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากแนวคิดหรือวิธีการในการบริหารแบบเดิม ๆ ย่อมไม่สามารถนำพาเรื่องของการท่องเที่ยว ไปสู่ความสำเร็จได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ต้องเพิ่มศักยภาพในการเข้าไปแข่งขันกับการท่องเที่ยวระดับโลกที่ไร้พรมแดน ที่นับวันจะทวีความเข้มข้นเพิ่มมากขึ้น มาตรการหนึ่ง คือ การเพิ่มระดับความร่วมมือระหว่างภาคต่าง ๆ ให้เอื้อต่อความสำเร็จของการท่องเที่ยว และสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาถึงแนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย รวมไปถึงการวิจัยถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

คำถามในการวิจัย

1. ระดับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย เป็นอย่างไร
2. มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อทดสอบสมมติฐานหลักตามกรอบแนวความคิดที่ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปร โดยกลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน กลุ่มปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง และกลุ่มปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย โดยแบ่งสมมติฐานหลัก ดังนี้

1. กลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
2. กลุ่มปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน ได้แก่ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
3. กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
4. กลุ่มปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยโดยภาพรวมไว้ดังนี้

1. กรอบการวิเคราะห์ คือ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ได้แก่ กลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน คือ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม กลุ่มปัจจัยด้านลักษณะของ

หน่วยงาน คือ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน คือ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่ และกลุ่มปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน คือ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร และความร่วมมือระหว่างองค์กร ได้แก่ ความร่วมมือในการวางแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการปฏิบัติ ความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง

2. ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบงานด้านการท่องเที่ยว และภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลและส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ (1) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (3) กระทรวงวัฒนธรรม (4) กองทัพบก (5) สำนักงานทะเบียนมัคคุเทศก์ (6) กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ส่วนหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ (1) สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (2) ผู้ประกอบการโรงแรม (3) ผู้ประกอบการร้านอาหาร (4) สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพ (5) สมาคมโรงแรมไทย (6) สมาคมภัตตาคารไทย (7) สมาคมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (8) หอการค้าไทย ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ระดับองค์กร คือ หน่วยงานองค์กรดังที่กล่าวมา (และมีสถานที่ตั้งกระจายอยู่ทั่วประเทศใน 76 จังหวัด) โดยให้บุคลากรในหน่วยงานตามกลุ่มดังกล่าวเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม

นิยามศัพท์

การวิจัยเรื่อง *ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย* ได้แบ่งนิยามศัพท์ในการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ด้วยกัน คือ (1) นิยามศัพท์เฉพาะ (2) นิยามศัพท์ปฏิบัติการสำหรับตัวแปรที่สร้างขึ้นด้วยข้อความที่ให้ระดับคะแนนในแต่ละข้อตอบเป็นคะแนน 1-5 ระดับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้น หรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น
2. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยแรงงานและการลงทุนสูงใช้เทคนิควิชาการเฉพาะ มีการวางแผน การจัดการองค์การ การควบคุม การตลาด และครอบคลุมธุรกิจหลายประเภททั้งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งจำเป็นต้องใช้องค์ประกอบการจัดการในอุตสาหกรรม
3. การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทางจะต้องประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการเป็นอย่างน้อย คือ การเดินทาง การพักค้างแรม และการรับประทานอาหารนอกบ้าน

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1. ความร่วมมือ หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือระหว่างองค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป เพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเป็นความร่วมมือที่มีความละเอียดอ่อน หรือมีความเป็นทางการสูง หรือเป็นการบริหารงานที่จำเป็นต้องมีพันธสัญญา หรือข้อตกลงร่วมกัน นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการยื่นความช่วยเหลือให้แก่กันและกัน อาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า เป็นความร่วมมืออย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ขึ้นอยู่กับการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อใช้ในการเจรจาทำข้อตกลงซึ่งกันและกัน โดยแบ่งความร่วมมือได้เป็น 5 ระดับ ตามรายละเอียดดังนี้

1.1 ความร่วมมือในการทำแผน หมายถึง องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป ร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติงาน ค้นหาแนวทางปฏิบัติงาน ร่วมกันวางเป้าหมาย มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกัน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมไปถึงร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านได้กำหนดแผนปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานของท่านวางเป้าหมายที่เกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

1.2 ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล หมายถึง องค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไป ร่วมกันสร้างความรู้ในด้านต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างองค์กร มีการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรม/โครงการที่ต้องปฏิบัติร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และยังมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติ ร่วมกันระหว่างองค์กร ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะใหม่ ๆ ให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานของท่านได้ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

1.3 ความร่วมมือในการปฏิบัติ หมายถึง องค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไป เกิดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างอิสระ มีการปฏิบัติงานร่วมกัน และได้ตัดสินใจ ในการปฏิบัติด้วยกัน แบ่งปันทรัพยากรซึ่งกันและกันระหว่างองค์กร เกิดการพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและกัน มีการเจรจาต่อรองระหว่างองค์กรได้ สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกัน รวมไปถึงการร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปรับเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านสามารถ ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของท่านสามารถตัดสินใจร่วมกันกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเมื่อถึงเวลา ปฏิบัติกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานของท่านเกิด ความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

1.4 ความร่วมมือในการประเมินผล หมายถึง องค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไป มีอำนาจเท่าเทียมกัน และมีอำนาจร่วมกันในการประเมินผลผู้ร่วมปฏิบัติงาน และประเมิน กิจกรรม/โครงการที่ได้สร้างขึ้นระหว่างองค์กรที่ร่วมกันปฏิบัติเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และจำเป็นต้องมีความน่าเชื่อถือในผลที่ได้ประเมินร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านร่วมกันปฏิบัติงานและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของ ท่านมีอำนาจในการประเมินผลงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม/ โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นต้น

1.5 ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง หมายถึง องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป ได้ผ่านระดับความร่วมมือระดับต้น ๆ จนมาถึงการร่วมกันทำบันทึกข้อตกลง ซึ่งเป็นความร่วมมือระดับสูงสุด มีความเป็นทางการสูง ซึ่งจะต้องมีพันธสัญญาระหว่างกัน โดยออกเป็นเอกสาร หรือเรียกได้ว่า การทำบันทึกข้อตกลง เพื่อเป็นทิศทางในกาปฏิบัติร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านสามารถสร้างร่วมมืออย่างเป็นทางการ กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานของท่าน มีการทำบันทึกข้อตกลงด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

2. สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน หมายถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ โดยเป็นเรื่องของกลุ่มคน หรือองค์การที่มีประวัติในการให้ความร่วมมือ ผู้ให้ความร่วมมือระหว่างองค์การส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้นำขององค์การที่มีบทบาทในการให้ความร่วมมือ หรือเป็นผู้ตัดสินใจที่จะเข้าร่วมมือกับองค์การที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ให้ความสนใจต่อสภาพแวดล้อมของหน่วยงานด้านการเมือง สังคม และวัฒนธรรม เป็นอย่างมาก สิ่งสำคัญที่จะเกิดขึ้นต่อความร่วมมือนั้นมีส่วนหนึ่งเกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมระหว่างองค์การ และความหลากหลายของวัฒนธรรมของแต่ละฝ่ายนั้น มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมมือระหว่างองค์การ ยกตัวอย่าง เช่น ด้านการเมือง คือ หน่วยงานของท่านให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง กิจกรรม/โครงการของหน่วยงานท่าน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างเต็มที่ และด้านสังคม/วัฒนธรรม คือ หน่วยงานของท่านให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม/วัฒนธรรม ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของท่านเคยให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3. ลักษณะของหน่วยงาน หมายถึง ลักษณะที่สมาชิกของหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต้องมีในการสร้างร่วมมือที่ดี โดยแบ่งตัวชี้วัดออกเป็นดังนี้ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์

3.1 ความเชื่อมั่น หมายถึง ความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน และมีความเคารพกันระหว่างผู้ร่วมมือ เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งเป็นความร่วมมือขั้นพื้นฐาน สมาชิกขององค์การมีความเคารพซึ่งกันและกันต่อผู้ร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการระหว่างหน่วยงาน และมีความเชื่อมั่นต่อกัน พร้อมทั้งยังมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกขององค์การอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดความสามารถในการยอมรับการทำงานซึ่งกันและกัน ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความน่าเชื่อถือในการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของท่านได้สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานให้เป็นแบบอย่างที่ดีชัดเจน เป็นต้น

3.2 การสร้างความสัมพันธ์ หมายถึง องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เพื่อการปฏิบัติงานร่วมกันในโครงการใดโครงการหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานก่อนที่จะเริ่มกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกัน หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

4. กระบวนการและโครงสร้าง หมายถึง วิธีการจัดการในองค์การซึ่งผู้บริหารขององค์การวางระเบียบหน้าที่ในการปฏิบัติงาน กำหนดสภาพภายในองค์การ เพื่อแบ่งหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติงานตามความเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสามารถร่วมงานกับองค์การอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้แบ่งตัวชี้วัดออกดังนี้ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่

4.1 เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ หมายถึง ข้อกำหนดขององค์การที่ตั้งไว้ และได้มีการแจ้งให้ทุกคนทราบ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติขึ้นในทิศทางที่แน่นอน ความเป็นรูปธรรมในการบรรลุเป้าหมายนั้นมีการแบ่งทัศนวิสัยร่วมกันระหว่างองค์การ และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการตั้งเป้าหมายร่วมกันระหว่างองค์การเพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกัน ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และจะดำเนินการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมายของการปฏิบัติ

ด้วยวิธีที่กว้างขวาง ตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานท่านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการจัดกิจกรรม/โครงการร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เป็นต้น

4.2 การยอมรับการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การเตรียมความพร้อมขององค์การ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการกำหนดนโยบายใหม่ขององค์การต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะ ความรู้ หรือทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การ ยกตัวอย่างเช่น สมาชิกในหน่วยงานของท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถตอบรับการจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างหน่วยงาน เมื่อหน่วยงานอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานของท่านอย่างเป็นทางการ หน่วยงานของท่านยอมรับความร่วมมือที่เกิดขึ้นได้ เป็นต้น

4.3 การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอนของกิจกรรม/โครงการ ร่วมกันระหว่างองค์การเพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4.4 การแบ่งหน้าที่ หมายถึง การแบ่งงาน การกำหนดงาน ตามความถนัดของผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านมีการกำหนดหน้าที่เพื่อทำให้กิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน หน่วยงานของท่านมีการแบ่งหน้าที่ตามความชำนาญของบุคลากร เพื่อทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

5. ความพร้อมของหน่วยงาน หมายถึง การเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ การมีการสื่อสารความซึ่งกันและกันอย่างสะดวกและคล่องตัว มีงบประมาณ บุคลากร และวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็น และความสำคัญของภาวะผู้นำก็เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ ก่อให้เกิดผลต่อความร่วมมือ โดยมีตัวชี้วัดดังนี้ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร

5.1 ภาวะผู้นำ หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทในการควบคุมการทำงานในองค์กรเพื่อทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ และสามารถตัดสินใจในองค์กรเข้าร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ และยังเป็นผู้ที่ออกนโยบายร่วมกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานร่วมกันขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถกำหนดหน้าที่และบทบาทของสมาชิกเพื่อเข้าร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถส่งเสริมบรรยากาศและความผูกพันของการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น

5.2 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคล หรือบุคคลต่อกลุ่ม โดยใช้สัญลักษณ์ สัญญาณ หรือพฤติกรรมที่เข้าใจกัน เพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการ ให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างองค์กร ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานของท่านมีการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรง หน่วยงานของท่านมีความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

5.3 ทรัพยากร หมายถึง จำนวนงบประมาณที่ได้รับในการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้น หรือวัสดุ/อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้กับกิจกรรม/โครงการ หรือการที่องค์กรมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาปฏิบัติ รวมทั้งบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรม/โครงการนั้นอย่างเพียงพอ ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ยกตัวอย่างเช่น งบประมาณที่กำหนดให้ใช้ในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเหมาะสมกับงานที่ต้องปฏิบัติ จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีเพียงพอ เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผล และสามารถอธิบายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย
2. ผลการวิจัยและข้อสรุปต่าง ๆ ที่ได้ จะเป็นแนวทางนำไปสู่การวิจัยเรื่องของความร่วมมือระหว่างองค์การมากขึ้น โดยสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ได้ โดยอยู่บนพื้นฐานขององค์ความรู้ที่ได้ศึกษาอย่างเป็นระบบและมีระเบียบวิธีที่เชื่อถือได้
3. ผลการวิจัยจะช่วยเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านความร่วมมือระหว่างองค์การ ทำให้ทราบว่าแนวคิดทฤษฎี หรือรูปแบบที่มาจากต่างประเทศ สามารถนำมาใช้กับประเทศไทยได้หรือไม่ เพียงใด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยแนวทางความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยนั้น ผู้วิจัยต้องทำการศึกษาความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีตามลำดับดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย
2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ
3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

ความหมายของการท่องเที่ยว

Collier and Harraway (1989, pp. 1-2) อธิบายว่า การท่องเที่ยว คือ (1) การท่องเที่ยวเริ่มจากกระบวนการทางความคิดและการตัดสินใจ (2) การท่องเที่ยว คือ การผสมผสานของบริการต่าง ๆ ประสบการณ์จากการเดินทางและความพึงพอใจที่ได้รับ (3) การผสมผสานเหล่านี้จะนำไปสู่การเดินทางของคน ไปยังจุดหมายปลายทางที่หลากหลาย นอกเหนือไปจากสถานที่พักตามปกติ และการพักผ่อนตามจุดหมายปลายทางนั้น ๆ (4) ช่วงระยะเวลาของการท่องเที่ยวจะต้องเป็นระยะเวลาชั่วคราวไม่ใช่ถาวร (5) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจะเป็นผลในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของแหล่งท่องเที่ยว (6) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะมีผลกระทบต่อชุมชนที่เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว และ (7) การท่องเที่ยวจะต้องมีกิจกรรมที่พึงพอใจ

สหพันธ์องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Union of Official Travel Organization--IUOTO) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า จะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีเงื่อนไขตามหลักสากลดังต่อไปนี้ คือ ต้องเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ และ ต้องเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ในกรณีนั้น (Goeldner & Ritchie, 2006, p. 7)

วรรณภา วงษ์วานิช (2539, หน้า 7) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวสรุปว่า การท่องเที่ยวมีความหมายกว้าง กล่าวคือ มิได้มีความหมายเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพิ่มพูนความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังมีความหมายถึงการเคลื่อนย้ายของประชากรจากแหล่งหนึ่งไปสู่อีกแห่งหนึ่ง รวมทั้งเป็นการเดินทางภายในประเทศและเดินทางระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีกิจกรรมร่วมกัน และทำให้ได้รับความรู้สนุกสนานเพลิดเพลิน ฉะนั้นการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงเป็นธุรกิจที่กว้างขวาง ซึ่งอาจจะสรุปได้ว่า ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยว นั้นจะมีความหมายอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 3 ประการ คือ (1) เดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นชั่วคราว (2) เดินทางด้วยความสมัครใจ และ (3) เดินทางด้วยจุดมุ่งหมายใด ๆ ก็ได้ที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพ หรือหารายได้

โกมุทพันธ์ ผลสินธุ์ (2542, หน้า 1-2) ได้อ้างถึง พ.ศ. 2506 องค์การสหประชาชาติ ได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ที่ประชุมได้พิจารณาว่า เพื่อให้ความหมายของการท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้กำหนดคำจำกัดความของคำว่า การท่องเที่ยว ไว้ดังนี้ (1) เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (2) เดินทางด้วยความสมัครใจ (3) เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้แต่ต้องไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ

นิคม จารุมณี (2545, หน้า 1) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า “หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งที่มีจุดหมายถึงที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้น (motivator) จากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านการปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ”

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว คือ การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติเป็นการชั่วคราว เพื่อความสนุกสนาน โดยความสมัครใจ ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพ และการเดินทางท่องเที่ยว นั้นต้องไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนในแหล่งที่ท่องเที่ยวด้วย

จากการศึกษาถึงความหมายของการท่องเที่ยวนั้น ทำให้เห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในส่วนต่อไป เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทย และเป็นส่วนหนึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ลงทุนต่ำ แต่ให้ผลตอบแทนสูง การลงทุนสำหรับการท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ที่การวางแผนการตลาด และการบำรุงฟื้นฟูส่วนผลตอบแทน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังสามารถสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (มนัส สุวรรณ, 2545, หน้า 309-311)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยแรงงานและการลงทุนสูง ใช้เทคนิควิชาการเฉพาะ มีการวางแผน การจัดองค์การ การควบคุม และการตลาด และครอบคลุมธุรกิจหลายประเภท ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงและโดยอ้อม (นิศา ชัชกุล, 2551, หน้า 7)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานร่วมกันของบริษัทธุรกิจต่าง ๆ องค์กร และแหล่งให้บริการและสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญที่รัฐบาลให้ความสำคัญและกำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของประเทศ (มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2552, หน้า 2-1)

จากกรณีที่ประเทศไทยมีการท่องเที่ยวหลากหลายประเภท และปัจจุบันมีการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เน้นให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น แต่ลักษณะของการพัฒนายังขาดความเป็นเอกภาพในการที่จะรวมกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547, หน้า 4)

ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จะต้องมีการวางแผน และปฏิบัติให้ เกิดเป็นรูปธรรม ดังที่จะกล่าวในส่วนต่อไป

การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ดี เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด จำเป็นต้องมีการวางแผนซึ่งไม่แตกต่างจากการวางแผนพัฒนาด้านอื่น ๆ โดยมีความเฉพาะที่มุ่งเน้นการพัฒนาในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

การวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำได้ 4 ระดับ ได้แก่ (อภิรมย์ พรหมจรรยา, ชุตินา ต่อเจริญ และคมสัน รัชตพันธ์, 2546, หน้า 5-10)

ระดับแรก การวางแผนสำรวจเบื้องต้นเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยทั่วไป เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างสังเขป เพื่อศึกษาถึงประเด็นที่เด่นชัดและมุ่งแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหรือกำหนดการพัฒนาระยะสั้น ๆ

ระดับที่สอง การวางแผนศึกษาเบื้องต้นเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นการศึกษาในลักษณะกว้างถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในทุกสาขา โครงสร้างพื้นฐานและความพร้อมด้านอื่น ๆ เพื่อกำหนดกรอบ และทิศทางของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ระดับที่สาม การวางแผนหลักเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นการศึกษาลงในรายละเอียดกว่าการศึกษาเบื้องต้น และมีการวิเคราะห์อย่างละเอียด แล้วจึงจัดทำแผนพัฒนาผสมผสานในทุก ๆ สาขา จะต้องมีการเสนอกลยุทธ์พร้อมทั้งแนวทางในการพัฒนาที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่กำหนดไว้ โดยกำหนดโครงการต่าง ๆ ที่ควรนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้

ระดับที่สี่ การวางแผนศึกษาความเหมาะสมของโครงการ เป็นการศึกษาที่สืบเนื่องจากการจัดทำแผนหลัก โดยทำการศึกษาความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนหลัก ในความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ การเงิน

และเทคนิคการบริหารทางการตลาด พร้อมทั้งเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการนั้น ๆ

ทั้งนี้ ในการวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้ง 4 ระดับ จะต้องมีการศึกษาและพิจารณาถึงด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงานในทุกระดับ และจะมีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับของแผน

การวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรอิสระที่ไม่หวังผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ และการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นเรื่องของการผสมผสานสินค้าและบริการต่างชนิดกัน ลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนจึงจำเป็นต้องเกี่ยวข้องไปถึงหน่วยงานหลายองค์กร การจะแบ่งขอบเขตความรับผิดชอบให้ชัดเจนจึงเป็นเรื่องยาก อย่างไรก็ตาม อาจแบ่งองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ เพื่อการวางแผนพัฒนา คือ

ประเภทแรก องค์กรของภาครัฐ Kaiser and Helber (อ้างถึงใน ภูวนิดา คุณผลิน, 2550, หน้า 78) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วองค์กรของรัฐควรจะรับหน้าที่ 2 ประการ คือ เป็นองค์กรที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และเป็นองค์กรที่คอยดูแลควบคุมและประสานงานให้การท่องเที่ยวดำเนินไปด้วยดี องค์กรภาครัฐแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 องค์กรที่มีฐานะเป็นราชการ การดำเนินงานขององค์กรขึ้นอยู่กับลักษณะ โครงสร้าง และแนวนโยบายที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยทั่วไปแล้วจะทำหน้าที่ด้านการดำเนินการวางแผนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งในเชิงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาด การพัฒนาบุคลากร การควบคุมการจัดการด้านสินค้าและบริการ ลักษณะที่ 2 องค์กรที่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจและกึ่งราชการเป็นองค์กรที่รับผิดชอบในการวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีลักษณะการบริหารงานที่เป็นกึ่งรัฐกึ่งเอกชน กล่าวคือ สามารถจัดหารายได้เอง ในขณะที่รัฐสนับสนุนงบประมาณเป็นบางส่วน และรัฐยังเข้าไปควบคุมการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น องค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

ประเภทที่ 2 องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาลแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 องค์กรเอกชนที่ไม่มุ่งผลกำไร องค์กรเหล่านี้อาจดำเนินงานด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมใน

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์การด้วยตนเอง ซึ่งมักเป็นกิจกรรมเฉพาะเรื่อง เช่น การพัฒนา มัคคุเทศก์ บางครั้งอาจมีบทบาทร่วมกับองค์การของรัฐในระดับต่าง ๆ ในการจัดทำ และการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ กลุ่มที่ 2 องค์การเอกชนที่มุ่งหวังผลกำไร บทบาทขององค์การเอกชนกลุ่มนี้ต่อการวางแผนค่อนข้างจะมีขอบเขตที่จำกัดแน่นอน และในทางปฏิบัติโดยทั่วไปมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการให้บริการนักท่องเที่ยว มีจุดมุ่งหมายที่จะได้รับผลกำไรตอบแทนสูงสุด การวางแผนและการดำเนินการของเอกชนอาจ วางแผนพัฒนา โดยไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจมี บทบาทสำคัญต่อการช่วยให้เกิดผลประโยชน์ส่วนรวมต่อชุมชนด้วยกัน

ในเนื้อหาของการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นั้น เริ่มต้นจากการวางแผนการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาอย่างถูกต้อง และพัฒนาทุกระบบ ดังนั้น จากการประมวลเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ความร่วมมือระหว่างองค์การ เป็นส่วนสำคัญ ที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม-ท่องเที่ยว เนื่องจากบทบาทในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบ จะต้องมาจากองค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จึงจะทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุถึงเป้าหมายที่ได้วางไว้

ในส่วนต่อไป ผู้วิจัยจึงได้กล่าวถึง แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความร่วมมือ เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ

การวิจัยเรื่อง ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรม-ท่องเที่ยวของ ไทย นั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์องค์ความรู้ เพื่ออธิบายถึงแนวทางความร่วมมือ

เมื่อกกล่าวถึงแนวทางความร่วมมือ บุคคลทั่วไปมีความเข้าใจร่วมกันว่า เป็นแนวทางของการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือระหว่าง องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป ทฤษฎีด้านความร่วมมือขององค์การ จำเป็นต้องให้

องค์การเข้ามารวมตัวกัน เพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ทฤษฎีด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ กล่าวถึงกระบวนการในการทำงานร่วมกัน ซึ่งมีอยู่สามระดับ คือ Cooperation, Coordination และ Collaboration มักมีการใช้ปะปนกัน (Mattesich and Murray-Close, 2001) มีความเห็นว่า กระบวนการทั้งสามนี้มีความหมายที่แตกต่างกัน และมีระดับของความร่วมมือที่แตกต่างกันดังนี้

Cooperation หมายถึง ความสมัครใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งของบุคคล กลุ่ม หรือองค์การที่เป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น โดยบุคคล กลุ่ม หรือองค์การอื่นที่ไม่ให้ความร่วมมือไม่ต้องผูกพันอย่างเป็นทางการต่อกัน มีลักษณะเกิดขึ้นเป็นครั้ง ๆ ไป ไม่มีลักษณะต่อเนื่อง ส่วน Coordination นั้น เป็นความร่วมมืออย่างเป็นทางการมากขึ้น โดยบุคคล กลุ่ม หรือองค์การมาร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตกลงกันไว้ มีการแบ่งงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบเพื่อให้กิจกรรมนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเอาไว้ ในขณะที่การสร้างความร่วมมือแบบ Collaboration มีความละเอียดอ่อนกว่า กล่าวคือ เป็นการผนวกเอาองค์การอื่น ๆ ตั้งแต่ 1 องค์การขึ้นไปเข้ามาในระบบการสร้างความสัมพันธ์ หรือระบบพันธมิตร ที่มีเป้าหมาย และเป็นทางการ หรือเป็นการบริหารที่ต้องมีพันธสัญญา นอกจากนี้ ยังรวมถึงการยื่นความช่วยเหลือให้แก่กันและกัน Agranoff and McGuire (2003, p. 4) ยังได้กล่าวอีกว่า การสร้างความร่วมมือแบบ Collaboration อาจมีความเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการ ขึ้นอยู่กับการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อใช้ในการเจรจาตกลงซึ่งกันและกัน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการสร้างความร่วมมือ (collaboration) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการภาคสาธารณะ เปรียบเช่นเดียวกับการบริหารจัดการภาคเอกชน ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการตระหนักดีว่า การปฏิบัติงานเพื่อกระจายสินค้า และบริการสาธารณะต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาที่สังคมต้องเผชิญอยู่ ล้วนไม่สามารถถูกจำกัดอยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบของคนเพียงคนเดียว หรือองค์การเพียงองค์การเดียว ได้อีกต่อไป เนื่องจากสภาพแวดล้อมของหน่วยงานรอบข้างกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ตลอดจนทวีความซับซ้อนยิ่งขึ้นเกินกว่าที่ศักยภาพของคนเพียงคนเดียว หรือองค์การเพียงองค์การเดียวจะยื่นหยัดต่อสู้ได้เพียงลำพัง ทั้งนี้ จึงได้มีการนำเสนอ

แนวคิดการสร้างความร่วมมือ (collaboration) ขึ้น โดยคาดหวังให้มีการนำไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทาง และเครื่องมือให้แก่การบริหารจัดการสมัยใหม่ (Agranoff, 2006, p. 56)

Vangen and Huxham (2010) ได้พัฒนาทฤษฎีด้านความร่วมมือ โดยได้รวบรวม เอกสารมาตั้งแต่ปี 1989 โดยสรุปได้ว่า ความร่วมมือ เกิดจากการสนับสนุนขององค์การ ให้เกิดการได้เข้าถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ โดยการตัดสินใจเข้าร่วมมีนั้นเกิดจากผู้นำ ขององค์การนั้น ๆ และเป็นการพัฒนากิจกรรม/โครงการที่สร้างขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้ว ความร่วมมือในลักษณะ Collaboration นั้นเป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และองค์การ ที่ไม่แสวงหาผลกำไร หรือ ภาครัฐกับรัฐวิสาหกิจ แต่ที่รวมถึง ภาครัฐและภาคเอกชนด้วย และเมื่อเกิดความร่วมมือระหว่างองค์การขึ้น ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ก็จะเกิดตามมา

ในการทำความเข้าใจกับความร่วมมือทั้งสามระดับข้างต้น ส่งผลให้เกิดการศึกษา ถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความร่วมมือ ที่มีความสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือระหว่าง องค์การ

องค์ประกอบของความร่วมมือ

องค์ประกอบของความร่วมมือนั้นทำให้เกิดแนวทางการสร้างความร่วมมือขึ้น ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีนั้น ได้มีการให้ความหมายแก่การสร้างความร่วมมือ (collaboration) ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้องค์การต่าง ๆ หันมาปฏิบัติงาน ร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ไม่สามารถทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยศักยภาพขององค์การ เพียงองค์การเดียว หรือถ้าสามารถทำได้แต่อาจประสบความสำเร็จได้ยาก (Agranoff & McGuire, 2003, p. 4) นอกจากนี้ ยังได้มีการกล่าวไว้อีกว่า การสร้างความร่วมมือ (collaboration) ถือเป็น การเข้ามามีบทบาทของผู้เล่นที่หลากหลาย ในช่วงระยะเวลาที่ ต่างกันภายใต้บริบทของการสร้างร่วมมือ (McGuire, 2006, p. 33) ต้องมีการสร้าง การเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนร่วมกันหาข้อตกลง มากกว่าเป็นแค่การดำเนินการตัดสินใจ เพียงอย่างเดียว ซึ่งการพยายามหาข้อตกลงร่วมกันนั้นควรวางอยู่บนฐานของการพยายาม ที่จะสร้างสมานฉันท์ให้เกิดขึ้น และที่สำคัญที่สุดบทบาทของผู้เล่นแต่ละคนหรือองค์การ แต่ละองค์การล้วนเป็นไปในลักษณะของพันธมิตร ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา (Agranoff, 2006, p. 59)

จากความหมายที่ได้หยิบยกขึ้นมาข้างต้น สามารถสังเกตเห็นได้ว่าการสร้างความร่วมมือ (collaboration) ต้องประกอบด้วยประเด็นหลัก ๆ คือ จำนวนของผู้เล่นหรือองค์กรที่เข้าร่วมมือกันต้องมีมากกว่าหนึ่ง มีการสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะพันธมิตร ระหว่างช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกัน มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการร่วมกันหาข้อตกลง บนฐานของความสมานฉันท์ ได้มีการนำเสนอเพิ่มเติมว่า การสร้างความร่วมมือ (collaboration) ที่เกิดขึ้นสามารถพัฒนาและก้าวต่อไปได้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขหลายประการด้วยกัน ประกอบด้วย ต้องเริ่มด้วยการวางเป้าหมายร่วมกัน และมีรายละเอียดที่ชัดเจนหรือมีการแลกเปลี่ยนเป้าหมายซึ่งกันและกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ต้องมีการไว้วางใจซึ่งกันและกัน ต้องมีการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สามารถนำมาใช้ได้ ต้องมีการเปิดกว้างทางความคิด เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ตลอดจนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเจรจาพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นปัญหารวมทั้งเกี่ยวกับข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่แต่ละคนประสบ มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระยะยาวร่วมกัน (Agranoff, 2006)

เมื่อเกิดการสร้างความร่วมมือขึ้น นักทฤษฎีได้มีการแบ่งรูปแบบของความร่วมมือออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อพิจารณาการสร้างความร่วมมือ (collaboration) ในสังคม ตลอดจนสามารถดำเนินการอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ จึงได้มีการนำเสนอรูปแบบการสร้างความร่วมมือไว้ 6 ประเภทด้วยกัน ซึ่งแต่ละประเภทยามีรายละเอียดแตกต่างกันเพื่ออธิบายถึงความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรในแต่ละรูปแบบดังต่อไปนี้ (Agranoff & McGuire, 2003, p. 48-63)

ประเภทแรก คือ Jurisdiction-Based Management Model โดยสาระสำคัญของ การสร้างความร่วมมือ (collaboration) ประเภทนี้ คือ เป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรจากภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจากภาครัฐหรือจากภาคเอกชน (ซึ่งต่างมีเป้าหมายของตนเองเป็นทุนเดิม) เข้าร่วมมือกันเพื่อสรรสร้างให้เป้าหมาย รวมทั้งภารกิจของกลุ่มประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมขึ้นได้ โดยธรรมชาติแล้วการสร้างความร่วมมือ (collaboration) ชนิดนี้ต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีการแบ่งปันทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมกัน นอกจากนี้จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันแล้ว องค์กรดังกล่าวยังต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนตนเอง เพื่อให้สามารถตอบสนองเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ต้องมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกัน ซึ่ง ได้แก่ การระบุพันธกิจ การชี้แจงภารกิจ การประเมินสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก การระบุกลยุทธ์ และการปฏิบัติงาน เป็นต้น และสุดท้ายกิจกรรมที่ถือว่าสำคัญอีกกิจกรรมหนึ่งของการสร้างความร่วมมือ (collaboration) ประเภทนี้ คือ ต้องจัดให้มีการเจรจาต่อรอง ระหว่างองค์กรร่วมกัน

ประเภทที่สอง คือ Abstinence Model เป็นรูปแบบของความพยายามป้องกันตนเองไม่ให้ถูกผนวกเข้าไปในกระบวนการการสร้างความร่วมมือ (collaboration) กับองค์กรอื่น ๆ โดยอาจมีเหตุผลหลายประการด้วยกัน ดังนี้ (1) ต้องการหลีกเลี่ยงกระบวนการ หรือสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งกฎระเบียบ และกติกาบางอย่างจากอิทธิพลภายนอก (2) มีภารกิจอย่างอื่นที่จำเป็นต้องดำเนินการ หรือต้องรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานอื่น ๆ (3) ขาดทรัพยากรที่จำเป็นต่อการสร้างความร่วมมือ หรือขาดศักยภาพที่เพียงพอต่อการเข้ามาเล่นเกมส์ความสัมพันธ์ ตลอดจนการเจรจาต่อรองกับองค์กรอื่น ๆ เป็นต้น (4) ไม่ต้องการให้ความสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นตามมากับองค์กรภายนอกเข้ามากระทบต่อฐานะทางเศรษฐกิจของตนเอง

ประเภทที่สาม คือ Top-Down Model เป็นรูปแบบการสร้างความร่วมมือ (collaboration) กับองค์กรที่อยู่ในระดับต่ำกว่า หรืออยู่ในระดับล่างลงไป เนื่องจากต้องประสบปัญหาและอุปสรรคจากการเชื่อมความสัมพันธ์กับองค์กรที่อยู่ในระดับที่เหนือขึ้นไป หรือที่อยู่ในระดับเดียวกัน ทั้งนี้ รูปแบบความร่วมมือจะเป็นไปในลักษณะของการเสนองบประมาณ หรือการสนับสนุนทางการเงินรวมทั้งทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็นให้แก่องค์กรระดับล่าง เพื่อกระตุ้นให้องค์การดังกล่าวสามารถดำเนินการปฏิบัติงานตามที่ต้องการได้ อนึ่งภายในความร่วมมือ (collaboration) รูปแบบนี้ยังมีการออกแบบระเบียบการบางอย่างขึ้นมาเพื่อควบคุมการปฏิบัติงาน หรือกระตุ้นองค์กรระดับล่างตอบสนองต่อเจตนารมณ์ด้วยเช่นกัน

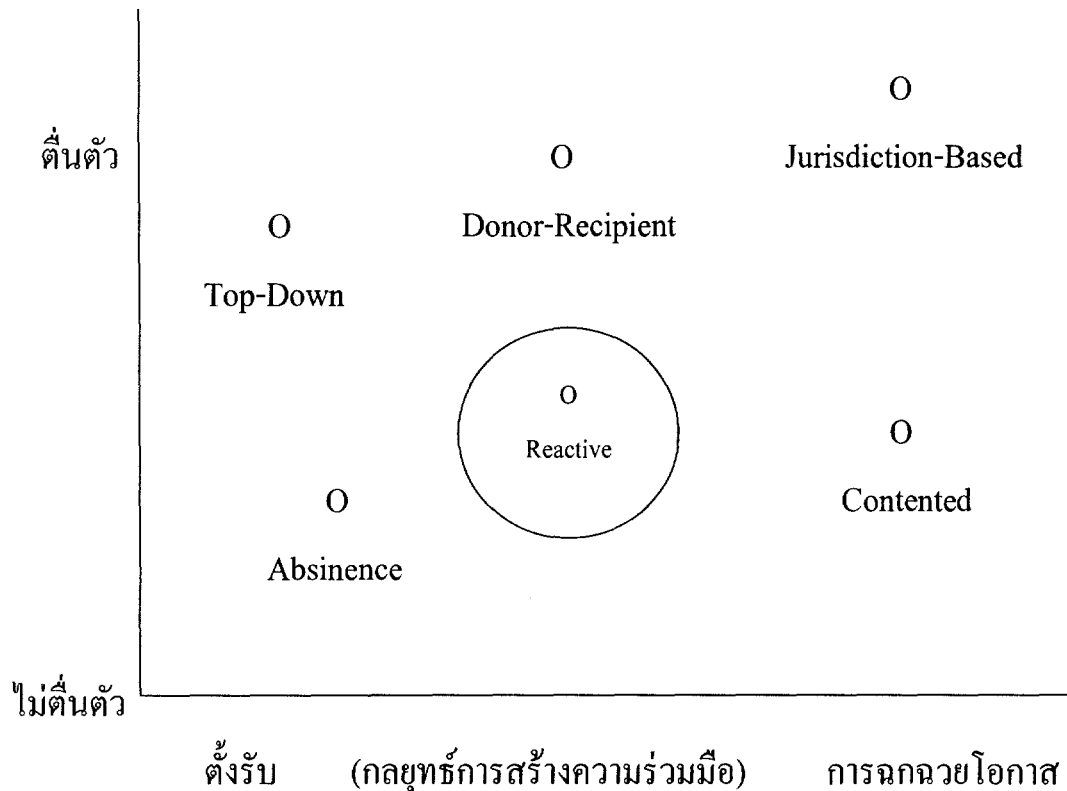
ประเภทที่สี่ คือ Donor-Recipient Model เป็นการสร้างความร่วมมือ (collaboration) ระหว่างองค์กรที่รับบทบาทเป็นผู้ให้เงินสนับสนุน (granter) กับองค์กรที่รับบทบาทเป็นผู้รับเงินสนับสนุน (grantee) โดยทั้งสององค์กรจะดำเนินงานแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน และมีการควบคุมกันเอง (two-party control) กล่าวคือ องค์กรที่ให้เงินสนับสนุนต้องพึงพาองค์กรที่รับเงินสนับสนุนให้มีการนำจุดประสงค์ของตนเองไปสู่

การปฏิบัติขณะท้องักการที่ใหเงินสนับสนุนทางด้านการเงิน อนึ่งประเด็นที่ใหการ-
สร้งความร่วมมือ (collaboration) แบบ Donor-Recipient มีความ-แตกต่างจากการสร้ง
ความร่วมมือ (collaboration) แบบ Top-Down อย่างเด่นชัด คือ แบบ Donor-Recipient
ปราศจากการควบคุมจากองักการที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไป

ประเภทที่ห้า Reactive Model คือ การสร้งความร่วมมือแบบครั้งคราว กล่าวคือ
บางครั้งองักการอาจใหความร่วมมือเพื่อการปฏิบัติงาน แต่บางครั้งองักการอาจไมให
ความร่วมมือ โดยประเด็นที่ถูกพิจารณาว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว
ได้แก่ (1) องักการมีอำนาจอิสระ และบูรณาภาพ ที่ทำให้สามารถสร้งขอบเขตขึ้นมา
ป้องกันตนเองจากอิทธิพลภายนอก หรือจากภัยคุกคามจากภายนอกได้ (2) การรับเอา
ลักษณะการบริหารจัดการแบบแยกฝ่ายบริหารออกจากฝ่ายปฏิบัติการ ส่งผลใหเกิดการ-
พิจารณาว่าการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองักการที่เปรียบเสมือนฝ่ายบริหาร และองักการ
ที่เปรียบเสมือนฝ่ายปฏิบัติการแลดูเป็นสิ่งที่ไมจำเป็น และไม่น่าพึงปรารถนา (3) มีการ-
พิจารณาว่ากิจกรรมที่จะเกิดขึ้นจากการสร้งความร่วมมือ (collaboration) ไมได้อยู่ใน
ขอบเขตภารกิจขององักการ หรือไมเกี่ยวข้องกับภารกิจพื้นฐานที่องักการต้องรับผิดชอบ
แต่อย่างใด (4) กิจกรรมที่เกิดขึ้น ถูกพิจารณาว่าได้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ และการดูแล
ขององักการใดองักการหนึ่งอยู่แล้ว ดังนั้นการที่จะเข้าไปดำเนินการอีกอาจก่อให้เกิดการ-
ทำงานที่ทับซ้อนกันได้ ตลอดจนก่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ไมมีประสิทธิภาพตามมา

ประเภทที่หก คือ Contented Model เป็นการสร้งความร่วมมือ (collaboration)
แบบฉกฉวยโอกาสหรือเป็นการพยายามเก็บเกี่ยวโอกาสที่ดีให้แก่ตนเอง กล่าวคือ องักการ
บางองักการอาจสร้งความร่วมมือแต่เฉพาะกับองักการที่มีแนวทางการดำเนินงาน
ตลอดจนมีแผนงานที่สามารถสร้งผลกระทบ และขยายโอกาสที่ดีให้กับตนเองได้เพียง
เท่านั้น นอกจากนี้องักการดังกล่าวจะพยายามรักษาทุน ที่ตนเองจะต้องลงไปให้อยู่ใน
ระดับต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

จากรูปแบบการสร้งความร่วมมือ (collaboration) ทั้ง 6 ประเภทที่ได้นำเสนอไป
ข้างต้นสามารถเปรียบเทียบระดับของกิจกรรมที่เกิดขึ้น ตลอดจนกลยุทธ์ที่ได้มีการนำมาใช้
เพื่อสร้งความสัมพันธ์ได้ ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 รูปแบบการสร้างความร่วมมือแบบ Collabolation

ที่มา. จาก *Collaborative Public Management: New Strategies for Local Government* (p. 45), by R. Agranoff and M. McGuire, 2003, Washington, D.C.: Georgetown University Press.

จากภาพ 1 สามารถสังเกตได้ว่าการสร้างความร่วมมือแบบ Jurisdiction-Based เป็นสิ่งที่น่าพึงปรารถนามากที่สุด เพราะว่ามันนอกจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามาปฏิบัติงานร่วมกันแล้ว องค์กรเหล่านั้นยังมีความกระตือรือร้นที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อสรรสร้างโอกาส รวมทั้งการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน ให้กับกลุ่มด้วย ขณะที่การสร้างความร่วมมือแบบ Absinence กลับมีลักษณะตรงข้าม กล่าวคือ องค์กรไม่มีความกระตือรือร้นที่จะดำเนินการความร่วมมือใด ๆ เลย สำหรับการสร้างความร่วมมือแบบ Contented ปรากฏว่าพยายามที่จะสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ภายนอกค่อนข้างต่ำ แต่ทว่าเมื่อจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือ องค์กรนั้นต้องแน่ใจว่ากิจกรรมที่จะเกิดขึ้นสามารถสร้างผลประโยชน์ ตลอดจนโอกาสที่ดีให้กับตนเองได้ใน

ระดับที่น่าพอใจ และในส่วนของ การสร้างความร่วมมือแบบ Top-Down และ Donor-Recipient กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นล้วนมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับภารกิจขององค์กรที่ยื่นการสนับสนุนทางการเงินให้ ทั้งนี้ความแตกต่างระหว่างการสร้างความร่วมมือทั้งสอง คือ การยอมรับความร่วมมือแบบ Top-Down เป็นการยอมรับที่จะปฏิบัติตามองค์การที่ให้การสนับสนุนทางการเงิน เนื่องจากองค์กรนั้น ๆ อยู่ในระดับที่สูงกว่า ตลอดจนสามารถบังคับใช้ระเบียบการต่าง ๆ เข้ามาควบคุม โดยที่องค์กรที่รับเงินสนับสนุนยินดีต้อนรับข้อเรียกร้องเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถเจรจาต่อรองใด ๆ ได้ แม้ว่าข้อเรียกร้องนั้น ๆ จะไม่เป็นที่น่าพอใจบ้างก็ตาม ขณะที่การยอมรับความร่วมมือแบบ Donor-Recipient แม้ว่าจะก่อให้เกิดการปฏิบัติงานตามคำเรียกร้อง เช่นเดียวกับการสร้างความร่วมมือแบบ Top-Down ก็ตาม แต่การปฏิบัติตามนั้นจะเกิดขึ้นหลังจากได้มีการเจรจาต่อรองร่วมกัน ระหว่างองค์กรที่ให้เงินสนับสนุน และองค์กรที่ยอมรับเงินสนับสนุน ซึ่งเป็นไปในลักษณะที่ต้นตัวกว่า สุดท้ายการสร้างความร่วมมือแบบ Reactive มีระดับของกิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ตลอดจนกลยุทธ์ของการสร้างความร่วมมือในระดับปานกลาง กล่าวคือ องค์กรสามารถเลือกที่จะร่วมมือหรือไม่ร่วมมือก็ได้ขึ้นอยู่กับบริบทที่รายล้อม

ส่วนการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยนั้น จัดอยู่ในรูปแบบของ Jurisdiction-Based Management Model กล่าวคือ การสร้างความร่วมมือในรูปแบบนี้เป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรจากภาครัฐและภาคเอกชน เข้ามาร่วมมือกันเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกัน รวมทั้งภารกิจของกลุ่มประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมได้

ความร่วมมือแบบ Collaboration เป็นความร่วมมืออย่างเป็นทางการมากที่สุดระหว่างบุคคล กลุ่ม หรือ องค์กรสององค์กรขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ โดยแต่ละฝ่ายมีความรับผิดชอบร่วมกัน ตั้งแต่การวางแผน ปฏิบัติงาน และการประเมินผล โดย Wood and Gray กล่าวว่า ความสำเร็จ (collaboration) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ กฎเกณฑ์ การปฏิบัติงานร่วมกัน โดยสรุปได้ว่า ผู้ที่เข้าร่วมมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการที่สุด แต่ละฝ่ายยอมรับในการมีผู้นำร่วมกัน เป็นความ-

ร่วมมือที่หวังผลระยะยาว มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผล ขอมรับความเสี่ยงและผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน ใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยความร่วมมือ จะเกิดจากความร่วมมือของทุก ๆ ฝ่าย ในการดำเนินกิจกรรม โดยสิ่งสำคัญ ก็คือ มีการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล การร่วมกันแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ร่วมกัน (Wood & Gray, 1991, pp. 140-142)

ต่อมาเมื่อองค์การต่าง ๆ ได้เข้ามาร่วมมือกันแล้ว สิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นตามมา คือ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน ทั้งนี้ได้มีการจำแนกประเภทกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการสร้างความร่วมมือ ออกเป็น 5 ประเภทด้วยกัน ดังนี้ (Agranoff & McGuire, 2003, pp. 69-85)

ประเภทที่หนึ่ง การแสวงหาข้อมูล (information seeking) เหตุผลที่ทำให้เกิดกิจกรรมชนิดนี้ขึ้น เนื่องจากได้มีการพิจารณาว่าข้อมูลเป็นทรัพยากรที่มีความจำเป็นอีกชนิดหนึ่ง นอกเหนือจากศักยภาพในด้านอื่น ๆ ที่องค์การแต่ละองค์การมีอยู่แล้ว เช่น ฐานะทางการเงิน ความชำนาญ และ บุคลากร เป็นต้น โดยประเภทของข้อมูลที่ควรมี การแสวงหา ประกอบด้วย ลักษณะพื้นฐาน ตลอดจนการปฏิบัติงานขององค์การต่าง ๆ การช่วยเหลือทางเทคนิค (technical assistance) และการสนับสนุนทางการเงิน ทั้งนี้ ผลประโยชน์ที่จะได้รับกลับมาหลังจากมีการพยายามแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ นานา คือ ทำให้แนวทางการบริหารมีความกระฉ่งขึ้น ตลอดจนสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจ ซึ่งกันและกันให้กับองค์การที่เข้ามาร่วมมือกัน และสร้างข้อตกลงร่วมกัน ได้ เป็นต้น

ประเภทที่สอง การแสวงหาการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเหมาะสม (adjustment seeking) เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ หรือบางสิ่งบางอย่าง ภายในองค์การ เพื่อก่อให้เกิดความยืดหยุ่น ตลอดจนสร้างการทำงานที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้ กิจกรรมชนิดนี้จะเกิดขึ้นได้หลังจากได้มีการสร้างความร่วมมือเพื่อระบุแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันเรียบร้อยแล้ว

ประเภทที่สาม การกำหนดนโยบาย และแผนกลยุทธ์ร่วมกัน (policymaking and strategy making) เป็นกิจกรรมที่อาจอยู่ในรูปของความสัมพันธ์แบบเป็นทางการ เช่น การร่วมกันทำข้อตกลง (agreement) ว่าด้วยการกระจายสินค้าและบริการ อีกทั้ง

ความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวเป็นวิธีการผนวกเอาองค์การต่าง ๆ เข้าร่วมกระบวนการตัดสินใจ เพื่อก่อให้เกิดเป้าหมายที่สอดคล้องกัน

ประเภทที่สี่ การแลกเปลี่ยนทรัพยากร (resource exchange) เป็นกิจกรรมที่สามารถเห็นได้เด่นชัดเมื่อมีการระบุเป้าหมายร่วมกันเรียบร้อยแล้ว โดยลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์การจะเป็นไปแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ องค์การที่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรต้องปฏิบัติงานร่วมกับองค์การที่ตั้งใจที่จะสนับสนุนทรัพยากรอยู่แล้ว ซึ่งบางครั้งสามารถขนานนามบทบาทขององค์การในลักษณะทั้งสองว่า องค์การผู้ผลิต (craftsman) และองค์การวัตถุดิบ (raw material) อนึ่งองค์การต่าง ๆ ที่เข้ามามีมือกันสามารถปฏิบัติได้ทั้งสองบทบาทในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้จากกิจกรรมดังกล่าวองค์การแต่ละองค์การสามารถได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ไม่ทางใดก็ทางหนึ่งและ

ประเภทที่ห้า การสร้างโครงการร่วมกัน (project-based work) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่อาจเกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาวก็ได้ โดยหลักการแล้ว องค์การต่าง ๆ จะได้รับโอกาสให้เข้ามามีมือกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีอยู่ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค (technical assistance) เฉพาะทางร่วมด้วย นอกจากนี้การหยิบยื่นความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับโครงการต่าง ๆ ไม่ว่าจะในระยะสั้น หรือระยะยาวนับเป็นอีกวิธีของการสร้างโครงการร่วมกันด้วย

ส่วนนักวิชาการไทยได้ให้ความสำคัญของเรื่องความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการขาดแคลนทรัพยากร โดยการสนธิทรัพยากรเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด ซึ่งรูปแบบความร่วมมือดังกล่าวปรากฏในหลายลักษณะ ตั้งแต่ความร่วมมือในระดับหลวม ๆ ไม่เป็นทางการจนไปถึงการจัดตั้งเป็นองค์การร่วม เป็นต้น (สาโรช คัชมาตย์, 2550, หน้า 52)

โดยผลประโยชน์ต่าง ๆ จากความร่วมมือที่จะได้รับกลับมา คือ โครงการที่องค์การต่าง ๆ ได้ร่วมกันสร้างขึ้นสามารถถูกขับเคลื่อนไปได้ด้วยดี และมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ สามารถสังเกตได้ว่า แนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความจำเป็นอย่างมากในสังคมไทยปัจจุบัน โดยวิธีการที่องค์การต่าง ๆ ได้นำมาประกอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ การทำบันทึกรายงานเหตุการณ์ที่แต่ละองค์การต้องประสบ การ-

ร่วมกันจัดทำแผนการปฏิบัติงานและข้อตกลง เพื่อกำหนดบทบาทขององค์กรให้ชัดเจน การตั้งเครือข่ายและคณะกรรมการ การติดต่อสื่อสารแบบทางการ โดยเน้นหนังสือราชการ การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ ได้เน้นการใช้โทรศัพท์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การนัดพบปะพูดคุย และการกระจายข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับประเด็นปัญหา โดยใช้ชุมชนเป็นสื่อกลาง นอกจากนี้ ยังใช้วิทยุชุมชน การอบรมสัมมนา และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาดูเหมือนจะเพิ่มขึ้นด้วย หลังจากได้มีความพยายามสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก ได้แก่ ขาดการจัดทำแผนปฏิบัติร่วมกันเพื่อกำหนดบทบาท และหน้าที่ที่ชัดเจน และแน่นอน ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ องค์กรขาดความกระตือรือร้นในการสร้างความร่วมมือ ปัญหาการขาดแคลน และความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้ว ประเด็นปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นกับภาครัฐเป็นหลัก รวมถึงการขาดแคลนอุปกรณ์ที่เพียงพอ ปัญหาที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างองค์กร ซึ่งบ่อยครั้งมีการเน้นรูปแบบความร่วมมือเป็นทางการมากเกินไป ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ ปัญหาของการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารยังเกิดจากการไม่มีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมกันระหว่างองค์กร ทำให้ข้อมูลข่าวสารที่ได้ในบางกรณีไม่ทันสมัย หลังจากมีการปฏิบัติงานร่วมกัน ปรากฏว่าภาคส่วนต่าง ๆ ขาดการประเมินผลร่วมกัน โดยมีสาเหตุมาจากอคติส่วนตัว หรือจากขอบเขตของแผนปฏิบัติงานที่ไม่ได้ครอบคลุมขั้นตอนดังกล่าว เป็นต้น (ภูวนิดา คุณผลิน, 2550)

ดังนั้น เพื่อสร้างความชัดเจนในการนำเสนอความร่วมมือ แบบ Collaboration จากที่ได้กล่าวมานั้น จึงสามารถแสดงองค์ประกอบของความร่วมมือในรูปแบบตารางสรุปข้อเสนอผลงานที่เกี่ยวกับความร่วมมือ (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

สรุปความร่วมมือจากนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ชื่อผู้เสนอ	ความร่วมมือ
Wood and Gray (1991)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมกันกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ กฎเกณฑ์ 2. ปฏิบัติงานและการตัดสินใจร่วมกัน 3. ร่วมกันประเมินผล
Starkey (1997)	<ol style="list-style-type: none"> 1. แข่งขันทรัพยากร 2. สร้างความรู้ด้านต่าง ๆ ร่วมกัน 3. ค้นหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน 4. ปฏิบัติตนร่วมกัน 5. แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร 6. การสร้างความสัมพันธ์อย่างอิสระ ร่วมกัน
Mandell (2001)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมกันวางเป้าหมาย 2. แลกเปลี่ยนเป้าหมาย 3. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ 4. สร้างปฏิสัมพันธ์ระยะยาวร่วมกัน
Agronoff and McGuire (2003)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน 2. ร่วมกันหาข้อตกลง 3. ร่วมสรรสร้างเป้าหมาย 4. ฟังพาทอาศัยกัน 5. แบ่งทรัพยากรร่วมกัน 6. วางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกัน 7. ปฏิบัติงานร่วมกัน 8. มีการเจรจาต่อรองระหว่างองค์การ ร่วมกัน

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อผู้เสนอ	ความร่วมมือ
Mattessich, Monsey, and Murray-Close (2001)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการติดต่อสื่อสารกัน 2. ให้ความเชื่อและความนับถือซึ่งกันและกัน 3. มีความเท่าเทียมกันและมีอำนาจในการดำเนินการด้วยกัน 4. เป็นพันธมิตรกัน 5. มีการเจรจาต่อรองกัน 6. แบ่งปันความรู้ระหว่างองค์กร
Agranoff (2006)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อแลกเปลี่ยนนโยบาย 2. แลกเปลี่ยนเทคโนโลยี 3. ร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา 4. ร่วมกันปฏิบัติงาน 5. ส่งเสริมการฝึกทักษะการอบรมและความรู้ร่วมกัน 6. ร่วมกันปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติงานระหว่างองค์กร 7. สร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการ 8. ร่วมกันให้บริการ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า นักวิชาการแต่ละท่าน ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ของความร่วมมือ และสามารถนำมาเป็นความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของความร่วมมือแบบบูรณาการ (ดูตาราง 2)

ตาราง 2

สรุปความร่วมมือแบบบูรณาการ

ความร่วมมือ	นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบ	
1. ความร่วมมือในการทำแผน	Wood and Gray (1991)	- ร่วมกันกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ และ กฎเกณฑ์	
	Starkey (1997)	- ค้นหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน	
	Mandell (2001)	- ร่วมกันวางเป้าหมาย แลกเปลี่ยนเป้าหมาย - ร่วมสรรสร้างเป้าหมาย	
	Agranoff and McGuire (2003)	- วางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกัน	
	Agranoff (2006)	- ร่วมกันแลกเปลี่ยนนโยบาย	
	Agranoff (2006)	- ร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา	
2. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน ข้อมูล	Starkey (1997)	- สร้างความรู้ในด้านต่าง ๆ ร่วมกัน - แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร - ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ	
	Mandell (2001)	- สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน	
	Agranoff and McGuire (2003)	- แบ่งปันความรู้ระหว่างองค์กร	
	Mattessich et al. (2001)	- แลกเปลี่ยนเทคโนโลยี	
	Agranoff (2006)	- ส่งเสริมการฝึกทักษะการอบรมและ ความรู้ร่วมกัน	
3. ความร่วมมือในการปฏิบัติ	Wood and Gray (1991)	- ปฏิบัติงานและการตัดสินใจร่วมกัน - ปฏิบัติงานร่วมกัน	
	Starkey (1997)	- สร้างความสัมพันธ์อย่างอิสระร่วมกัน - แบ่งปันทรัพยากร - สร้างปฏิสัมพันธ์ระยะยาวร่วมกัน - ฟังพ้ออาศัยกัน	
	Mandell (2001)	- แบ่งทรัพยากรร่วมกัน - ปฏิบัติงานร่วมกัน	
	Agranoff and McGuire (2003)	- มีการเจรจาต่อรองระหว่างองค์กร - มีการติดต่อสื่อสารกัน - เป็นพันธมิตรกัน - มีการเจรจาต่อรองกัน	
	Mattessich et al. (2001)	- ร่วมมือกันปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติงาน ระหว่างองค์กร	
	Agranoff (2006)	- ร่วมกันให้บริการ	

ตาราง 2 (ต่อ)

ความร่วมมือ	นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบ
4. ความร่วมมือในการประเมินผล	Wood and Gray (1991) Mattessich et al. (2001)	- มีการร่วมกันประเมินผล - มีความเท่าเทียมกันและมีอำนาจร่วมกันในการดำเนินการ - ให้ความเชื่อและความนับถือซึ่งกันและกัน
5. ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง	Agranoff and McGuire (2003) Agranoff (2006)	- ร่วมกันหาข้อตกลง - สร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการ

ดังนั้น ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย หมายถึง ความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไป เพื่อเป็นการเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพ แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความร่วมมือในการทำแผน หมายถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดแนวทางและการทำแผนเพื่อจัดทำกิจกรรม/โครงการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเป็นการที่สมาชิกของหน่วยงานเข้าร่วมเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติ วางเป้าหมายร่วมกัน ร่วมกันสรรสร้างเป้าหมาย มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกัน ตลอดจนร่วมกันแลกเปลี่ยนนโยบายระหว่างองค์กร พร้อมทั้งหาแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันได้

2. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล หมายถึง หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการให้การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และความรู้ความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้/ข้อมูลซึ่งกันและกัน เพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการโดยมีการจัดทำแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ ในรูปแบบของการสร้างองค์ความรู้ที่เพิ่มขึ้น การส่งเสริมความเข้าใจ การเรียนรู้ร่วมกัน จนกระทั่งการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

3. ความร่วมมือในการปฏิบัติ หมายถึง หน่วยงานที่เข้าร่วมปฏิบัติในกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ

ร่วมกัน ปฏิบัติงานร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ร่วมกัน แบ่งปันทรัพยากร สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ฟังพาท้ายกัน มีการเจรจาต่อรองระหว่างองค์กร มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติงานระหว่างองค์กร และร่วมกันให้บริการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ความร่วมมือในการประเมินผล หมายถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน ซึ่งการร่วมกันประเมินผลงาน และยอมรับในผลที่ถูกประเมิน

5. ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง หมายถึง ความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างหน่วยงานเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีการประชุมร่วมกัน จนกระทั่งได้มีการบันทึกความร่วมมือกันอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อผลในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระยะยาว

เมื่อผู้วิจัยได้ทำประมวลเอกสาร และสามารถสรุปรูปแบบความร่วมมือออกเป็น 5 รูปแบบข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาศึกษาระดับของความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในการวิจัยต่อไป

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ดังนั้น จึงได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์กร

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์กร

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นถึงความร่วมมือ แบบ Collaboration ว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรอย่างเป็นทางการ โดยคำนึงถึง การแบ่งอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการวางแผนงานร่วมกัน มีแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน และ

ร่วมกันประเมินผลงาน (Hord, 1986) ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือแบบ Collaboration โดย Mattessich et al. (2001, pp. 77-78) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของความร่วมมือแบบ Collaboration ไว้ว่ามีปัจจัยดังต่อไปนี้

ปัจจัยแรก คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ยกตัวอย่างเช่น ประวัติการให้ความร่วมมือของกลุ่ม ผู้ที่ให้ความร่วมมือเป็นผู้นำกลุ่ม ความสนใจเรื่องการเมืองและสังคมของกลุ่ม

ปัจจัยที่สอง คือ ลักษณะของสมาชิก ตัวอย่างเช่น ความเข้าใจและความเชื่อมั่นกัน ความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกอื่น เห็นความสำคัญของการให้ความร่วมมือ และความสามารถในการยอมรับความเห็นของผู้อื่น

ปัจจัยที่สาม คือ กระบวนการและโครงสร้าง ตัวอย่างเช่น สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและผลลัพธ์ การเข้ามีส่วนร่วมของสมาชิก การจำแนกหน้าที่อย่างชัดเจนของสมาชิก ความยืดหยุ่นของกลุ่ม การยอมรับการเปลี่ยนแปลง

ปัจจัยที่สี่ คือ การติดต่อสื่อสาร ตัวอย่างเช่น กลุ่มมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างเปิดเผยเป็นประจำ ความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการภายในกลุ่ม

ปัจจัยที่ห้า คือ วัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่ม ตัวอย่างเช่น มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนชัดเจน มีมุมมองเดียวกัน เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะ และ

ปัจจัยสุดท้าย คือ ทรัพยากรของกลุ่ม มีจำนวนคน เงินทุน และเวลาอย่างพอเพียง และผู้นำที่มีความสามารถ

ต่อมาในปี 2006 Czajkowski (2006, pp. 3-6) ได้สังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของความร่วมมือ ได้ 6 ปัจจัย ดังนี้ (1) ความเชื่อมั่น และสามารถร่วมงานกันได้ (2) มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน (3) ร่วมกันบริหารจัดการและร่วมกันตัดสินใจ (4) สามารถทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ (5) มีการสื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอ และ (6) มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และได้จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ จากการเก็บรวบรวมข้อมูล (ดูตาราง 3)

ตาราง 3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของความร่วมมือของ Joyce M. Czajkowski (2006)

ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม	ศึกษาจากการสัมภาษณ์	ศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง
การติดต่อสื่อสาร	การติดต่อสื่อสาร	การติดต่อสื่อสาร
วัตถุประสงค์	บรรลุเป้าหมาย	เป้าหมาย
ความเชื่อมั่น	ผลประโยชน์	ผลประโยชน์
ทรัพยากร	ความเชื่อมั่น	ทรัพยากร
บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ	ทรัพยากร	บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ
ร่วมกันตัดสินใจ	สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน (ทางการเมืองและสังคม)	Outcome assessment

ที่มา. จาก Leading Successful Interinstitutional Collaborations Using the Collaboration Success Measurement Model (p. 5), by J. Czajkowski, 2006, *Dissertation Abstract International*, 59(11), 4044-A. (UMI No. 3226184)

Keraminiyage (2009 , p. 61) ได้วิจัยเรื่องความสำเร็จของความร่วมมือในการทำวิจัย ได้กล่าวไว้ว่า ในปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จขึ้น จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้สรุปปัจจัยออกเป็น 4 ปัจจัย ได้แก่ (1) ความเชื่อมั่น กล่าวคือ ในความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน และมีความเคารพกันระหว่างผู้ร่วมมือ เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งเป็นความร่วมมือขั้นพื้นฐานที่พึงมี (2) หน้าที่ความรับผิดชอบ กล่าวคือ ผู้บริหารระดับสูงของทุก ๆ หน่วยงานที่เข้าร่วมมือกัน จะต้องมีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น ในการทำงาน และเข้าร่วมในทุกโครงการที่เกิดขึ้น (3) ความโปร่งใส กล่าวคือ เป้าหมายพื้นฐานจะไม่มี การปกปิด จำเป็นต้องทำความเข้าใจ และ โปร่งใสต่อเป้าหมายที่เกิดขึ้น ผู้เข้าร่วมจะต้อง มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และ (4) การติดต่อสื่อสาร กล่าวคือ การติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการติดต่อซึ่งกันและกันกับผู้เข้าร่วมทุกฝ่าย เป็นต้น

Vangen and Huxham (2010, pp. 164-170) ได้กล่าวถึงปัจจัยย่อยที่เกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือ ซึ่งเป็นปัจจัยทั่ว ๆ ไปที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ โดยการประมวล เอกสารของนักวิชาการทั้ง 2 ท่านนี้ สามารถสรุปได้ว่า มีทั้งหมด 17 ปัจจัยย่อย ได้แก่ การเรียนรู้ การตั้งเป้าหมายร่วมกัน ความเหมือนกัน โครงสร้างของสมาชิก การติดต่อ-

สื่อสาร วัฒนธรรม การตรวจสอบได้ แนวทางการปฏิบัติงาน การประนีประนอม ความ-
 เชื่อมมั่น ต้นทุนทางสังคม อำนาจ ทรัพยากร ผู้นำ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจ ความ-
 เท่าเทียมกัน และความเสี่ยง ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 ปัจจัยย่อยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความร่วมมือ

ที่มา. *The New Public Governance: Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance* (p. 164), by S. P. Osborne, 2010, New York: Routledge.

โดย Vangen and Huxham ได้กล่าวถึงปัจจัยย่อยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอยู่รอบตัว และเขาได้สรุปถึงปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อแนวทางการสร้างความร่วมมือ มี 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ การตั้งเป้าหมาย การสร้างความเชื่อมั่น การเปลี่ยนแปลงของสังคม/วัฒนธรรม และการแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งการรวมตัวของหน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงาน เพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงทั้ง 4 ปัจจัย โดยจะมีปัจจัยย่อยข้างต้น อยู่อย่างเป็นธรรมชาติของการดำเนินการระหว่างองค์กรเป็นปกติ

นักวิชาการไทย ยังได้ให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมของหน่วยงานว่า เป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่นอกองค์กร ซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพทางการเมือง และลักษณะของ

สังคม โครงสร้างทางกฎหมาย และเรื่องของวัฒนธรรม ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์กับองค์การ และเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงก็ตาม (พิทยา บวรวัฒนา, 2544, หน้า 115)

เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ อาจมีผลทางตรงและทางอ้อมต่อโครงการที่ภาครัฐหรือภาคเอกชนได้สร้างขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อได้ ดังนั้น แนวโน้มของสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ทางเศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และการเมือง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องทำการศึกษา (จำลอง โพธิ์บุญ, 2547)

จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือนั้น สามารถสรุปปัจจัยได้ในรูปแบบตารางได้ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4

สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ โดยแยกออกเป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการ	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ
Mattessich et al. (2001)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติการให้ความร่วมมือของกลุ่ม - ผู้ที่ให้ความร่วมมือเป็นผู้นำกลุ่ม - ความสนใจในการเมืองและสังคมของกลุ่ม 2. ลักษณะของสมาชิก <ul style="list-style-type: none"> - ความเชื่อมั่น - การสร้างความสัมพันธ์ - ความสามารถในการยอมรับ 3. กระบวนการและโครงสร้าง <ul style="list-style-type: none"> - มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน - การจำแนกหน้าที่ - ความยืดหยุ่น - การยอมรับการเปลี่ยนแปลง 4. การติดต่อสื่อสาร 5. วัตถุประสงค์ 6. ภาวะผู้นำของกลุ่ม 7. ทรัพยากร

ตาราง 4 (ต่อ)

นักวิชาการ	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ
Czajkowski (2006)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเชื่อมั่น และสามารถร่วมงานกันได้ 2. มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน 3. ร่วมกันบริหารจัดการและร่วมตัดสินใจ 4. สามารถทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ 5. การติดต่อสื่อสาร 6. ทรัพยากร
Keraminiyage (2009)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเชื่อมั่น 2. หน้าที่ความรับผิดชอบ 3. ความชัดเจนของเป้าหมาย 4. การติดต่อสื่อสาร 5. ภาวะผู้นำ
Vangen and Huxham (2010)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การตั้งเป้าหมาย 2. การสร้างความเชื่อมั่น 3. การเปลี่ยนแปลงของสังคม/วัฒนธรรม 4. การแลกเปลี่ยนความรู้

ตาราง 5

สรุปนักวิชาการที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมมือที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการ	ปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อม ของหน่วยงาน	ลักษณะของ หน่วยงาน	ปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง	ปัจจัยด้านความพร้อม ของหน่วยงาน
	การเมือง สังคม	ความ เชื่อมั่น	การมี การยอมรับ	การติดต่อสื่อสาร ทรัพยากร
		สัมพันธ์	การเปลี่ยนแปลง ส่วนร่วม	หน้าที่
Matteich et al.				
(2001)	✓	✓	✓	✓
Czajkowski				
(2006)	✓	✓	✓	✓
Keramiyage				
(2009)	✓	✓	✓	✓
Vangen and				
Huxham (2010)	✓	✓		
พิทยา บวรวิวัฒนา				
(2544)	✓			
จำลอง โพธิ์บุญ				
(2547)	✓			

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนา
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวคิดจาก หลายนักทฤษฎี ออกมาเป็น
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวของไทย ทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยแบ่งเป็น ชุดปัจจัยทั้งหมด 4 ชุด คือ

1. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ได้แก่ การเมือง และสังคม/
วัฒนธรรม
2. ลักษณะของหน่วยงาน ได้แก่ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์
3. ปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง ได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์
การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การเข้ามีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่
4. ปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และ
ทรัพยากร

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน

การกำหนดนโยบายที่มีความสอดคล้องต่อสภาพปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
อาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมาเป็นรากฐาน ในการวิเคราะห์อย่างถูกต้อง โดยการกำหนด
สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหา (Sabatier & Mazmanian, 1980, p. 542) นั่นคือ การเชื่อมโยง
สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนสภาพแวดล้อมของหน่วยงานอื่น ๆ
เข้าสู่การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อพิจารณาว่าปัญหาที่แท้จริงนั้นคืออะไร เพื่อที่จะ
นำไปสู่ข้อกำหนดแนวทางอย่างตรงประเด็น การใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมของ
หน่วยงาน หมายถึง ขอบเขตที่องค์การติดต่อสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน
ได้เป็นอย่างดี จนสามารถแสวงหาทรัพยากรที่ขาดแคลนและมีค่าต่อการทำงานอย่างมี
ประสิทธิผลขององค์การ (พิทยา บวรวัฒนา, 2544, หน้า 183)

นักวิชาการต่างประเทศ ก็ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมของหน่วยงานนั้นเป็น
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ โดย Mattessich et al. (2001) กล่าวไว้ในหนังสือ
What Makes it Work ว่า สภาพแวดล้อมของหน่วยงานนั้น เป็นเรื่องของ กลุ่มคนหรือ
หน่วยงานที่มีประวัติในการให้ความร่วมมือของกลุ่มนั้น ๆ ผู้ให้ความร่วมมือระหว่าง
หน่วยงานส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ที่มีบทบาทในการให้ความร่วมมือหรือว่าเป็น

ผู้ตัดสินใจที่จะเข้าร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกลุ่มหรือหน่วยงานได้ให้ความ-
สนใจต่อสภาพแวดล้อมของหน่วยงานทางด้านการเมืองและสังคม

ส่วน Vangen and Huxham (2010, p. 171) ได้กล่าวถึง สิ่งสำคัญที่จะเกิดความ-
ร่วมมือกันมีส่วนหนึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่ง
ความหลากหลายของวัฒนธรรมและสังคมของแต่ละฝ่ายนั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ทางค่านิยม พฤติกรรม และความเชื่อถือได้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งในระหว่าง
ความร่วมมือได้เช่นกัน

พิทยา บวรวัฒนา (2544, หน้า 115) ให้ความหมายของคำว่า สภาพแวดล้อมของ
หน่วยงาน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่นอกองค์กร ซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพ
ทางการเมือง ลักษณะของสังคม โครงสร้างทางกฎหมาย และเรื่องของวัฒนธรรม ซึ่ง
ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้อาจมีผลกระทบต่อองค์กร ว่าเราจะไม่สามารถมองเห็นความเกี่ยวข้อง
ได้โดยตรงก็ตาม

เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ อาจมีผลทางตรงและทางอ้อมต่อโครงการที่ภาครัฐ
หรือภาคเอกชน ได้สร้างขึ้น ซึ่งอาจส่งผลในด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ แนวโน้มของโลก
การเมือง วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่จะอยู่นอกเหนือการควบคุมของโครงการ
(จำลอง โพธิ์บุญ, 2547)

การศึกษาเรื่องของสภาพแวดล้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งด้านสังคม/วัฒนธรรม
และการเมือง อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกัน โดยทั่วไปปัจจัยสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน
เหล่านี้ อาจเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานภายใต้การกำหนดนโยบาย เพราะสภาพแวดล้อม
ของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินวิถีชีวิตของคนในสังคมหรือ
ชุมชนแล้ว ยังมีอิทธิพลในด้านอื่น ๆ อีกมากมาย (วรเดช จันทรศร, 2548, หน้า 28)

การศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน มีหลากหลายปัจจัย และมุ่งประเด็น
ที่แตกต่างกันออกไปตามความถนัดของนักวิชาการ

ดังนั้น สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน จึงหมายถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ
โดยเป็นเรื่องของกลุ่มคน หรือองค์กรที่มีประวัติในการให้ความร่วมมือ ผู้ให้ความร่วมมือ
ระหว่างองค์กรส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้นำขององค์กรที่มีบทบาทในการให้ความร่วมมือ
หรือเป็นผู้ตัดสินใจที่จะเข้าร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

ให้ความสนใจต่อสภาพแวดล้อมของหน่วยงานด้านการเมือง สังคม และวัฒนธรรม เป็นอย่างมาก สิ่งสำคัญที่จะเกิดขึ้นต่อความร่วมมือนั้นมีส่วนหนึ่งเกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมระหว่างองค์กร และความหลากหลายของวัฒนธรรมของแต่ละฝ่ายนั้น มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมมีระหว่างองค์กร โดยมีตัวชี้วัดได้แก่ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม

ด้านการเมือง ปัจจัยด้านการเมือง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร เป็นการแสวงหาอำนาจเพื่อปกครองหรือบริหารประเทศ และระบบสังคมซึ่งแบ่งกระบวนการบริหารได้เป็น 3 ขั้นตอนกว้าง ๆ ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบาย (2) การนำเอาแผนไปใช้ และ (3) การประเมินผล การนำเอาทฤษฎีการบริหารมาใช้ จะสรุปได้ว่า การเมืองจะทำหน้าที่เป็นการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย และนักการเมืองจึงอาจจัดอยู่ในกลุ่มของผู้บริหารระดับสูงที่กำหนดนโยบายและเป้าหมาย มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้จัดทำแผน และยังคงทำหน้าที่ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผลการทำงาน เพื่อไม่ให้ผลงานที่ได้บิดเบือนไปจากที่วางไว้ โดยทฤษฎีของการบริหารแล้วเป็นสิ่งที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันโดยไม่อาจแยกออกจากกันได้ (พงศัตถ์ สตรีสมทรัพย์, 2552, หน้า 112-113)

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดที่ว่า ด้านการเมือง จะสามารถส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สามารถส่งผลให้เกิดความร่วมมือขึ้นได้ ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถาม

ด้านสังคม/วัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม เกี่ยวข้องกับวิกฤตการณ์ทางสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อระบบการบริหารงาน ซึ่งจะมีลักษณะเป็นปัญหาที่องค์กรต้องเผชิญและแก้ไขปัญหาบางอย่างซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นชั่วขณะต้องการการแก้ไขและตัดสินใจโดยรีบด่วน ปัญหาบางอย่างต้องการระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ต้องมีโครงการระยะยาวในการแก้ไข องค์กรมักให้ความสำคัญต่อปัจจัยทางสังคม/วัฒนธรรม เพราะถือว่า สภาพแวดล้อมของหน่วยงานด้านสังคม/วัฒนธรรมที่ไม่น่าพึงพอใจนั้นเป็นปัญหา หากแก้ไขไม่ได้มักจะนำมาซึ่งวิกฤตการณ์ทางการบริหาร ตลอดจนถึงมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น (พงศัตถ์ สตรีสมทรัพย์, 2552, หน้า 118)

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดที่ว่า ด้านสังคม/วัฒนธรรม จะสามารถส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการรับรู้และตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อมของหน่วยงานดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา ซึ่งวัดโดยการใช่แบบสอบถาม

ปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน

เป็นปัจจัยที่บอกกล่าวถึงลักษณะของหน่วยงานที่จำเป็นต้องมี โดย Mattessich et al. (2001, p. 114) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของหน่วยงานในการสร้างความร่วมมือ นั้น คือ สมาชิก จะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับหน่วยงาน และเกิดการสร้างความสัมพันธ์ขึ้นระหว่าง หน่วยงาน

ความเชื่อมั่น Zand (1972, p. 229) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมด้านความเชื่อมั่น สามารถเพิ่มอาสาสมัครเข้าร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้น ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าว เกิดขึ้นโดยความสมัครใจ ไม่ได้ได้อยู่ภายใต้ ผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ปฏิบัติ ดังนั้น การปฏิบัติงานในกิจกรรม/โครงการจึงมีประสิทธิภาพสูง

Mattessich et al. (2001, p. 114) ได้กล่าวไว้ว่า สมาชิกของหน่วยงานมีความเคารพ ซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจกัน และมีความเชื่อมั่นต่อกัน พร้อมทั้งยังมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกิดความร่วมมือกัน

Czajkowski (2006) มองว่า การสร้างความเชื่อมั่นเป็นตัวก่อให้เกิดความร่วมมือ ซึ่งทำให้เกิดหุ้นส่วนของการทำงานร่วมกัน

Keraminiyage (2009) เห็นว่า ในความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน และมีความเคารพ กันระหว่างผู้ร่วมมือ เป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งเป็นความร่วมมือขั้นพื้นฐานที่พึงมี

การสร้าง ความเชื่อมั่น ในแบบของ Vangen and Huxman (2010) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ความเชื่อมั่น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะประสบผลสำเร็จในการสร้างความร่วมมือ เนื่องจากในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อาจมีลักษณะที่ปิดบังหรือไม่น่าไว้วางใจ จึงทำให้เกิดการสร้างความร่วมมือเป็นไปอย่างลำบาก ความเชื่อมั่น ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่อาจ เลี่ยงได้ และสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นได้ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไว้วางใจที่จะ ร่วมปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่สร้างขึ้นร่วมกัน (Osborne, 2010, pp. 168-170)

ดังนั้น ความเชื่อมั่น หมายถึง ความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน และมีความเคารพกันระหว่างผู้ร่วมมือ เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งเป็นความร่วมมือขั้นพื้นฐาน สมาชิกขององค์การมีความเคารพซึ่งกันและกันต่อผู้ร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการระหว่างหน่วยงาน และมีความเชื่อมั่นต่อกัน พร้อมทั้งยังมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกขององค์การอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดความสามารถในการยอมรับการทำงานซึ่งกันและกัน

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดว่า ความเชื่อมั่น จะสามารถส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาศัยความเชื่อมั่นเพื่อการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ซึ่งวัดโดยการใช่แบบสอบถาม

การสร้างความสัมพันธ์ Mattessich et al. (2001) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ เป็นพื้นฐานของการทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อองค์กร เมื่อองค์กรหนึ่งมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น เกิดความรู้สึกที่ดี และง่ายต่อการปฏิบัติร่วมกันระหว่างองค์กร เพราะมีความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานขึ้น เป็นผลทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการปฏิบัติงานต่อ โครงการต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินงานร่วมกัน

ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ จึงหมายถึง องค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไป มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เพื่อการปฏิบัติงานร่วมกันในโครงการใดโครงการหนึ่ง

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดว่า การสร้างความสัมพันธ์ จะสามารถส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก การสร้างความสัมพันธ์ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการสร้างความร่วมมือ

ปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง

Mattessich et al. (2001) ได้กล่าวว่า การสร้างความร่วมมือจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายในความคิด โดยการนำเอาความคิดต่าง ๆ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาตัดสินใจ จนกระทั่งมีการพัฒนาการของกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และให้การขึ้นนำดำเนินนโยบาย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในระดับองค์การ ดังนั้น กระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน จึงเป็นสิ่งสำคัญ องค์การ ก็คือ สถานที่ที่ปฏิบัติงาน หรือหน่วยงานที่มีนักบริหารสังกัดอยู่ องค์การจึงเปรียบเสมือนบ้านของนักบริหาร (อุทัย เลาหวิเชียร, 2543, หน้า 61) ในแนวทางการบริหารองค์การนั้น การบริหาร คือ กระบวนการทางสังคม ซึ่งบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และกิจกรรมนั้น ๆ เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (สุวิมล โพธิ์กลิ่น, 2549 หน้า 12) มีนักวิชาการได้เปรียบเทียบการบริหารเสมือนความร่วมมือของคนสองคนที่กำลังผลักดันหินตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การบริหารองค์การมีองค์ประกอบที่สำคัญสองประการ คือ การมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการมีความร่วมมือกัน กล่าวคือ การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้อื่น และการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบของความเกี่ยวข้องผูกพันร่วมกันของสมาชิกในการประชุมหรือเพื่อตัดสินใจและควบคุมการทำงานร่วมกัน (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2538, หน้า 237)

โครงสร้างขององค์การว่าด้วย ขนาด ความเป็นทางการ และการรวบอำนาจ โดยขนาดเป็นระดับการปฏิบัติงานหรือ งานขององค์การ ซึ่งอาจจะวัดด้วยจำนวนบุคลากร ทรัพย์สิน ค่าใช้จ่าย โดยจะวัดจากองค์การเหล่านี้มีขนาดเล็ก ปานกลาง หรือใหญ่ หรือเป็นส่วนแผนก หรือทั้งองค์การ เมื่อเป็นองค์การที่มีขนาดใหญ่ โครงสร้างขององค์การจะต้อง สลับซับซ้อนและเป็นทางการสูง ความเป็นทางการเป็นการแทนการใช้กฎเกณฑ์ ขั้นตอน และกระบวนการที่จะต้องปฏิบัติในแต่ละงาน ไว้อย่างละเอียด และคอยตรวจสอบการทำงาน ของเนื้องาน อาจมีระบบลงโทษที่อธิบายเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้การติดตามงาน เป็นไปอย่างยุติธรรม การรวบอำนาจ คือ ระดับที่อำนาจกระจุกกันในองค์การ อำนาจเป็น องค์ประกอบที่สำคัญของทุกองค์การ การกระจายอำนาจมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมของสมาชิกขององค์การ เรื่องที่สำคัญในการพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจ คือ อำนาจถูกกระจายอย่างไร การรวบอำนาจสูงสุดเมื่อบุคคลเพียงคนเดียวมีสิทธิ์ในการใช้ อำนาจ ถ้าทุกคนในองค์การใช้อำนาจอย่างเท่าเทียมกัน การรวบอำนาจก็มีน้อยที่สุด การวัด ความเป็นอิสระ ทำได้โดยการวัดการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในองค์การ หรือ นอกองค์การ (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ, 2548, หน้า 1-8)

กระบวนการเป็นวิธีการจัดการซึ่งผู้บริหารพยายามที่จะวางระเบียบหน้าที่ในการปฏิบัติงาน กำหนดสภาพภายในองค์กรเพื่อจัดคนและงานต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการแบ่งงานกันทำ และการแบ่งส่วนของอำนาจ หน้าที่ที่เหมาะสม ทั้งนี้ การจัดองค์กรมีวัตถุประสงค์ที่จะกำหนดโครงสร้างขององค์กร โครงสร้างในการปฏิบัติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการบริหารงานได้สะดวกเพราะโครงสร้างที่กำหนดขึ้นมาอย่างมีเหตุผลนั้นจะเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานย่อย ๆ ต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อนงค์ทิพย์ เอกแสงศรี, 2552, หน้า 192)

ดังนั้น กระบวนการ และ โครงสร้าง จึงหมายถึง วิธีการจัดการในองค์กรซึ่งผู้บริหารขององค์กรวางระเบียบหน้าที่ในการปฏิบัติงาน กำหนดสภาพภายในองค์กร เพื่อแบ่งหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติงานตามความเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสามารถร่วมงานกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้แบ่งตัวชี้วัดออก ดังนี้ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่

ผู้วิจัยคาดว่า กระบวนการและ โครงสร้างเป็นปัจจัยสำคัญที่จะให้การสร้างความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการที่จะก่อเกิดความร่วมมือ เป็นเรื่องขององค์กร 2 องค์กรขึ้นไป เพราะฉะนั้น การได้ศึกษาถึงความแตกต่างของแต่ละองค์กรที่จะต้องเข้าไปร่วมมือนั้น เป็นวิถีทางที่จะได้หาวิธีในการปฏิบัติร่วมกันได้ โดยงานวิจัยชิ้นนี้ ได้แบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 4 ตัว ได้แก่ (1) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (2) การยอมรับการเปลี่ยนแปลง (3) การมีส่วนร่วม และ (4) การแบ่งหน้าที่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายและวัตถุประสงค์ เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ทำให้กลุ่มหรือองค์กรดำเนินกิจกรรมต่อไปได้ การมีวัตถุประสงค์ทำให้กระบวนการบริหารงานดำเนินได้โดยครบวงจร วัตถุประสงค์ทำให้สามารถกำหนดแผนงาน จัดรูปแบบ โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของทีมงาน เป้าหมายและวัตถุประสงค์ทำให้ผู้บริหารต้องดำเนินการในลักษณะต่าง ๆ อาทิ การสั่งงาน มอบหมายงาน การจัดประชุม การจูงใจ วัตถุประสงค์ช่วยกระตุ้นสมาชิกของทีมให้มีเป้าหมายการทำงาน มีขวัญและกำลังใจ ตลอดจนผู้บริหารสามารถติดตาม ควบคุม

และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ชัดเจน (Drucker อ้างถึงใน ถนัด แก้วเจริญไพศาล, 2540, หน้า 129; French, Bell, & Zawachi อ้างถึงใน ถนัด แก้วเจริญไพศาล, 2540, หน้า 129)

Mattessich et al. (2001) ได้กล่าวไว้ว่า ความเป็นรูปธรรมในการบรรลุเป้าหมาย มีการแบ่งปันทัศนวิสัยร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนและชัดเจน มีมุมมองเดียวกัน

Czajkowski (2006) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานจำเป็นต้องมี วัตถุประสงค์ร่วมกัน

Keraminiyage (2009) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การทำให้เกิดความร่วมมือขึ้นนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องไม่มีการปกปิดในเรื่องของเป้าหมายพื้นฐาน จำเป็นต้องทำความเข้าใจ และมีความโปร่งใสต่อเป้าหมายที่เกิดขึ้นจริง

Vangen and Huxham (2010) เห็นว่า ความร่วมมือจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการตั้ง เป้าหมายร่วมกันระหว่างหน่วยงานขึ้น และจะต้องมีความชัดเจนของวัตถุประสงค์ร่วมกัน

อาจกล่าวได้ว่า ทุกองค์การมีเป้าหมายที่จะต้องบรรลุเป้าหมายดังกล่าว (อุทัย เลหาวิเชียร, 2543, หน้า 66) โดยเป้าหมายขององค์การ ให้ทิศทางแก่นักบริหารในการแสวงหา และใช้ทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายโดยชอบธรรมจะเป็นหนทางของการปฏิบัติงานของสมาชิก เป้าหมายคือจุดเริ่มต้นของการจัดองค์การ กิจกรรม วิธีการปฏิบัติ และกระบวนการที่จำเป็นสำหรับการบรรลุเป้าหมาย สามารถจำกัดพฤติกรรมของเอกบุคลและกลุ่ม กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป้าหมายขององค์การสามารถกำหนดกระบวนการทางสังคม เช่น แบบอย่างของการสื่อสารข้อความ โครงสร้างของอำนาจหน้าที่ และอำนาจการแบ่งงานกันทำตามความถนัด เป้าหมายสามารถเป็นมาตรฐานในการวัดประสิทธิผลและประสิทธิภาพขององค์การในการบรรลุวัตถุประสงค์ องค์การจะใช้เป้าหมายเพื่อแสดงให้เห็นความชอบธรรมในการปฏิบัติงานแก่กลุ่มต่าง ๆ เป้าหมายจึงเป็นหัวใจของการจูงใจขององค์การในสิ่งแวดล้อมที่ไม่แน่นอน และไม่มีความแน่นอน เป้าหมายสามารถช่วยของค์การในการแสวงหาทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องการ ดังนั้น เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การเมื่อกำหนดขึ้นแล้ว ก็จะต้องหาหนทางเพื่อให้บรรลุ

วัตถุประสงค์นั้น นักบริหารก็จะใช้ความรู้ในวิชาการมาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ (อุทัย เลาหวิเชียร, 2543, หน้า 94)

ดังนั้น เป้าหมายและวัตถุประสงค์ จึงหมายถึง ข้อกำหนดขององค์การที่ตั้งไว้ และได้มีการแจ้งให้ทุกคนทราบ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติขึ้นในทิศทางที่แน่นอน ความเป็น รูปธรรมในการบรรลุเป้าหมายนั้นมีการแบ่งทัศนวิสัยร่วมกันระหว่างองค์การ และมี วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการตั้งเป้าหมายร่วมกัน ระหว่างองค์การเพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกัน

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดที่ว่า เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ สามารถส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกหน่วยงาน จะต้องมีความหมาย/วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน เพื่อการปฏิบัติงานให้อยู่ในกรอบหรือทิศทางเดียวกัน ซึ่งวัด โดยการใช้แบบสอบถาม

การยอมรับการเปลี่ยนแปลง Mattessich et al. (2001) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้าง ความร่วมมือจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายในความคิด โดยการนำเอา ความคิดต่าง ๆ ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือนำแนวทางของแต่ละหน่วยงานเข้ามา ตัดสินใจ มีการพัฒนากฎเกณฑ์ต่าง ๆ และให้การชี้แนะนโยบาย ดังนั้น หน่วยงานที่มี ส่วนเกี่ยวข้องจะเกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

และสภาพแวดล้อมของหน่วยงานที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทำให้นักบริหารต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อสภาวะแวดล้อม เนื่องจากผลของการเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดการ- สูญเสียได้ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน สินค้า ทักษะ เวลา กำลังคน และทรัพยากรอื่น ๆ ซึ่งนัก บริหารจะต้องตัดสินใจว่าเวลาใดควรจะมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ หรือเวลาใดจะต้องทำ การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ โดยนักบริหารจะต้องมีการเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์ การปรับตัวขององค์การเพื่อเป็นการยอมรับถึงความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เป็นเหตุ ทำให้นักบริหารในปัจจุบันต้องมีความสามารถในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด การที่ นักบริหารจะปรับตัวได้ดี จำเป็นจะต้องเป็นผู้มีจิตใจที่กว้าง รับฟังความคิดเห็นที่ แตกต่างได้ เข้าใจสิ่งแวดล้อมและสามารถวิเคราะห์และควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ เข้าใจ ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย การปรับตัว เมื่อมีการ-

ปรับตัว ระบบมักจะมีควมวุ่นวาย มีความขัดแย้ง มีปัญหา นักบริหารจึงต้องมีความสามารถในการบูรณาการระบบที่มีความอลเวง ให้เกิดความราบรื่นและกลมกลืน เพื่อระบบองค์กรจะได้ปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาระบบและการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย การปรับตัวและการบูรณาการจึงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของนักบริหารในปัจจุบัน เพราะเป็นคุณสมบัติที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์กร การเปลี่ยนแปลงขององค์กรมีความสำคัญเพราะจะทำให้องค์กรเปลี่ยนแปลงได้ดียิ่งขึ้น นักบริหารในปัจจุบันควรจะต้องมีสถานภาพในการปรับตัวให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และหลายครั้งต้องใช้ความสามารถในการเข้าควบคุมสิ่งแวดล้อม (อุทัย เลาหวิเชียร, 2543, หน้า 204-205)

ดังนั้น การยอมรับการเปลี่ยนแปลง จึงหมายถึง การเตรียมความพร้อมขององค์กรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการกำหนดนโยบายใหม่ขององค์กรต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะ ความรู้ หรือทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดว่าการยอมรับการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของหน่วยงานอื่น และสามารถปรับตัวได้ดีทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วม Mattessich et al. (2001) ได้กล่าวว่า การสร้างความร่วมมือระหว่างกันจะเกิดขึ้นต่อเมื่อสมาชิกของหน่วยงานมีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการในทุก ๆ ขั้นตอน

Czajkowski (2006) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการบริหารนั้น เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความร่วมมือขึ้น

การมีส่วนร่วมมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเอาไว้มาก โดย ทศพล กฤตยพิสิฐ (2538, หน้า 10) เน้นในรูปกลุ่ม องค์กร หรือชุมชน หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล กลุ่มหรือชุมชน มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องที่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง และแสดงให้เห็นว่าความต้องการร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงให้เป็นไป

ตามวัตถุประสงค์ของตน จนมาถึงการตัดสินใจ กระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ มีความร่วมมือและรับผิดชอบในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ มีกลุ่มหรือองค์การ ชุมชนรองรับ และได้พัฒนาขีดความสามารถของตน ในการจัดการควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากร ที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม

การมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็นการมีส่วนร่วมในนโยบาย กล่าวคือ กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสังคมเข้ามาทำงานร่วมกัน โดยร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารความรู้ต่าง ๆ ร่วมกันกำหนดทิศทาง แนวทางที่สังคมโดยรวมเห็นว่า หรือเชื่อว่าควรจะดำเนินการไปในทิศทางนั้น ๆ เช่น กระทรวงที่มีภารกิจด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น สำหรับการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ การยอมรับ ตลอดจน สร้างทัศนคติที่ดีต่อเป้าหมาย ผู้ได้รับผลจากนโยบาย เป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่ทำให้ นโยบายบรรลุผลสัมฤทธิ์ที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551, หน้า 19)

ดังนั้น การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกันระหว่างองค์การเพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดว่าการมีส่วนร่วม จะสามารถส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการที่จัดขึ้น ซึ่งวัดโดยการใช้แบบสอบถาม

การแบ่งหน้าที่ Mattessich et al. (2001) กล่าวว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและผลลัพธ์ การเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกจะต้องมีการจำแนกหน้าที่อย่างชัดเจน

Czajkowski (2006) กล่าวว่า การเกิดความร่วมมือทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างชัดเจน การแบ่งหน้าที่จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อบทบาทของแต่ละฝ่าย

Keraminiyage (2009) กล่าวไว้ว่า ผู้เข้าร่วมทุกฝ่ายจะต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

การแบ่งหน้าที่ เป็นการแบ่งงานกันทำตามความถนัด หรือมีความเชี่ยวชาญในแต่ละหน้าที่ แนวความคิดในเรื่องนี้ คือ เอกบุคลแต่ละคนจะถูกกำหนดให้งานในขอบเขตที่จำกัดเพื่อที่จะได้มีความชำนาญในงานที่ต้องปฏิบัติในแต่ละงาน หากมีความเชี่ยวชาญในงานที่ได้รับมากเท่าใด ก็จะก่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการทำงาน (อุทัย เลาหวิเชียร, 2543, หน้า 64)

การแบ่งหน้าที่ จึงเป็น การกำหนดงานและให้ความหมายของงาน การแบ่งงานทั้งหมดขององค์การออกเป็นงานย่อย ๆ เท่าที่จำเป็น และระบุลักษณะงานในหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องกระทำในแต่ละงานว่าประกอบไปด้วยอะไรบ้าง ใช้ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ อย่างไรในการประกอบหน้าที่นั้น การแบ่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน การกำหนดเครื่องมือและแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกัน และเป็นการจัดองค์การ-จำแนกตามกลุ่มของกิจกรรมที่เหมือนกัน และเกี่ยวข้องกัน จะถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้บริหาร (อนงค์ทิพย์ เอกแสงศรี, 2552, หน้า 191)

ดังนั้น การแบ่งหน้าที่ หมายถึง การแบ่งงาน การกำหนดงาน ตามความถนัดของผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดว่าการแบ่งหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องได้รับหน้าที่ที่ถูกต้องและมีความถนัดในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งวัดโดยการใช้แบบสอบถาม

ปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน

หน่วยงานหรือองค์การทุกประเภท เมื่อต้องการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของหน่วยงานนั้น ๆ จำเป็นต้องศึกษาถึงความพร้อมของหน่วยงานในปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับควมมีประสิทธิภาพขององค์การ ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษา ปัจจัย 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำ (2) การติดต่อสื่อสาร และ (3) ทรัพยากร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาวะผู้นำ Mattessich et al. (2001) ได้กล่าวว่า ผู้นำที่มีบทบาทในการให้ความร่วมมือหรือว่าเป็นผู้ตัดสินใจที่จะเข้าร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ความสำคัญของภาวะผู้นำเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อความร่วมมือ

Keraminiyage (2009) กล่าวว่า ผู้บริหารระดับสูงของทุก ๆ หน่วยงาน ที่เข้ามาร่วมมือกันจะต้องมีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และเข้าร่วมในทุกโครงการที่เกิดขึ้น

ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการมีอิทธิพลต่อคนอื่นในกลุ่มให้มุ่งมั่นทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายส่วนรวม ผู้นำมีทั้งผู้นำอย่างเป็นทางการตามตำแหน่งหน้าที่ในองค์กร และยังมีผู้นำอย่างไม่เป็นทางการด้วย การศึกษาเกี่ยวกับผู้นำนั้นมีมาก โดยการศึกษาภาวะผู้นำ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ลักษณะของผู้นำ การแสวงหาลักษณะต่าง ๆ ของคนที่เป็นผู้นำว่า ผู้นำทั้งหลายในโลกมีลักษณะที่เหมือนกันที่เป็นลักษณะเฉพาะของคนที่เป็นผู้นำ แต่จริง ๆ แล้ว ผู้นำแต่ละคนมีลักษณะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เช่น ผู้นำบางคนอาจสวมบทบาทเป็นผู้นำในสถานการณ์หนึ่ง แต่อาจเป็นผู้ตามในอีกสถานการณ์หนึ่ง นอกจากนี้ การเป็นผู้นำเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างคน คือ ต้องมีผู้ตามด้วย ดังนั้น จึงต้องคำนึงถึงลักษณะของลูกน้องซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กับการกำหนดลักษณะของผู้นำได้ โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะของคนซึ่งมักจะพบอยู่ในตัวผู้นำทั้งหลาย ได้แก่ ความฉลาด การชอบครอบงำผู้อื่น ความมั่นใจในตนเอง การมีพลังสูง และการมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับงานที่ทำ (2) พฤติกรรมของผู้นำ ได้แก่ ความคิดที่ว่าการศึกษาเรื่องผู้นำนั้น คือ การแสวงหาพฤติกรรมที่คล้ายกันของผู้นำ โดยเราสามารถสร้างผู้นำได้โดยการจัดฝึกอบรมผู้นำ การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำทั้งหลายจะเน้นว่าผู้นำนั้นมีพฤติกรรมที่มุ่งมั่น และมุ่งความสัมพันธ์ระหว่างคน และ (3) ผู้นำที่ขึ้นกับสถานการณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความสำเร็จของผู้นำต่าง ๆ ในองค์กร เป็นต้น (พิทยา บวรวัฒนา, 2544, หน้า 68-81)

ผู้นำในองค์การมีความแตกต่างของบทบาท และหน้าที่ ซึ่ง Mintsberg (1992) ได้แบ่งประเภทผู้นำออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) ผู้นำระดับสูง (2) ผู้นำระดับกลาง และ (3) ผู้นำระดับต้น หรือหัวหน้าหน่วยงาน ดังนี้

ผู้นำระดับสูง มีหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดขององค์การ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง จะต้องแสดงบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบต่อองค์การส่วนรวม โดยมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการ (1) ทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกการดำเนินงานในองค์การ ได้ ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยการกำหนดโครงสร้างองค์การ การจัดสรรทรัพยากรในองค์การ แก้ไขปัญหาและความขัดแย้งภายในองค์การ ประเมินผลการทำงานของสมาชิกในองค์การ และ (2) ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายขององค์การ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน

ผู้นำระดับกลาง ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างนักบริหารระดับสูงกับฝ่ายปฏิบัติงานขององค์การ ประกอบด้วยนักบริหารระดับกลางที่ใกล้ชิดกับนักบริหารระดับสูง และนักบริหารระดับกลางที่ใกล้ชิดผู้ปฏิบัติงานทั้งหมด เพื่อช่วยควบคุมการทำงานภายในองค์การ กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารระดับกลางมีหน้าที่ (1) เป็นตัวกลางระหว่างนักบริหารระดับสูง และผู้ปฏิบัติ เพื่อช่วยในการส่งข้อมูล และรายงานผลการทำงาน (2) ทำหน้าที่ในการประสานความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ (3) ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายของหน่วยงาน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลักขององค์การ

ผู้นำระดับต้น หรือหัวหน้างาน ซึ่งมีความใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานมากที่สุด ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงาน คือ การควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิดทั้งในส่วน บุคลากรและในส่วนของการผลิต นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ที่คอยให้คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงาน เมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน รวมทั้งมีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะในการทำงาน ให้แก่ผู้ปฏิบัติ (ชนบูรณกิตติ์ จิรพัฒน์กร, 2552, หน้า 35)

ในงานวิจัยของ สุमितตรา เจิมพันธ์ (2552, หน้า 101) ได้กล่าวถึง ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีกลไกที่จำเป็นและกระบวนการที่จะให้หัวหน้า และ ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย การมีภารกิจที่ชัดเจนจะช่วยให้หัวหน้าสามารถแสวงหาบุคลากร มีการสรรหา การเลือกสรร และการ-

มอบหมายงานในการร่วมกันปฏิบัติ ในการกำหนดภารกิจและมอบหมายงาน ยังสามารถช่วยให้หัวหน้ามีอำนาจในการควบคุมจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ภาวะผู้นำ จึงหมายถึง ผู้ที่มีบทบาทในการควบคุมการทำงานในองค์กร เพื่อทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ และสามารถตัดสินใจให้องค์กรเข้าร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ และยังเป็นผู้ที่ออกนโยบายร่วมกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานร่วมกันขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดฯ ภาวะผู้นำ สามารถส่งผลกระทบต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีผู้นำที่มีอำนาจตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ซึ่งวัด โดยการใช่แบบสอบถาม

การติดต่อสื่อสาร Mattessich et al. (2001) ได้กล่าวไว้ว่า การติดต่อสื่อสารเป็นการเปิดให้มีการติดต่อกันอย่างอิสระ และเป็นการติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ จึงเกิดความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ และมีการเชื่อมโยงกันได้ตลอดเวลา

Czajkowski (2006) เห็นว่า การเปิดให้มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างอิสระ และมีความสม่ำเสมอในการติดต่อกัน เป็นจุดเริ่มต้นของการให้ความร่วมมือ

Keraminiyage (2009) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารมีผลให้เกิดการติดต่อซึ่งกันและกันกับผู้เข้าร่วมทุกฝ่าย

ในความหมายของการติดต่อสื่อสารมีผู้เรียกแตกต่างกัน เช่น การสื่อสาร การติดต่อสัมพันธ์ การสื่อความหมาย การสื่อข้อความ การสื่อความเข้าใจ เป็นต้น คำเหล่านี้ล้วนแต่มีความหมายเดียวกันทั้งสิ้น ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Communication ซึ่งอาจตีความได้ง่าย ๆ ว่าเป็นการสร้างความเข้าใจที่เหมือนกัน ร่วมกัน หรือตรงกันระหว่างผู้รับและผู้ส่ง (Schram, 1971, p. 13) การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหาร เพราะด้วยการติดต่อสื่อสารนี้เองที่ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรดำเนินไปได้ การติดต่อสื่อสารเปรียบเสมือนแกนกลางของการบริหารทั้งปวง เพราะกิจกรรมทั้งหมดขององค์กรต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารทั้งสิ้น (Schram, 1971, p. 14) การติดต่อสื่อสาร คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างบุคคล ต่อบุคคล หรือ

บุคคลต่อกลุ่ม โดยใช้สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ หรือพฤติกรรมที่เข้าใจกัน โดยผู้ส่งสาร จะต้องทำหน้าที่ส่งข้อมูลข่าวสารไปยังผู้รับสาร โดยผ่านช่องทางที่เรียกว่าสื่อ ถ้าหากเป็นการสื่อสารทางเดียวผู้ส่งจะทำหน้าที่ส่งเพียงประการเดียว แต่ถ้าเป็นการสื่อสารสองทางผู้ส่งสารจะเป็นผู้รับในบางครั้งด้วย ผู้ส่งสารจะต้องมีทักษะในการคิดต่อสื่อสาร และมีเจตคติต่อตนเอง ต่อเรื่องที่จะสื่อ ต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่จะส่งก็จะทำให้การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพ

การสื่อสารภายในกลุ่มคนนั้น เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนภายในกลุ่มซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มในองค์การมีระบบการสื่อสารที่ดีด้วย การติดต่อสื่อสารทำหน้าที่คล้ายน้ำมันหล่อลื่นให้กลุ่ม และมักได้ยืนยันเสมอว่าสาเหตุของความขัดแย้งระหว่างคนส่วนมากเกิดจากการที่ระบบสื่อสารไม่ดี (พิทยา บวรวัฒนา, 2544, หน้า 65)

ความเจริญก้าวหน้า ส่งผลให้การติดต่อสื่อสาร การเดินทางต่าง ๆ ทำได้อย่างรวดเร็วและรวดเร็ว และทำให้โลกแคบลง มนุษย์สามารถประชุมกันทางโทรศัพท์หรือกระทั่งเดินทางไปมาระหว่างประเทศ ในเวลาอันรวดเร็วมากขึ้น (นิสคาร์ก เวชยานนท์, 2550, หน้า 64)

ดังนั้น การติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคล หรือบุคคลต่อกลุ่ม โดยใช้สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ หรือพฤติกรรมที่เข้าใจกัน เพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการ ให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างองค์การ

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดว่าการติดต่อสื่อสาร จะสามารถส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก ผู้ปฏิบัติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการติดต่อสื่อสารเพื่อความสะดวก และคล่องตัวในการทำงาน ซึ่งวัด โดยการใช้แบบสอบถาม

ทรัพยากร Mattessich et al. (2001) กล่าวว่า ทรัพยากรที่สำคัญต่อความร่วมมือก็คือ การที่หน่วยงานมีงบประมาณหรือทุนอย่างพอเพียง มีบุคลากรที่เพียงพอ และพร้อมที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน มีวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นเพียงพอต่อการแบ่งปันซึ่งกันและกัน

Czajkowski (2006) ให้ความเห็นว่า ทรัพยากร ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร และวัสดุ/อุปกรณ์ที่เพียงพอในการดำเนินการปฏิบัติงานร่วมกัน

โดยทั่วไปนักเศรษฐศาสตร์มุ่งพิจารณาปัจจัยนำเข้าที่เป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่การจัดสรรทรัพยากร เช่น ที่ดิน แรงงาน วัสดุ เงินทุน ความรู้และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตสินค้าหรือการบริการให้สังคม การจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวอาศัยระบบเครือข่ายทางเศรษฐกิจในภาคการผลิตต่าง ๆ ของประเทศ เช่น ภาครัฐบาล ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรทางสังคม ครอบครัว และเอกบุคลิก เป็นต้น (สุวรรณณี แสงมหาชัย, 2541, หน้า 62-63) ทรัพยากร ได้แก่ จำนวนงบประมาณที่ได้รับ ในการใช้จ่ายในกิจกรรม หรือโครงการต่าง ๆ หรือการที่หน่วยงานมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการติดต่อสื่อสาร หรือการใช้เทคนิควิธีอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

ทรัพยากร โดยทั่วไปแล้วสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นเรื่องของ บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ยักรวมไปถึง เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น ความพร้อมของ ทรัพยากร ได้แก่ จำนวนงบประมาณที่ได้รับ ในการใช้จ่ายเพื่อกิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้น หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้กับกิจกรรม/โครงการนั้น ๆ หรือการที่หน่วยงานมีความพร้อม ในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาปฏิบัติ รวมทั้งบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรม/โครงการนั้นมืออย่างเพียงพอ (สุมิตรา เจิมพันธ์, 2552, หน้า 101)

ดังนั้น ทรัพยากร จึงหมายถึง จำนวนงบประมาณที่ได้รับในการใช้จ่ายที่เกี่ยวกับ กิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้น หรือวัสดุ/อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้กับกิจกรรม/โครงการ หรือ การที่องค์กรมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาปฏิบัติ รวมทั้งบุคลากรที่มีหน้าที่ รับผิดชอบในกิจกรรม/โครงการนั้นอย่างเพียงพอ ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จากการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานตามกรอบแนวคิดที่ว่า ทรัพยากรที่เหมาะสม เพียงพอ จะสามารถส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างพอเพียงเพื่อรองรับกิจกรรม/โครงการ ซึ่งวัดโดยการใช้แบบสอบถาม

การประมวลเอกสารและสรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมข้างต้น แล้วนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมระหว่างองค์การ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในการวิจัยครั้งนี้ ต่อไป

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลเอกสาร และทำการสรุปเป็นแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 3 หัวข้อ คือ (1) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว (2) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ และ (3) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนั้น ผู้วิจัย จึงทำการศึกษาค้นคว้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับงานวิจัยชิ้นนี้ ในส่วนต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบว่าในเรื่องของความร่วมมือนั้น มีนักวิชาการให้ความสำคัญ และมีการศึกษามาเป็นระยะ ๆ ดังต่อไปนี้

กึกก้อง คุณมิตติ (2541) วิจัยเรื่อง *ประสิทธิผลของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการให้บริการสังคม: ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการนภาแพทย์* ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ ทรัพยากร นโยบายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน มาตรฐานของคุณภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลของโครงการนภาแพทย์ พบว่า นโยบายความร่วมมือระหว่างองค์กร เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ เช่น ทรัพยากร และมาตรฐานของคุณภาพในการปฏิบัติงาน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการศึกษาวิจัย คือ การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชน จึงทำให้ประสิทธิผลของโครงการไม่พัฒนา ดังนั้น จึงต้องเกิดการสร้างความร่วมมือขึ้นในการดำเนินโครงการเพื่อประสิทธิผลของโครงการ

ระพีพรรณ ทองหล่อ (2547) วิจัยเรื่อง *การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทยแบบครบวงจร* พบว่า ประเทศไทยยังสามารถรักษาเสถียรภาพการเติบโตของการท่องเที่ยวไว้ได้ เป็นเพราะเกิดจากความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ นักท่องเที่ยวในช่วงภาวะวิกฤตต่าง ๆ และการพยายามยกระดับและสร้างมาตรฐานการจัดรายการนำเที่ยวในไทยให้มีคุณภาพสูงและราคายุติธรรม อย่างไรก็ตาม หากจะ

พิจารณาถึงมาตรการและกลยุทธ์ที่ชุมชนนำมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเอาประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ผ่านมา พบว่า ยังไม่มีมาตรการหรือกลยุทธ์ใดที่นำมาใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพอย่างเด่นชัด ส่วนใหญ่การดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว แม้จะเกิดขึ้นในชุมชนเองก็ตาม แต่จะเป็นการดำเนินการโดยผู้ประกอบการจากภายนอกชุมชน ทั้งนี้ เพราะขีดจำกัดหลายประการของชุมชน เช่น บุคลากร งบประมาณ เทคนิควิธีการในการบริหารจัดการ รวมไปถึงวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ ในขณะที่ชุมชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมได้ คือ การเข้าไปเป็นแรงงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องหรือการค้าขาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกระดับ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ควรหันมาร่วมมือกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยไม่ปิดให้เป็นความรับผิดชอบของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และการทำงานในลักษณะประสานความร่วมมือกัน จากการศึกษาวิจัยชิ้นนี้จึงมีข้อเสนอแนะในเรื่องการมีส่วนร่วมเชิงบูรณาการขององค์การที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ ควรมีการส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยอย่างน้อยที่สุดในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ดังนี้ การสร้างเครือข่ายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดในลักษณะของการเป็นพันธมิตรมากกว่าการแข่งขันหรือการผลัดภาระ มีการเชื่อมโยงข่าวสารข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐ เอกชน และองค์กรท้องถิ่น และการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับจังหวัดและท้องถิ่นที่ชัดเจน กระจายอำนาจและบทบาทการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแก่ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ภาวิดา รังษี (2550) ศึกษาเรื่อง *ความร่วมมือระหว่างองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา บ้านแม่กำปอง กิ่งอำเภอฮอน จังหวัดเชียงใหม่* ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนภายใต้การชี้นำและสร้างกระบวนการเรียนรู้ของผู้นำชุมชน โดยมีองค์การภาครัฐและเอกชนคอยหนุนเสริม เพื่อผลงานของภาครัฐและผลกำไรของภาคเอกชน การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ การหนุนเสริมด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐ ที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน จุดค้อย คือ การมีผลประโยชน์ทับซ้อนของผู้นำเชิงเดี่ยวที่ส่งผลต่อการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน และปัญหา คือ ชุมชนกับ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการประสานงานกันเพื่อแก้ปัญหาของชุมชน ปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทางการพัฒนาซึ่งทำให้เกิดการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพชุมชน เนื่องจากคนชนบทมีข้อจำกัดด้านการศึกษา ต้องส่งเสริมผู้นำใหม่ในแต่ละด้านทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อลดปัญหาการผูกขาดอำนาจและชี้นำของผู้นำเชิงเดี่ยว เกิดการถ่วงดุลอำนาจระหว่างกันในกลุ่มผู้นำสามารถโน้มน้าวให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และกิจกรรมอื่น ๆ ของชุมชน รัฐและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานให้เกิดความร่วมมือระหว่างเอกชนกับชุมชนในรูปภาคีเพื่อถ่วงดุลอำนาจรัฐ และทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายจากเบื้องล่างเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2550) วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางในการทำงานร่วมกันขององค์การเครือข่ายเพื่อการส่งเสริมการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ผลการศึกษา พบว่า บทบาทและการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่องค์การเครือข่ายมีการดำเนินงานร่วมกันมากที่สุด คือ ด้านการประสานการดำเนินงาน โดยมีการประสานงานกันหลากหลายวิธี ซึ่งวิธีที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ วิธีการประสานเพื่อขอความร่วมมือกับองค์การเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างความสัมพันธ์ร่วมกับองค์การเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การเครือข่าย เป็นต้น สำหรับด้านการวางแผนงานและการแก้ไขปัญหา นั้น เป็นวิธีการดำเนินการที่มีการปฏิบัติในระดับมากเช่นกัน อาทิ การวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน การประชุมร่วมกัน และการเสนอแนวทางการทำงานร่วมกัน ส่วนด้านการประสานข้อมูลข่าวสารนั้น วิธีการที่องค์การเครือข่ายปฏิบัติมากที่สุด คือ การกระจายข้อมูลข่าวสารต่อองค์การเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการจัดประชุมต่าง ๆ ซึ่งด้านที่มีการปฏิบัติร่วมกันน้อยที่สุด คือ ด้านการประสานทรัพยากร อาทิ การประสานทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ โดยวิธีการรวมกลุ่มกับองค์การเครือข่าย การแบ่งปันทักษะและประสบการณ์ให้แก่องค์การเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ในด้านการสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกันขององค์การเครือข่ายที่เกี่ยวข้องนั้น พบว่า องค์การเครือข่ายต่าง ๆ มีการสนับสนุนการดำเนินงานสองด้านหลัก ๆ

ได้แก่ การสนับสนุนด้านทรัพยากรและการสนับสนุนด้านกิจกรรม ซึ่งการสนับสนุนด้านทรัพยากร ได้แก่ การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้องค์การเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน การสนับสนุนและให้ความร่วมมือกันในการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ ส่วนการสนับสนุนด้านกิจกรรมนั้น มีหลายรูปแบบเช่นกัน อาทิ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างองค์การเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างองค์การเครือข่ายและการประสานงานเพื่อจัดกิจกรรม ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นต้น

อภิชัย พันธเสน (2550) วิจัยเรื่อง *การศึกษาแนวทางความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต* ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ป.ป.ช. กับหน่วยงานภาครัฐนั้น จากการศึกษาในกลุ่มองค์กรภาครัฐจำนวนหนึ่งที่มีระดับความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับ ป.ป.ช. ตั้งแต่ระดับใกล้ชิด จนกระทั่งถึงระดับประสานความร่วมมือดำเนินงานระหว่างกัน ในการศึกษาพบว่า แต่ละองค์กรต่างก็มีรูปแบบที่ดำเนินงานสร้างความร่วมมือ หรือการเข้ามามีส่วนร่วมกับ ป.ป.ช. โดยการดำเนินงานร่วมกันนั้น ในด้านเป้าประสงค์ พบว่า หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีเป้าประสงค์สำคัญเดียวกันคือด้านการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายหลักทางด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในด้านการจัดโครงสร้างองค์กรนั้น แทบทุกองค์กรได้มีการกำหนดหน่วยงานภายในขององค์กรขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการประสานความร่วมมือในการดำเนินงาน ในด้านความสัมพันธ์ ได้สร้างความเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของแต่ละองค์กร โดยมุ่งหวังจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของตนเป็นสำคัญ ในด้านการสร้างช่องทางแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ พบว่า ทุกองค์กรมีการใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ช่องทางปกติของหน่วยงาน การเปิดรับเรื่องร้องเรียน รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

อภิชา คุณวันนา (2551) ศึกษาเรื่อง *กระบวนการสื่อสารในการสร้างความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรภาครัฐกิจและองค์กรพัฒนาเอกชน* พบว่า ในเชิงมุมมองและเป้าหมายบนความร่วมมือขององค์กรภาครัฐกิจและองค์กรพัฒนาเอกชน พบว่า มี

ส่วนที่เหมือนกัน คือ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม องค์การภาคธุรกิจและองค์การพัฒนาเอกชนมีความต่างกัน ในเชิงประชาสัมพันธ์ที่องค์การภาคธุรกิจให้ความสำคัญเป็นหลัก ขณะที่องค์การพัฒนาเอกชนให้ความสำคัญในระดับรอง ในเชิงจุดยืนระยะแรก องค์การภาคธุรกิจสนับสนุนเงินและทรัพยากร ระยะกลางสนับสนุนความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และระยะยาวสนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนาองค์การ ส่วนองค์การพัฒนาเอกชนในระยะแรกและระยะกลางเป็นผู้ลงมือปฏิบัติโดยยึดมั่นภารกิจหลักขององค์การ ส่วนในระยะยาวมีบทบาทสำคัญในการผลักดันองค์การภาคธุรกิจให้เป็นองค์การที่ดี แนวทางในการประสานความร่วมมือขององค์การภาคธุรกิจและองค์การพัฒนาเอกชน มี 3 แนวทาง คือ การสื่อสารผ่าน แม่สื่อ หรือองค์การที่สนับสนุนที่เป็นผู้ประสานงานกลาง การสื่อสาร โดยต่างฝ่ายต่างแสวงหา และการสื่อสารของคนคนเดียวกัน กระบวนการสื่อสารในการบริหารโครงการบนความร่วมมือขององค์การภาคธุรกิจและองค์การพัฒนาเอกชนอยู่บนพื้นฐานของหลักการวิจัย การปฏิบัติ การสื่อสาร และการประเมินผล ปัญหาและอุปสรรค พบว่า ในระยะต้นเป็นเรื่องของความแตกต่างของวิถีคิด วิธีการทำงาน ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่สื่อสารไม่ตรงกัน ระยะกลางเป็นเรื่องของความเกรงใจ ส่วนระยะยาวขาดการบริหารเวลาและกำลังคน ส่วนทางออกในระยะเริ่มต้นทั้งสองฝ่ายต้องการผู้ประสานงานกลาง ระยะกลางเน้นการกระชับความร่วมมือ ระยะยาวต้องมีการสื่อสารที่ชัดเจนอย่างสม่ำเสมอทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทั้งความร่วมมือ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ ผู้วิจัยได้ประมวลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้สรุปปัจจัย ออกเป็น 4 ชุดปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ ชุดปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน คือ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม ชุดปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน คือ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ ชุดปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง คือ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่ สุดท้าย ชุดปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน คือ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร ที่มีผลต่อความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ของไทย โดย (1) เกิดความร่วมมือในการทำแผน (2) เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล (3) เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติ (4) เกิดความร่วมมือในการประเมินผล และ (5) เกิดความร่วมมือกันทำบันทึกข้อตกลง โดยผู้วิจัยได้สรุปปัจจัยต่าง ๆ พร้อมทั้งสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ (ดูตาราง 6 และ 7)

ตาราง 6

สรุปความร่วมมือแบบบูรณาการพร้อมนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัด

ความร่วมมือ	นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
1. ความร่วมมือในการ- ทำแผน	Wood and Gray (1991)	- ร่วมกันกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ และคุณลักษณะ ค้นหา แนวทางปฏิบัติร่วมกัน	องค์การตั้งแต่ 2 องค์การ ขึ้นไปร่วมกันกำหนด แผนปฏิบัติงาน ค้นหา แนวทางปฏิบัติงาน ร่วมกันวางแผน	- หน่วยงานของท่าน ได้กำหนดแผนปฏิบัติงานร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการ- ท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านวางแผนที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
	Starkey (1997)	- ร่วมกันวางแผน แลกเปลี่ยนเป้าหมาย	ร่วมกันวางแผนเป้าหมาย	
	Mandell (2001)	- ร่วมสร้างเป้าหมาย วางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกัน	มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ร่วมกัน เพื่อพัฒนา	- หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนา
	Agranoff and McGuire (2003)	- ร่วมกันแลกเปลี่ยนนโยบาย	อุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมไปถึงร่วมกันหา	อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
	Agranoff (2006)	- ร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา	แนวทางในการแก้ไข ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ ในอนาคต	- หน่วยงานของท่าน ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายด้าน ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
				- หน่วยงานของท่าน ได้ร่วมกันหาแนวทางในการปฏิบัติ กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว
				- หน่วยงานของท่านร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 6 (ต่อ)

ความร่วมมือ	นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
2. ความร่วมมือในการ- แลกเปลี่ยนข้อมูล	Starkey (1997) Mandell (2001) Agranoﬀ and McGuire (2003) Mattessich et al. (2003) Agranoﬀ (2006)	- สร้างความรู้ในด้านต่าง ๆ ร่วมกัน - แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร - ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ - สร้างการริเริ่มร่วมกัน	องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไปร่วมกันสร้างความรู้ในด้านต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างองค์การ มีการส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรม/โครงการที่ต้องปฏิบัติ ร่วมกันกับองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และยังมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติร่วมกัน	- หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรม เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะใหม่ ๆ ให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านได้ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานของท่านได้มีการฝึกฝนแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานของท่านมีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านสามารถแบ่งข้อมูลด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 6 (ต่อ)

ความร่วมมือ	นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
4. ความร่วมมือในการ- ประเมินผล	Gary and Wood (1991) Mattessich et al. (2003)	- มีการร่วมกันประเมินผล - มีความเท่าเทียมกันและมีอำนาจ ร่วมกันในการดำเนินการ - ให้ความเชื่อและความนับถือ ซึ่งกันและกัน	องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป มีอำนาจเท่าเทียมกัน และมี อำนาจร่วมกันในการประเมินผล ผู้ร่วมปฏิบัติงาน และประเมิน กิจกรรม/โครงการที่ได้ สร้างขึ้นระหว่างองค์การที่ ร่วมกันปฏิบัติเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมกรรมการท่องเที่ยว และจำเป็นต้องมีความน่าเชื่อถือ ในผลที่ได้ประเมินร่วมกัน	- หน่วยงานของท่านร่วมกันปฏิบัติงานและประเมินผลใน การดำเนินกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานของท่านมีอำนาจในการประเมินผลของ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านสามารถประเมินผลงานในการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานของท่านให้ความเชื่อถือในผลประเมินจาก หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
5. ความร่วมมือในการ- ทำบันทึกข้อตกลง	Agranoff and McGuire (2003) Agranoff (2006)	- ร่วมกันหาข้อตกลง - สร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการ	องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป ได้ผ่านระดับความร่วมมือ ระดับต้นๆ จนมาถึงการร่วมกัน ทำบันทึกข้อตกลง ซึ่งเป็น ความร่วมมือระดับสูงสุด มี ความเป็นทางการสูง ซึ่งจะต้อง มีพันธสัญญาะหว่างกัน โดยออกเป็นเอกสาร หรือมี ได้ว่าการทำบันทึกข้อตกลง เพื่อเป็นทิศทางในการปฏิบัติ ร่วมกัน	- หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการ ทางการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา อุตสาหกรรมกรรมการท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านมีบันทึกข้อตกลงด้านความ- ร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ตาราง 7

สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือแบบบูรณาการพร้อมนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวชี้วัด

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ	รายชื่อนักวิชาการ	รายละเอียด	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
1. สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน	Mattessich et al. (2001)	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ให้ความสนใจต่อปัจจัยทางการเมืองและสังคม 	<p>ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือโดยเป็นเรื่องของกลุ่มคนหรือองค์การที่มีประวัติในการให้ความร่วมมือผู้ให้ความรู้จะมีระหว่างองค์การส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้นำขององค์การที่มีบทบาทในการให้ความร่วมมือ หรือเป็นผู้ตัดสินใจที่จะเข้าร่วมความร่วมมือ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของท่านเคยให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - ในการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้บริหารของหน่วยงานท่านเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วม - หน่วยงานของท่านให้ความสนใจการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรม ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	Vangen and Huxham (2010)	<ul style="list-style-type: none"> - การเปลี่ยนแปลงสังคม/วัฒนธรรม 	<p>ความสัมพันธ์ของสังคมเมืองและสังคมวัฒนธรรมเป็นอย่างไรมาก ถึงสำคัญที่จะเกิดขึ้นต่อความร่วมมือนั้นมี ส่วนหนึ่งเกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคมและวัฒนธรรมระหว่างองค์การ และความหลากหลายของวัฒนธรรมของแต่ละฝ่ายนั้น มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมมีระยะห่างองค์การ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของท่านเคยให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - ในการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้บริหารของหน่วยงานท่านเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วม - หน่วยงานของท่านให้ความสนใจการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรม ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความร่วมมือ	รายชื่อนักวิชาการ	รายละเอียด	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
2. ลักษณะของ หน่วยงาน			ลักษณะที่สมาชิกของหน่วยงาน และหน่วยงานนั้นต้องมีเพื่อการ- สร้างความร่วมมือที่ดี	- ความเชื่อมั่น - การสร้างความสัมพันธ์
2.1 ความเชื่อมั่น	Matteich et al. (2001)	- ความเชื่อมั่น	ความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน และ มีความเคารพกันระหว่างผู้ร่วมมือ	- หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความน่าเชื่อถือในการ- ดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ก่อให้เกิดการพัฒนา
	Czajkowski (2006)	- ความเชื่อมั่น	เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	Keraminiyage (2009)	- ความเชื่อมั่น	ดีซึ่งเป็นความร่วมมือขั้นพื้นฐาน	- หน่วยงานของท่านได้สร้างความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานให้เป็นแบบอย่างที่ดี
	Vangen and Huxham (2010)	- ความเชื่อมั่น	สมาชิกขององค์กรมีความเคารพ ซึ่งกันและกันต่อผู้ร่วมดำเนิน กิจกรรม/โครงการระหว่าง	- สมาชิกในหน่วยงานของท่านมีความเชื่อมั่นในกิจกรรม/ โครงการ ที่ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
			หน่วยงาน และมีความเชื่อมั่น ต่อกัน พร้อมทั้งยังมีการสร้าง	- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นในกิจกรรม/ โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ หน่วยงานท่าน
			ความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกของ องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อก่อให้เกิด เกิดความสามารถในการยอมรับ การทำงานซึ่งกันและกัน	

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ	รายชื่อนักวิชาการ	รายละเอียด	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
2.2 การสร้างความสัมพันธ์	Mattessich et al. (2001)		องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เพื่อการปฏิบัติงานร่วมกันในโครงการใดโครงการหนึ่ง	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของท่านได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานก่อนที่จะเริ่มกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานของท่านได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม/โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานของท่านได้ใช้หลักการประเมินเมื่อเกิดความขัดแย้งซึ่งระหว่างหน่วยงานขณะจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง - เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ - การยอมรับการเปลี่ยนแปลง - การมีส่วนร่วม - การแบ่งหน้าที่
3. กระบวนการและโครงสร้าง			วิธีการจัดการในองค์การซึ่งผู้บริหารขององค์การวางระเบียบหน้าที่ในการปฏิบัติงาน กำหนดสภาพภายในองค์การ เพื่อแบ่งหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติงานตามความสามารถกับงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสามารถร่วมงานกับองค์การอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความร่วมมือ	รายชื่อนักวิชาการ	รายละเอียด	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
3.1 เป้าหมาย/ วัตถุประสงค์	Matessich et al. (2001) Czajkowski (2006) Keraminiyage (2009) Vangen and Huxham (2010)	- วัตถุประสงค์ - วัตถุประสงค์ - ความชัดเจนของเป้าหมาย - การตั้งเป้าหมาย	ข้อกำหนดขององค์การที่ตั้งไว้ และได้มีการแจ้งให้ทุกคนทราบ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติขึ้นในทิศทาง ที่แน่นอน ความเป็นรูปธรรมใน การบรรลุเป้าหมายนั้นมีการแบ่ง ทัศนวิสัยร่วมกันระหว่างองค์การ และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ มีการตั้งเป้าหมายร่วมกันระหว่าง องค์การเพื่อดำเนินการ/ โครงการเพื่อการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกัน	- หน่วยงานของท่านมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง และจะดำเนินการประเมินความสำเร็จตาม เป้าหมายของการปฏิบัติด้วยวิธีที่กว้างขวาง - ตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานท่านและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ได้มีการจัดกิจกรรม/โครงการร่วมกัน เพื่อให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน - เมื่อมีการจัดกิจกรรม/โครงการ ของการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานของท่านและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการประเมินผลสำเร็จร่วมกัน ในการจัดกิจกรรม/โครงการตามวัตถุประสงค์อย่าง ชัดเจน

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ	รายชื่อนักวิชาการ	รายละเอียด	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
3.2 การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	Mattessich et al. (2001)	- การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	<p>การตระหนักรู้ถึงความพร้อมขององค์กรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการกำหนดนโยบายใหม่ขององค์กรต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม- ท้องเที่ยว เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงด้านทักษะความรู้ หรือทรัพยากรต่างๆ ขององค์กร</p>	<p>- สมาชิกในหน่วยงานของท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถตอบรับการจัดกิจกรรม/โครงการ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างหน่วยงาน</p> <p>- เมื่อหน่วยงานอื่น ๆ ได้เข้าร่วมมีกับหน่วยงานของท่านอย่างเป็นทางการ หน่วยงานของท่านยอมรับความร่วมมือที่เกิดขึ้นได้</p> <p>- การให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม- ท้องเที่ยวของหน่วยงานท่านมีความพร้อมอยู่เสมอ</p> <p>- สมาชิกของหน่วยงานท่านมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องต่อหน่วยงานอื่นที่เข้าร่วมเมื่อในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว</p>

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ	รายชื่อนักวิชาการ	รายละเอียด	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
3.3 การมีส่วนร่วม	Mattessich et al. (2001) Czajkowski (2006)	- การมีส่วนร่วม - ร่วมกันตัดสินใจ	การเข้าไปมีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอนของการดำเนินงาน/โครงการ ร่วมกันระหว่างองค์กรเพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนความรู้ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการให้ทุน/งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการแบ่งบุคลากรที่เชี่ยวชาญเข้าร่วมดำเนินการกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว - หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ในการดำเนินการกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ	รายชื่อนักวิชาการ	รายละเอียด	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
3.4 การแบ่งหน้าที่	Matessich et al. (2001)	- การจำแนกหน้าที่	การแบ่งงาน การกำหนดงานตามความถนัดของพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน	- หน่วยงานของท่านมีการกำหนดหน้าที่เพื่อทำให้งิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน
	Czajkowski (2006)	- บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ	ประสิทธิภาพในการทำงาน	- หน่วยงานของท่านมีการแบ่งหน้าที่ตามความชำนาญของบุคลากร เพื่อทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	Keraminivage (2009)	- หน้าที่และความรับผิดชอบ	ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	- หน่วยงานของท่านปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อร่วมทำงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. ความพร้อมของหน่วยงาน			การเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ การมีการสื่อสารความซิงกันและกันอย่างสะดวกและคล่องตัว มีงบประมาณ บุคลากร และวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็น รวมไปถึงการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานให้แก่งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และความสำคัญของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งสำคัญก่อนให้เกิดผลต่อความร่วมมือ โดยมีตัวชี้วัดดังนี้ ภาคผู้นำการติดต่อ - สื่อสาร ทรัพยากร และความเชื่อมั่น	- ภาวะผู้นำ - การติดต่อสื่อสาร - ทรัพยากร - ความเชื่อมั่น

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ	รายชื่อนักวิชาการ	รายละเอียด	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
4.1 ภาวะผู้นำ	Mattessich et al. (2001) Keraminiyage (2009)	- ภาวะผู้นำ - ภาวะผู้นำ	ผู้ที่มีบทบาทในการควบคุมการทำงานในองค์กรเพื่อทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ และสามารถตัดสินใจให้องค์การเข้ามามีบทบาทองค์กรอื่น ๆ และยังเป็นผู้ที่ออกนโยบายร่วมกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการค้าเงินงนร่วมกันขององค์กรที่เกี่ยวข้อง	- ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถกำหนดหน้าที่และบทบาทของสมาชิกเพื่อเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถส่งเสริมบรรยากาศและความผูกพันของการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน - ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถสนทนากับสมาชิกในหน่วยงานในการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้
4.2 การติดต่อสื่อสาร	Mattessich et al. (2001) Czajkowski (2006) Keraminiyage (2009)	- การติดต่อสื่อสาร - การติดต่อสื่อสาร - การติดต่อสื่อสาร	กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคล หรือบุคคลต่อกลุ่ม โดยใช้สัญลักษณ์ สัญญา หรือพฤติกรรมที่เข้าใจกัน เพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการ ให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างองค์กร	- หน่วยงานของทำนามีการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรง - หน่วยงานของทำนามีความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - การติดต่อสื่อสารเพื่อมีโอกาสให้มีความร่วมมือในทุกขั้นตอนของกิจกรรม/โครงการร่วมกันของหน่วยงานท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง - มีการอำนวยความสะดวกเมื่อมีการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ	รายชื่อนักวิชาการ	รายละเอียด	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด
4.3 ทรัพยากร	Mattessich et al. (2001) Czajkowski (2006)	- ทรัพยากร - ทรัพยากร	จำนวนงบประมาณที่ได้รับในการใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้น หรือวัสดุ/อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้กับกิจกรรม/โครงการ หรือการที่องค์กรมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาปฏิบัติ รวมทั้งบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรม/โครงการนั้นอย่างเพียงพอ ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	- งบประมาณที่กำหนดให้ใช้ในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเหมาะสมกับงานที่ต้องปฏิบัติ - จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - จำนวนผู้บริหารหลักที่รับผิดชอบด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมีเพียงพอ - กิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างเพียงพอ - หน่วยงานของทำนสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในหน่วยงานด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา - หน่วยงานของทำนสนับสนุน โดยใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

สรุปกรอบแนวคิดเบื้องต้นและแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

จากการศึกษาและประมวลเอกสารข้างต้น ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระออกเป็น 4 ชุด ด้วยกัน คือ (1) สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม (2) ปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน ได้แก่ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ (3) ปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม การแบ่งหน้าที่ และ (4) ปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร

จึงสามารถสรุปเป็นสมมติฐาน เพื่อแสดงกรอบแนวคิดที่ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยปัจจัยทั้ง 4 ชุด ได้แก่ (1) กลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม (2) กลุ่มปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน ได้แก่ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ (3) กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง ได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม การแบ่งหน้าที่ และ (4) กลุ่มปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร ทรัพยากร มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย อย่างเป็นลำดับ ได้แก่ ความร่วมมือในการทำแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการปฏิบัติ ความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง (ดังแสดงในภาพ 3)

ภาพ 3 กรอบแนวคิดเบื้องต้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่องปัจจัยสนับสนุนเพื่อก่อให้เกิดแนวทางการร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อนำมาสนับสนุนงานวิจัยซึ่งกันและกัน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

การดำเนินงานวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีการดำเนินการสร้างและการปรับปรุงแบบสอบถามต่าง ๆ เพื่อนำชุดของแบบสอบถามที่มีคุณภาพสูงมาใช้ในการเก็บข้อมูลจากตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลทางสถิติตามระเบียบวิธีวิจัยที่น่าเชื่อถือ โดยการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

1. การออกแบบการวิจัย
2. หน่วยวิเคราะห์ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. ตัวแปร นิยามปฏิบัติการ และการวัดตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การออกแบบการวิจัย

วิธีการออกแบบการวิจัย Kumar (1996, p. 88) กล่าวว่า สามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบใหญ่ ๆ โดย รูปแบบแรก คือ การวิจัยเชิงทดลอง (experimental design) รูปแบบที่สอง คือ การวิจัยกึ่งทดลอง (quasi or semi-experimental design) และรูปแบบที่สาม คือ การวิจัยที่ไม่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (non-experimental design) ซึ่งในการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยที่ไม่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (non-experimental design) โดยใช้การวิจัยแบบสำรวจ (survey research) โดยเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันมาก (Babbie, 2004, pp. 101-102) เพื่อมุ่งทดสอบว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีความสัมพันธ์กันในเชิงเหตุและผล (causal relationship) อย่างแท้จริงหรือไม่ โดยการวิจัยแบบไม่ทดลองนี้เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่เป็นจริง มิได้มีความพยายามใด ๆ ที่จะดำเนินการบังคับค่าของตัวแปรใด ๆ เพื่อศึกษาผลกระทบของตัวแปรนั้น ๆ ต่อตัวแปรตาม (สุจิตรา บุญรัตพันธุ์, 2546, หน้า 65) ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบสภาพที่เป็นอยู่ปกติจริง ไม่มีการใส่ (treatment) กิจกรรมทดลองหรือโครงการลงไปแทรกแซงแต่อย่างใด กล่าวคือ ผู้วิจัยมีการออกสำรวจภาคสนามเก็บข้อมูลเพียงครั้งเดียวเท่านั้น โดยเก็บข้อมูลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลโดยตรงจากแหล่งที่ทำการศึกษา และนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีวิจัย เพื่อแสวงหาคำตอบ โดยใช้ตัวแปรต่าง ๆ ที่เป็นผลจากข้อสงสัยที่เกิดจากการศึกษาซึ่งเป็นการตอบแบบสอบถาม เพื่อหาปัจจัยที่สนับสนุน นอกจากนี้ยังสำรวจจากเอกสาร รวมทั้งงานวิจัยต่าง ๆ พร้อมทั้งเอกสารการประชุม ใบคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของทางหน่วยงานประกอบและเป็นแนวทางในการออกแบบและสร้างแบบสอบถามให้ตรงประเด็นที่สุด เป้าหมาย คือ การได้มาซึ่งข้อมูลใหม่ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ จนได้ข้อสรุปจากการเก็บข้อมูลและการวิจัยแล้ว จึงนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างละเอียด และหาข้อสรุปของการวิจัยในภาพรวมต่อไป

หน่วยวิเคราะห์ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้อธิบายถึงหน่วยวิเคราะห์ กลุ่มประชากรเป้าหมาย และการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หน่วยวิเคราะห์

หน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ในงานวิจัยเชิงสำรวจโดยทั่วไปมักจะวัดคุณสมบัติระดับหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยไม่น้อยที่หน่วยงานวิเคราะห์ไม่เป็นระดับหน่วยงาน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของงานวิจัย โดยหน่วยวิเคราะห์อาจแยกออกเป็น 6 ประเภท หรือ 6 ระดับ คือ ระดับกลุ่ม (group level) ระดับองค์การ (organizational units) ระดับสถาบัน (institutional units) ระดับพื้นที่ (spatial units) ระดับสังคม (societal units) และหน่วยวิเคราะห์หลายระดับ สำหรับการวิจัยครั้งนี้กำหนดหน่วยวิเคราะห์เป็นหน่วยระดับองค์การ (organizational units) คือ หน่วยงานในภาครัฐ โดยจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ผู้แทนของหน่วยงาน ซึ่งเป็นข้าราชการ และบุคลากรที่รับผิดชอบในนโยบายด้านการท่องเที่ยวโดยตรง และหน่วยงานภาคเอกชน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ผู้แทนซึ่งเป็นผู้ประกอบการ และตัวแทนจากสมาคมต่าง ๆ ทั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้แทนหน่วยงาน สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปรวมกันวิเคราะห์ เพื่อให้ได้หน่วยในการวิเคราะห์เป็นหน่วยในระดับองค์การ (organizational units) หรือหน่วยระดับกลุ่ม (group level) ได้ เพราะคุณสมบัติขององค์การในบางเรื่องอาจได้มาจากผลรวมของคุณสมบัติของสมาชิกขององค์การก็ได้ แต่คุณสมบัติขององค์การในหลาย ๆ ด้านไม่เป็นคุณสมบัติของสมาชิก ข้อมูลที่ได้จากหน่วยย่อยรวมกันนี้ เรียกว่า หน่วยวิเคราะห์ระดับรวม (aggregate units of analysis) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546, หน้า 182-183) ซึ่งในงานวิจัยนี้หน่วยวิเคราะห์อยู่ในระดับองค์การ โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากตัวแทนของแต่ละหน่วยงานเป็นหลัก

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษา ผู้วิจัยทำการศึกษาหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย โดยมี หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ (1) กรมการท่องเที่ยว สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มี 77 หน่วยงาน ทั่วประเทศไทย (2) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีสำนักงานกระจายอยู่ทั่วประเทศไทย จำนวน 35 หน่วยงาน (3) กรมอุทยานแห่งชาติ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี 16 เขต 5 สาขา รวม 21 หน่วยงาน (4) กระทรวงวัฒนธรรม มี 77 หน่วยงาน ทั่วประเทศไทย และ (5) สำนักงานตำรวจท่องเที่ยว มี 33 สถานี และ 38 สำนักงานสารวัตร รวม 71 หน่วยงาน และหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ (1) ผู้ประกอบการธุรกิจ มี 19,333 หน่วยงาน (2) สมาคมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 13 หน่วยงาน รวม หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เป็นจำนวนทั้งหมด 19,627 ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ขนาดตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณ ซึ่งสูตรคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการคำนวณของ Yamane (อ้างถึงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543)

$$n = \frac{N}{1 + Ne}$$

ซึ่งกำหนดให้

$$n = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

$$e = \text{ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง}$$

วิธีการคำนวณสูตร ผู้วิจัยต้องทราบขนาดของประชากรที่ต้องการศึกษา (N) และกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ (e) ซึ่งยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากตัวอย่างได้ ร้อยละ 5 ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ

$$n = \frac{N}{1 + Ne}$$

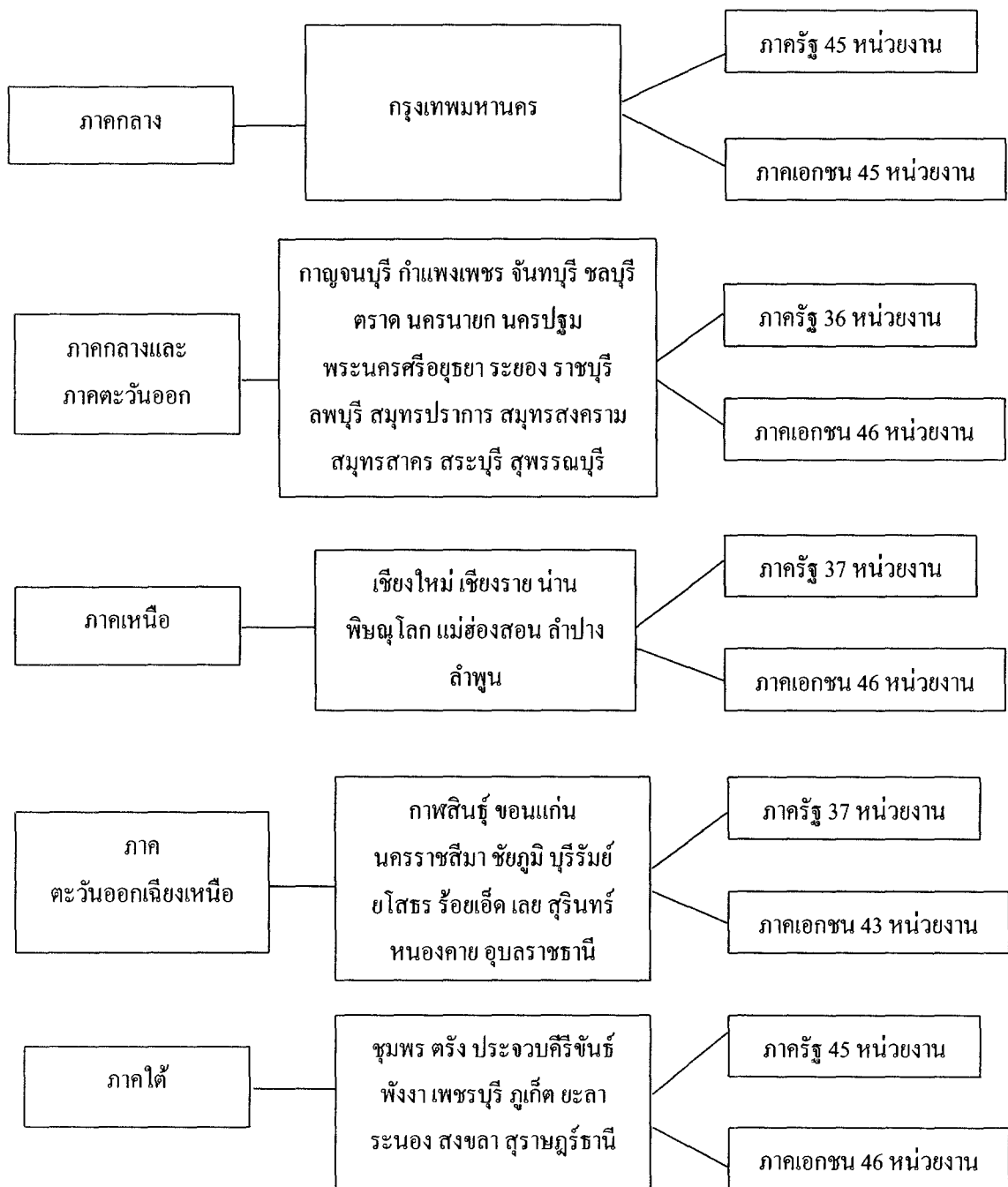
$$n = \frac{19627}{1 + 19,627 (0.05)}$$

$$n = 392.01 \approx 393$$

การคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 393 หน่วยงาน และทำการสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างขององค์การภาครัฐ และองค์การภาคเอกชน เท่า ๆ กัน คือ ภาครัฐ = 197 หน่วยงาน และภาคเอกชน = 197 หน่วยงาน ซึ่งในการทอแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทอแบบสอบถามไว้เพื่อแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์และใช้ไม่ได้ไว้ด้วย จึงทอแบบสอบถามในส่วนที่เป็นองค์การของภาครัฐ จำนวน 250 หน่วยงาน และในส่วนของ ภาคเอกชน อีกจำนวน 250 หน่วยงาน ซึ่งได้รับการตอบกลับและสามารถใช้ในการวิจัยได้ เป็นของ องค์การภาครัฐ จำนวน 200 หน่วยงาน และเป็นขององค์การภาคเอกชน จำนวน 226 หน่วยงาน รวม จำนวนทั้งสิ้น เป็นจำนวน 426 หน่วยงาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้ในการวิจัยจะต้องไม่ต่ำกว่า 393 หน่วยงาน จึงจะตรงกับสูตรที่คำนวณของทาโร่ ยามาเน่

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสุ่มมาวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนของประเทศไทย เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ผู้วิจัยต้องการเลือกหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนทั่วประเทศ โดยเลือกผ่านภาคของประเทศไทย และเลือกจังหวัด โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนต้องมีจำนวนเท่า ๆ กัน ในแต่ละภาคเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีกระจายจากทุกภาคของประเทศไทย และแบ่งภาคออกเป็น 4 ภาค ส่วนกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้แยกมาเป็น 1 จังหวัดต่างหาก เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีเนื้อที่ใหญ่ที่สุด และมีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนตั้งอยู่ในพื้นที่ และมีการปกครองที่แตกต่างจากจังหวัดอื่น ๆ โดยมี หน่วยงานเป็นภาครัฐ และภาคเอกชน แยกตามภาค ดังนี้ (1) ภาคกลางและภาคตะวันออก ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 36 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 46 หน่วยงาน รวม 82 หน่วยงาน (2) ภาคเหนือ ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 37 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 46 หน่วยงาน รวม 83 หน่วยงาน (3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 37 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 43 หน่วยงาน รวม 80 หน่วยงาน (4) ภาคใต้ ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 45 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 46 หน่วยงาน รวม 91 หน่วยงาน และ (5) กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 45 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 45 หน่วยงาน รวม 90 หน่วยงาน โดยรวมทั่วทั้งประเทศไทยที่นำมาศึกษารวมทั้ง หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ทั้งหมด 426 หน่วยงาน เพื่อตอบแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้จากการประมวลแบบสอบถามมาใช้ในงานวิจัย (ดังแสดงในภาพ 4)

ภาพ 4 การแบ่งภาค จังหวัด และหน่วยงาน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลตามเทคนิควิธีวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในหน่วยงานของตน โดยหลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง ทำการปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามที่มีคุณภาพดังกล่าวแล้ว จึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการติดต่อขอความร่วมมือกับทางหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างเป็นทางการ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากผู้อำนวยการ โครงการศูนย์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากบุคลากรในแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องของความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในเก็บข้อมูลประมาณ 2 เดือน โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่งแล้ว ผู้วิจัยยังมีการจัดส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์อีกส่วนหนึ่ง โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวิธีการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด ถูกต้อง และครบสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลทางสถิติต่อไป

3. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2554 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โดยทั่วไปการใช้เทคนิคทางสถิติมาวิเคราะห์นั้น ข้อมูลส่วนใหญ่มักต้องวัดด้วยมาตรวัดแบบแบ่งช่วง (interval scale) หรือมาตรวัดแบบอัตราส่วน (ratio scale) แต่เป็นที่ทราบกันดีว่า ข้อมูลการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มักได้รับการวัดเพียงในระดับจัดลำดับ (ordinal scale) และระดับจัดกลุ่ม (nominal scale) เท่านั้น การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดยังเป็นปัญหายุ่งยากมาก การค้นหาหรือการสร้างเครื่องมือวัดจึง

เป็นหัวข้อที่นักวิจัยต้องให้ความสนใจ การนำเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพที่ถูกใช้และทดสอบมาหลายครั้ง จนทราบปัญหาข้อขัดข้อง รวมทั้งมักได้รับการปรับปรุงแก้ไขจนมีมาตรฐาน น่าเชื่อถือและแม่นยำ ย่อมช่วยเพิ่มคุณสมบัติของมาตรวัดได้มากขึ้น (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2544, หน้า 254-255) ดังนั้น การสร้างมาตรวัด สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถสร้างมาตรวัดสำหรับวัดตัวแปรต่าง ๆ ได้ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งการสร้างเครื่องมือวัดหรือแบบสอบถามจะอาศัยการวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยใช้มาตราส่วน ประเมินค่า (rating scale) 6 ระดับ คือ ไม่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด คือ 0-1-2-3-4-5 ตามลำดับ โดยพิจารณาขึ้นอยู่กับข้อความเชิงบวก

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย โดยผ่านช่องทางจากแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มีการทดสอบความแม่นยำและความน่าเชื่อถือ ของแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน ได้แก่ ภาครัฐบาล ให้ตอบ ชื่อหน่วยงาน สังกัดกรม/กระทรวง ที่ตั้ง และจังหวัด ภาคเอกชน ให้ตอบชื่อหน่วยงาน ประเภทของหน่วยงาน ที่ตั้ง และจังหวัด

ส่วนที่ 2 และ 3 เป็นการกำหนดแบบสอบถามเป็นลักษณะปลายปิดแบบมาตรา ส่วนประเมินค่า (rating scale) โดยส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเมินข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวน ทั้งหมด 48 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกตอบ และกำหนดคะแนนระดับการปฏิบัติการในแต่ละ ระดับเป็น 0-5 คะแนน ดังนี้

5 = มากที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4 = มาก	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
3 = ปานกลาง	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2 = น้อย	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
1 = น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
0 = ไม่มีการปฏิบัติ	หมายถึง	ไม่มีระดับการปฏิบัติ

และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประเมินข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 24 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกตอบ และกำหนดคะแนนระดับการปฏิบัติการในแต่ละระดับเป็น 0-5 คะแนน ดังนี้

5 = มากที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4 = มาก	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
3 = ปานกลาง	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2 = น้อย	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
1 = น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
0 = ไม่มีการปฏิบัติ	หมายถึง	ไม่มีระดับการปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการตอบแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ เพื่อแสดงถึงระดับของการปฏิบัติ ทั้งนี้ ตัวเลข 5 = ระดับการปฏิบัติมากที่สุด จนถึง 1 = ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ในส่วนนี้ ไม่มีผู้ประเมินในระดับ 0 = ไม่มีการปฏิบัติการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจัดกลุ่มออกเป็น 3 ระดับ ดังนั้น ช่วงคะแนน เท่ากับ $(5-1)/3 = 4/3 = 1.33$ ทำให้เกณฑ์การวัดค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้

คะแนนช่วง 1.00-2.33 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

คะแนนช่วง 2.34-3.67 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

คะแนนช่วง 3.68-5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อมีช่วงคะแนนเป็น 6 ระดับ เพื่อแสดงถึงระดับของการปฏิบัติ ทั้งนี้ ตัวเลข 5 = ระดับการปฏิบัติมากที่สุด จนถึง 1 = ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด และ 0 = ไม่มีการปฏิบัติ โดยตารางดังต่อไปนี้ แสดงตัวแปรตามที่เป็นระดับของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย เท่ากับ $(5-1)/3 = 4/3 = 1.66$ ทำให้เกณฑ์การวัดค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้

คะแนนช่วง 0.00-1.66 หมายถึง ระดับความร่วมมือน้อย

คะแนนช่วง 1.67-3.33 หมายถึง ระดับความร่วมมือปานกลาง

คะแนนช่วง 3.34-5.00 หมายถึง ระดับความร่วมมือมาก

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2546, หน้า 169-175) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และลักษณะที่ดีของการสร้างมาตรวัดได้ โดยสรุปว่า งานวิจัยเป็นงานที่ต้องอาศัยข้อมูลควบคู่ไปกับกรอบของแนวความคิด ขั้นตอนที่สำคัญของงานวิจัยจึงอยู่ที่การเชื่อมโยงข้อมูลและแนวคิดเข้าด้วยกัน ดังนั้น การวัด หมายถึง กระบวนการที่แปลแนวคิดที่ระบุไว้ให้เป็นตัวแปรและข้อมูลทางสถิติ ซึ่งกระบวนการวัดนี้มีความสำคัญมากต่อการกำหนดคุณภาพของการวิจัย ซึ่งในทางปฏิบัติ การวัด หมายถึง กระบวนการแปรสภาพแนวคิด (concepts) ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมให้เป็นข้อมูลทางสถิติเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ กระบวนการดังกล่าวนี้ รวมถึงวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะนำข้อมูลนั้นมาใช้ เช่น แบ่งกลุ่ม จัดอันดับ การจัดช่วงความแตกต่าง และกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกันจะมีผลทำให้การวัดแตกต่างกัน การวัดเริ่มต้นจากการกำหนดให้ชัดเจนว่าตัวแปรที่ต้องการวิจัย คือ อะไร และต้องการจะวัดอะไรในสิ่งที่จะศึกษา กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการวิจัยจะกำหนดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีการระบุให้แน่ชัดเสียก่อนว่าจะวัดอะไรบ้าง ซึ่งต้องมีการกำหนดคำนิยามของตัวแปรนั้นให้ละเอียดถึงขั้นที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติการได้ (operational definition of variable) อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ที่ได้จากการวัดจะมากหรือน้อยเพียงใด เป็นไปตามทฤษฎีหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการทั้งหมดที่ใช้ในการวัดนั้น โดยดัชนีที่บ่งชี้ว่ากระบวนการวัดมีคุณภาพและถูกต้องตามหลักการ มี 4 ตัวด้วยกัน คือ (1) ความแม่นยำของการวัด (validity) (2) ความเชื่อถือได้ของการวัด (reliability) (3) ความไวหรือความสามารถในการแบ่งแยกของการวัด (sensitivity) และ (4) การมีความหมายของการวัด (meaningfulness)

ดังนั้น เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ถูกต้องและแม่นยำ ผู้วิจัยจึงใช้เครื่องมือที่สำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) ในการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แต่ละตัวแปรที่ใช้วิจัยในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการหาความเที่ยงตรงโดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม (face validity) เพื่อให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการในแต่ละตัวแปร ไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคลากร

ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามว่าเป็นไปในทิศทางที่ผู้วิจัยเข้าใจหรือไม่อย่างไร แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

2. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงนำมาหาความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) เพื่อสำรวจว่ารายข้อต่าง ๆ ของแต่ละตัวแปร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้นถูกต้องมากน้อยอย่างไร ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้น ถ้าอยู่ในเกณฑ์ 100 ตัวอย่างถือว่าใช้ได้ (Tabachnick & Fidell, 2007, p. 613) โดยหลังจากการวิเคราะห์องค์ประกอบแล้ว ผู้วิจัยได้จัดตัวแปรใหม่ตามเกณฑ์ คือ ตัดค่า Eigenvalue ที่น้อยกว่า 1 และ Factor Loading ที่ต่ำกว่า 0.3 ออกเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความแม่นยำตรงกับเนื้อหาในการวิจัยอย่างชัดเจน (Coakes & Steed, 2001, pp. 155-169) เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ตรงประเด็นมากที่สุด

3. นำข้อที่เลือกได้ มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) เพื่อให้ทราบแน่นอนว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งความถูกต้องและความเชื่อมั่นสามารถใช้ได้ อยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ระบุว่ามาตรวัดที่มีความเชื่อถือได้ ในระดับมาตรฐาน ควรมีค่าอัลฟาของครอนบาช (Cronbach) ไม่น้อยกว่า 0.50 (สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2546, หน้า 135-141) จึงจะมีความเหมาะสมในการนำไปเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลต่อไป

ตัวแปร นิยามปฏิบัติการ และการวัดตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี และทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จนสามารถสรุปเป็นกรอบความคิดสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังรายละเอียดที่ได้ กล่าวไว้ในบทที่ 2 (ดังแสดงในภาพ 3) แล้วนั้น พบว่า มีตัวแปรหลักที่เป็นเหตุเป็นผลและเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ คือ

ชุดตัวแปรอิสระ ได้แก่ (1) สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน มีตัวชี้วัด 2 ตัว ได้แก่ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม (2) ลักษณะของหน่วยงาน มีตัวชี้วัด 2 ตัว ได้แก่

ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ (3) กระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน มีตัวชี้วัด 4 ตัว ได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่ (4) ความพร้อมของหน่วยงาน มีตัวชี้วัด 3 ตัว ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร

ชุดตัวแปรตาม ได้แก่ ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีดัชนีชี้วัด 5 ตัว ได้แก่ ความร่วมมือในการทำแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการปฏิบัติ ความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำตารางสรุปปัจจัย นิยามศัพท์ และข้อคำถามในแบบสอบถาม เพื่อง่ายต่อการอ่านวิจัย (ดูตาราง 8)

ตาราง 8

สรุปปัจจัย นิยามศัพท์ และข้อคำถามในแบบสอบถาม

ปัจจัย	นิยามศัพท์
สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ โดยเป็นเรื่องของกลุ่มคน หรือองค์กรที่มีประวัติในการให้ความร่วมมือ ผู้ให้ความร่วมมือระหว่างองค์กรส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้นำขององค์กรที่มีบทบาทในการให้ความร่วมมือ หรือเป็นผู้ตัดสินใจที่จะเข้าร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสนใจต่อสภาพแวดล้อมด้านการเมือง สังคม และวัฒนธรรม เป็นอย่างมาก สิ่งสำคัญที่จะเกิดขึ้นต่อความร่วมมือนั้นมีส่วนหนึ่งเกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมระหว่างองค์กร และความหลากหลายของวัฒนธรรมของแต่ละฝ่ายนั้น มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ เข้าร่วมมือระหว่างองค์กร

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
- ด้านการเมือง	<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานของท่านให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง 2. กิจกรรม/โครงการของหน่วยงานท่าน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างเต็มที่ 3. ในการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้บริหารของหน่วยงานท่านเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วม 4. ผู้บริหารของหน่วยงานท่านให้การสนับสนุนต่อกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง 5. กลุ่มงานของทั้งสองหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายงานมีการตอบสนองต่อกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- ด้านสังคม/วัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 6. หน่วยงานของท่านให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม/วัฒนธรรม ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง 7. หน่วยงานของท่านเคยให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง 8. ค่านิยมในการให้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีการปฏิบัติกันมานานแล้ว

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
ลักษณะของหน่วยงาน - ความเชื่อมั่น	<p>9. บุคลากรของหน่วยงานท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีความเห็นพ้องต้องกันที่พยายามหาวิธีในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>ลักษณะที่สมาชิกของหน่วยงาน และหน่วยงานนั้นต้องมีเพื่อการสร้างร่วมมือที่ดี</p> <p>ความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน และมีความเคารพกันระหว่างผู้ร่วมมือ เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งเป็นความร่วมมือขั้นพื้นฐาน สมาชิกขององค์กรมีความเคารพซึ่งกันและกันต่อผู้ร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการระหว่างหน่วยงาน และมีความเชื่อมั่นต่อกัน พร้อมทั้งยังมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกขององค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดความสามารถในการยอมรับการทำงานซึ่งกันและกัน</p> <p>10. หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความน่าเชื่อถือในการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>11. หน่วยงานของท่านได้สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานให้เป็นแบบอย่างชัดเจน</p> <p>12. สมาชิกในหน่วยงานของท่านมีความเชื่อมั่นในกิจกรรม/โครงการ ที่ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>13. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นในกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของหน่วยงานท่าน</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
- การสร้างความสัมพันธ์	<p>องค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไป มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เพื่อการปฏิบัติงานร่วมกัน ในโครงการใดโครงการหนึ่ง</p> <p>14. หน่วยงานของท่านได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานก่อนที่จะเริ่มกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกัน</p> <p>15. หน่วยงานของท่านได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>16. หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>17. หน่วยงานของท่านได้ใช้หลักการประณีประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างหน่วยงานขณะจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p>
กระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน	<p>วิธีการจัดการในองค์กรซึ่งผู้บริหารขององค์กรวางระเบียบหน้าที่ในการปฏิบัติงาน กำหนดสภาพภายในองค์กร เพื่อแบ่งหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติงานตามความเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสามารถร่วมงานกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้แบ่งตัวชี้วัดออกดังนี้</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
- เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	<p>เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่</p> <p>ข้อกำหนดขององค์การที่ตั้งไว้ และได้มีการแจ้งให้ทุกคนทราบ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติขึ้นในทิศทางที่แน่นอน ความเป็นรูปธรรมในการบรรลุเป้าหมายนั้น มีการแบ่งทัศนวิสัยร่วมกันระหว่างองค์การ และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการตั้งเป้าหมายร่วมกันระหว่างองค์การ เพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนา</p> <p>อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วม</p> <p>18. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และจะดำเนินการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมายของการปฏิบัติ ด้วยวิธีที่กว้างขวาง</p> <p>19. ตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานท่านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการจัดกิจกรรม/โครงการร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน</p> <p>20. เมื่อมีการจัดกิจกรรม/โครงการ ของการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานของท่าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการประเมินผลสำเร็จร่วมกันในการจัดกิจกรรม/โครงการตาม วัตถุประสงค์อย่างชัดเจน</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
- การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	<p>การเตรียมความพร้อมขององค์กร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการกำหนดนโยบายใหม่ขององค์กรต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะ ความรู้ หรือทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร</p> <p>21. สมาชิกในหน่วยงานของท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถตอบรับการจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างหน่วยงาน</p> <p>22. เมื่อหน่วยงานอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานของท่านอย่างเป็นทางการ หน่วยงานของท่านยอมรับความร่วมมือที่เกิดขึ้นได้</p> <p>23. การให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของหน่วยงานท่านมีความพร้อมอยู่เสมอ</p> <p>24. สมาชิกของหน่วยงานท่านมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องต่อหน่วยงานอื่นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว</p>
- การมีส่วนร่วม	<p>การเข้าไปมีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกันระหว่างองค์กร เพื่อเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว</p> <p>25. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
	26. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	27. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	28. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนความรู้ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	29. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	30. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการให้ทุน/งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	31. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการแบ่งบุคลากรที่เชี่ยวชาญเข้าร่วมดำเนินการกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	32. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
- การแบ่งหน้าที่	<p>การแบ่งงาน การกำหนดงาน ตามความถนัดของ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>33. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดหน้าที่เพื่อทำ ให้กิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อย่างชัดเจน</p> <p>34. หน่วยงานของท่านมีการแบ่งหน้าที่ตาม ความชำนาญของบุคลากร เพื่อทำงานร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>35. หน่วยงานของท่านปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความ- รับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อร่วม ทำงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
ความพร้อมของหน่วยงาน	<p>การเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ การมี การสื่อข้อความซึ่งกันและกันอย่างสะดวกและคล่องตัว มีงบประมาณ บุคลากร และวัสดุ/อุปกรณ์ ที่จำเป็น และความสำคัญของภาวะผู้นำก็เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ ก่อให้เกิดผลต่อความร่วมมือ โดยมีตัวชี้วัดดังนี้</p> <p>ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร</p> <p>- ภาวะผู้นำ ผู้ที่มีบทบาทในการควบคุมการทำงานในองค์การ เพื่อทำงานร่วมกับองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ และ สามารถตัดสินใจให้องค์การเข้าร่วมมือกับองค์การ อื่น ๆ และยังเป็นผู้ที่ออกนโยบายร่วมกับองค์การ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถแก้ไขปัญหาและความ- ขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานร่วมกัน ขององค์การที่เกี่ยวข้อง</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
- การติดต่อสื่อสาร	36. ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถกำหนดหน้าที่และบทบาทของสมาชิกเพื่อเข้าร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	37. ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถส่งเสริมบรรยากาศและความผูกพันของการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน
	38. ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถสอนสมาชิกในหน่วยงานในการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้
	กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคล หรือบุคคลต่อกลุ่ม โดยใช้สัญลักษณ์ สัญญาณ หรือพฤติกรรมที่เข้าใจกัน เพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการ ให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างองค์การ
	39. หน่วยงานของท่านมีการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรง
	40. หน่วยงานของท่านมีความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับผู้ที่มีขีดชอบกิจกรรม/โครงการของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	41. การติดต่อสื่อสารเพื่อเปิดโอกาสให้มีความร่วมมือในทุกขั้นตอนของกิจกรรม/โครงการร่วมกันของหน่วยงานท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	42. มีการอำนวยความสะดวกเมื่อมีการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
- ทรัพยากร	<p>จำนวนงบประมาณที่ได้รับในการใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้น หรือวัสดุ/อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้กับกิจกรรม/โครงการ หรือการที่องค์การมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาปฏิบัติ รวมทั้งบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจกรรม/โครงการนั้นอย่างเพียงพอ ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>43. งบประมาณที่กำหนดให้ใช้ในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเหมาะสมกับงานที่ต้องปฏิบัติ</p> <p>44. จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีเพียงพอ</p> <p>45. จำนวนผู้บริหารหลักที่รับผิดชอบด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมีเพียงพอ</p> <p>46. กิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีอย่างเพียงพอ</p> <p>47. หน่วยงานของท่านสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในหน่วยงานด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา</p> <p>48. หน่วยงานของท่านมีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
ความร่วมมือในการทำแผน	<p>องค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไปร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติงาน ค้นหาแนวทางปฏิบัติงาน ร่วมกันวางเป้าหมาย มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกัน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมไปถึงร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต</p> <p>49. หน่วยงานของท่านได้กำหนดแผนปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>50. หน่วยงานของท่านวางเป้าหมายที่เกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>51. หน่วยงานของท่านได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดทำกิจกรรม/โครงการ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>52. หน่วยงานของท่านได้ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>53. หน่วยงานของท่านได้ร่วมกันหาแนวทางในการปฏิบัติกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>54. หน่วยงานของท่านร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	<p>องค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไปร่วมกันสร้างความรู้ในด้านต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างองค์กร มีการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรม/โครงการที่ต้องปฏิบัติร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และยังมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติร่วมกันระหว่างองค์กร</p> <p>55. หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะใหม่ ๆ ให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>56. หน่วยงานของท่านได้ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>57. หน่วยงานของท่านได้มีการฝึกฝนแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>58. หน่วยงานของท่านมีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>59. หน่วยงานของท่านสามารถแบ่งข้อมูลด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
ความร่วมมือในการปฏิบัติ	<p>องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไปเกิดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างอิสระ มีการปฏิบัติงานร่วมกัน และได้ตัดสินใจในการปฏิบัติด้วยกัน แบ่งปันทรัพยากรซึ่งกันและกันระหว่างองค์การ เกิดการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการเจรจาต่อรองระหว่างองค์การได้ สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกัน รวมไปถึงการร่วมมือกับองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปรับเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>60. หน่วยงานของท่านสามารถปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>61. หน่วยงานของท่านสามารถตัดสินใจร่วมกันกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเมื่อถึงเวลาปฏิบัติกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>62. หน่วยงานของท่านเกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>63. หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>64. หน่วยงานของท่านสามารถใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
ความร่วมมือในการประเมินผล	65. หน่วยงานของท่านสามารถพึ่งพากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
	66. หน่วยงานของท่านร่วมกันปรับเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	67. องค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไปมีอำนาจเท่าเทียมกัน และมีอำนาจร่วมกันในการประเมินผลผู้ร่วมปฏิบัติงาน และประเมินกิจกรรม/โครงการที่ได้สร้างขึ้นระหว่างองค์กรที่ร่วมกันปฏิบัติเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเป็นต้องมีความน่าเชื่อถือในผลที่ได้ประเมินร่วมกัน
	68. หน่วยงานของท่านร่วมกันปฏิบัติงานและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	69. หน่วยงานของท่านมีอำนาจในการประเมินผลงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
	70. หน่วยงานของท่านสามารถประเมินผลงานในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วย
	70. หน่วยงานของท่านให้ความเชื่อถือในผลประเมินจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัย	นิยามศัพท์
ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง	<p>องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป ได้ผ่านระดับความร่วมมือระดับต้น ๆ จนมาถึงการร่วมกันทำบันทึกข้อตกลง ซึ่งเป็นความร่วมมือระดับสูงสุด มีความเป็นทางการสูง ซึ่งจะต้องมีพันธสัญญาระหว่างกัน โดยออกเป็นเอกสาร หรือเรียกได้ว่าการทำบันทึกข้อตกลง เพื่อเป็นทิศทางในกาปฏิบัติร่วมกัน</p> <p>71. หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>72. หน่วยงานของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลงด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p>

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์รวบรวมตัวแปรที่จะศึกษาแล้ว จึงทำการหาความเชื่อถือ (reliability) ของตัวแปรต่าง ๆ เพื่อว่าอาจจะต้องทำการตัดข้อความที่ไม่สอดคล้องกันออก โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach) ในขั้นตอนนี้พบว่า หากตัดบางข้อความออก โดยที่ข้อความที่ถูกตัดออกไม่กระทบต่อความแม่นยำตรงตามเนื้อหา (content validity) ตรงกันข้าม กลับค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชสูงขึ้น คือ มีความเชื่อถือได้ของมาตรวัดมากขึ้น (ดูตาราง 9)

ตาราง 9

ค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

(n = 426 หน่วยงาน)

ชุด ที่	รายละเอียด	จำนวน ข้อ	ค่า สัมประสิทธิ์ ความ น่าเชื่อถือ (Alpha)	Range of Item-Total Correlation	Range of Factor Loading
1	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน	9	0.8525	0.48-0.68	-
	การเมือง (tpol)	5	0.7985	0.49-0.66	0.67-0.81
	ด้านสังคม/วัฒนธรรม (tsoc)	4	0.7156	0.43-0.61	0.66-0.82
2	ปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน	8	0.8118	0.45-0.64	-
	ความเชื่อมั่น (ttru)	4	0.7465	0.49-0.60	0.72-0.80
	การสร้างความสัมพันธ์ (trel)	4	0.6666	0.32-0.51	0.56-0.78
3	ปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง	18	0.8960	0.40-0.65	-
	เป้าหมายวัตถุประสงค์ (tgoa)	3	0.6919	0.50-0.52	0.78-0.80
	การยอมรับการเปลี่ยนแปลง (tacc)	4	0.7265	0.48-0.59	0.71-0.81
	การมีส่วนร่วม (tpar)	8	0.8260	0.39-0.64	0.49-0.76
	การแบ่งหน้าที่ (tdiv)	3	0.6572	0.41-0.56	0.73-0.84
4	ปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน	13	0.8535	0.42-0.68	-
	ภาวะผู้นำ (tlea)	3	0.7144	0.49-0.57	0.76-0.82
	การติดต่อสื่อสาร (tcom)	4	0.7333	0.49-0.56	0.72-0.78
	ทรัพยากร (tres)	6	0.7750	0.45-0.57	0.62-0.74
5	องค์ประกอบของความร่วมมือ	24	0.9820	0.48-0.74	-
	ความร่วมมือในการทำแผน (cp)	6	0.7881	0.50-0.58	0.66-0.73
	ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน ข้อมูล (cs)	5	0.7797	0.47-0.63	0.64-0.79
	ความร่วมมือในการปฏิบัติ (ci)	7	0.8094	0.39-0.64	0.52-0.76
	ความร่วมมือในการประเมินผล (ce)	4	0.8217	0.60-0.68	0.77-0.84
	ความร่วมมือในการทำบันทึก (cm)	2	0.7955	0.67-0.67	0.91-0.91

จากตาราง 9 พบว่า ผลการดำเนินการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรต่าง ๆ สำหรับการวิจัยครั้งนี้มีความเที่ยงตรง และมีค่าความเชื่อถือได้ คือ ค่า Alpha อยู่ระหว่าง 0.6572-0.9820 อยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่ระบุว่า มาตรฐานที่มีความเชื่อถือได้ในระดับมาตรฐาน ควรมีค่า Alpha ไม่น้อยกว่า 0.50 (สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2546, หน้า 135-141) จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลต่อไป

สรุปในภาพรวมข้อคำถามของแบบสอบถามทั้ง 72 ข้อ ที่สอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และแบบสอบถามความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) อยู่ในระดับที่เชื่อถือได้ โดยไม่ต้องตัดข้อความใดออกไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนั้นทำด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW Version 11.00 (Statistical Package for Social Sciences/for Windows Version 11.00) ณ สถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีสถิติดังนี้

1. สถิติพรรณนา (descriptive statistics) โดยการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยใช้หาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย () และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติอนุมาน (inferential statistics) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของตัวแปรต่าง ๆ และเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ผลตามสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามทีละคู่ (Pearson's Correlation)

การดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นหลังจากที่ได้ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ผลตามเทคนิคในเชิงประมาณแล้ว ผู้วิจัยจะได้นำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างโครงสร้างการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตัวแทน ผู้อำนวยการกรมการท่องเที่ยวจังหวัดหรือตัวแทน ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหรือตัวแทน และผู้อำนวยการการท่องเที่ยวจังหวัดหรือตัวแทน ในจังหวัดพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ เจ้าของหรือผู้บริหารระดับสูงของผู้ประกอบการโรงแรม เจ้าของผู้ประกอบการภัตตาคารและร้านอาหาร เก็บข้อมูลในจังหวัดพื้นที่ที่ศึกษา และศึกษาสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (ดูตาราง 10)

ตาราง 10

สรุปกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

ผู้มีคุณสมบัติ	หน่วยงาน	จำนวน
ภาครัฐ		
1. ผู้ว่าราชการ	สำนักงานจังหวัดหรือผู้แทน	1 คน
2. ผู้อำนวยการ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	1 คน
3. ผู้อำนวยการ	การท่องเที่ยวจังหวัด หรือผู้แทน	2 คน
4. ผู้แทนจากกองทัพบก	กองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี	1 คน
	รวม	5 คน
ภาคเอกชน		
1. เจ้าของหรือผู้บริหารระดับ	ผู้ประกอบการ โรงแรม	1 คน
2. เจ้าของ	ผู้ประกอบการภัตตาคารและร้านอาหาร	1 คน
3. นายกสมาคม	หอการค้าไทย	1 คน
4. นายกสมาคม	สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	1 คน
5. สมาชิกสมาคม	มัคคุเทศก์	1 คน
6. สื่อมวลชน	สื่อมวลชน	1 คน
	รวม	6 คน

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง *ความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย* เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจ (survey research) ซึ่งเป็นการตอบแบบสอบถามเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) กับตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นองค์กรต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชน

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

จากการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และศึกษาความสัมพันธ์และทิศทางของตัวแปรต่าง ๆ ตามกรอบแนวความคิดที่กล่าวมาแล้วนั้น ในบทนี้จะได้นำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทั่วไปของข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย
4. บทสรุป

ลักษณะทั่วไปของข้อมูล

ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ

ส่วนแรก เป็นการสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของหน่วยงาน

ส่วนที่สอง เป็นการถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย เช่น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน ปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง และปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน

ส่วนที่สาม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย เช่น ความร่วมมือในการวางแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการปฏิบัติ ความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลช่วง 3 เมษายน พ.ศ. 2554 ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2554 จากการตอบแบบสอบถามของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 426 หน่วยงาน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 426 คน จากตาราง 11 เป็นข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ โดยแบ่งหน่วยงานเป็นภาครัฐ และภาคเอกชน แยกตามภาค ดังนี้ (1) ภาคกลางและภาคตะวันออก ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 36 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 46 หน่วยงาน รวม 82 หน่วยงาน (2) ภาคเหนือ ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 37 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 46 หน่วยงาน รวม 83 หน่วยงาน (3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 37 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 43 หน่วยงาน รวม 80 หน่วยงาน (4) ภาคใต้ ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 45 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 46 หน่วยงาน รวม 91 หน่วยงาน และ (5) กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ภาครัฐ จำนวน 46 หน่วยงาน ภาคเอกชน จำนวน 44 หน่วยงาน รวม 90 หน่วยงาน พบว่า

ภาคกลางและภาคตะวันออก 16 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี กำแพงเพชร จันทบุรี ชลบุรี ตรัง นครนายก นครปฐมพระนครศรีอยุธยา ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สุพรรณบุรี สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 82 หน่วยงาน

ภาคเหนือ 7 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พิชณุโลก แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สามารถรวบรวมข้อมูลได้ 83 หน่วยงาน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย สุรินทร์หนองคาย อุบลราชธานี สามารถเก็บรวบรวมได้ 80 หน่วยงาน

ภาคใต้ 10 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร ตรัง ประจวบคีรีขันธ์ พังงา เพชรบุรี ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สุราษฎร์ธานี สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 91 หน่วยงาน

กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวง และเป็นจังหวัดท่องเที่ยวของประเทศไทย สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 90 หน่วยงาน

โดยสรุปหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด 200 หน่วยงาน และหน่วยงานภาคเอกชน
ทั้งหมด 226 หน่วยงาน (ดูตาราง 11)

ตาราง 11

จำนวนหน่วยงาน จำแนกตามรายภาคและรายจังหวัด

ภาค	หน่วยงาน		รวม
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	
กลางและตะวันออก	36	46	82
กาญจนบุรี	7	15	22
กำแพงเพชร	0	2	2
จันทบุรี	1	0	1
ชลบุรี	1	9	10
ตราด	4	9	13
นครนายก	4	3	7
นครปฐม	3	3	6
พระนครศรีอยุธยา	4	1	5
ระยอง	1	2	3
ราชบุรี	2	0	2
ลพบุรี	1	3	4
สมุทรปราการ	2	0	2
สมุทรสงคราม	1	0	1
สมุทรสาคร	1	0	1
สระบุรี	1	1	2
สุพรรณบุรี	2	4	6

ตาราง 11 (ต่อ)

ภาค	หน่วยงาน		รวม
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	
เหนือ	37	46	83
เชียงใหม่	19	30	49
เชียงราย	1	1	2
น่าน	0	1	1
พิจิตรโลก	0	1	1
แม่ฮ่องสอน	6	5	11
ลำปาง	1	0	1
ลำพูน	1	0	1
ตะวันออกเฉียงเหนือ	37	43	80
กาฬสินธุ์	3	1	4
ขอนแก่น	0	7	7
นครราชสีมา	7	11	18
ชัยภูมิ	3	3	6
บุรีรัมย์	3	1	4
ยโสธร	5	6	11
ร้อยเอ็ด	0	3	3
เลย	3	4	7
สุรินทร์	3	0	3
หนองคาย	5	3	8
อุบลราชธานี	5	7	12

ตาราง 11 (ต่อ)

ภาค	หน่วยงาน		รวม
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	
ใต้	45	46	91
ชุมพร	7	2	9
ตรัง	1	0	1
ประจวบคีรีขันธ์	8	6	14
พังงา	2	6	8
เพชรบุรี	3	2	5
ภูเก็ต	6	9	15
ยะลา	3	0	3
ระนอง	5	1	6
สงขลา	2	2	4
สุราษฎร์ธานี	7	12	19
กรุงเทพมหานคร	45	45	90
รวม	200	226	426

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา

การวิจัยเรื่อง *ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย* จากการรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยการใช้แบบสอบถามสำรวจสภาพข้อเท็จจริงของความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลการศึกษา ดังนี้

การวิเคราะห์ระดับคะแนนของตัวแปรต่าง ๆ กับระดับคะแนนการประเมินความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

การศึกษาชุดปัจจัยต่าง ๆ กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระออกเป็น 4 ชุดด้วยกัน คือ (1) ชุดปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมของหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ได้แก่ ด้านการเมือง และด้านสังคมและวัฒนธรรม (2) ชุดปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน ได้แก่ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ ต่อการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (3) ชุดปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่ (4) ชุดปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน โดยหน่วยงานที่จะต้องสร้างความร่วมมือไม่สามารถมองข้าม ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร ซึ่งเป็นเรื่องที่สามารถสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ

ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ *ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว* ได้แก่ ความร่วมมือในการวางแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการปฏิบัติ ความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง

โดยผู้วิจัยได้ทำตารางสรุปชื่อตัวแปร พร้อมทั้งอักษรย่อในการใช้เขียนวิเคราะห์ข้อมูล (ดูตาราง 12)

ตาราง 12

รายละเอียดชื่อกลุ่ม ชื่อตัวแปร พร้อมอักษรย่อ และรายละเอียดของข้อคำถาม

ชื่อกลุ่ม	ชื่อตัวแปร	อักษรย่อ	รายละเอียดข้อคำถาม
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ของหน่วยงาน	ด้านการเมือง (politic)	Pol	<p>pol 1 - pol 5 ได้แก่</p> <p>pol 1 หน่วยงานของท่านให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>pol 2 กิจกรรม/โครงการของหน่วยงานท่าน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างเต็มที่</p> <p>pol 3 ในการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้บริหารของหน่วยงานท่านเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วม</p> <p>pol 4 ผู้บริหารของหน่วยงานท่านให้การสนับสนุนต่อกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>pol 5 กลุ่มงานของทั้งสองหน่วยงานที่ได้รับการมอบหมายงานมีการตอบสนองต่อกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p>
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ของหน่วยงาน	ด้านสังคม/ วัฒนธรรม (social)	Soc	<p>soc 6 - soc 9 ได้แก่</p> <p>soc 6 หน่วยงานของท่านให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม/วัฒนธรรม ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>soc 7 หน่วยงานของท่านเคยให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>soc 8 ค่านิยมในการให้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีการปฏิบัติกันมานานแล้ว</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ชื่อตัวแปร	อักษรย่อ	รายละเอียดข้อคำถาม
ปัจจัยด้านลักษณะของ หน่วยงาน	ความเชื่อมั่น (trust)	Tru	soc 9 บุคลากรของหน่วยงานท่านและ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีความเห็นพ้อง ต้องกันที่พยายามหาวิธีในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
			tru 10 - tru 13 ได้แก่ tru 10 หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความ- นำเชื่อถือในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการ- ท่องเที่ยวต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง tru 11 หน่วยงานของท่านได้สร้างความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานให้เป็นแบบอย่างที่ดี ชัดเจน tru 12 สมาชิกในหน่วยงานของท่านมีความ- เชื่อมั่นในกิจกรรม/โครงการ ที่ร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง tru 13 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่น ในกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ หน่วยงานท่าน
ปัจจัยด้านลักษณะของ หน่วยงาน	การสร้าง ความสัมพันธ์ (relation)	Rel	rel 14 - rel 17 ได้แก่ rel 14 หน่วยงานของท่านได้สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยงานก่อนที่จะเริ่มกิจกรรม/ โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการ- ท่องเที่ยวร่วมกัน rel 15 หน่วยงานของท่านได้สร้างความสัมพันธ์ ที่ดีในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง rel 16 หน่วยงานของท่านสามารถสร้าง ความสัมพันธ์ในระยะยาวร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ชื่อตัวแปร	อักษรย่อ	รายละเอียดข้อความ
			rel 17 หน่วยงานของท่านได้ใช้หลักการประณี- ประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่าง หน่วยงานขณะจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ปัจจัยด้านกระบวนการ และ โครงสร้าง	เป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ (goal)	Goa	goa 18 - goa 20 ได้แก่ goa 18 หน่วยงานของท่านมีการกำหนด เป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง และจะดำเนินการประเมิน ความสำเร็จตามเป้าหมายของการ- ปฏิบัติด้วยวิธีที่กว้างขวาง
			goa 19 ตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่าง หน่วยงานท่านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการจัดกิจกรรม/โครงการร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่าง ชัดเจน
			goa 20 เมื่อมีการจัดกิจกรรม/โครงการ ของ การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานของท่านและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ได้มีการประเมินผลสำเร็จ ร่วมกันในการจัดกิจกรรม/โครงการ ตามวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน
ปัจจัยด้านกระบวนการ และ โครงสร้างของ หน่วยงาน	การยอมรับการ เปลี่ยนแปลง (accept)	Acc	acc 21- acc 24 ได้แก่ acc 21 สมาชิกในหน่วยงานของท่านและ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถตอบ รับการจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกัน ระหว่างหน่วยงาน
			acc 22 เมื่อหน่วยงานอื่น ๆ ได้เข้ามาร่วมมือกับ หน่วยงานของท่านอย่างเป็นทางการ หน่วยงานของท่านยอมรับความร่วมมือ ที่เกิดขึ้นได้

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ชื่อตัวแปร	อักษรย่อ	รายละเอียดข้อความ
			acc 23 การให้ความร่วมมือในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ หน่วยงานท่านมีความพร้อมอยู่เสมอ
			acc 24 สมาชิกของหน่วยงานท่านมีการ- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้อง ต่อหน่วยงานอื่นที่เข้าร่วมมือใน การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ปัจจัยด้านกระบวนการ และ โครงสร้างของ หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม (participation)	Par	par 25 - par 32 ได้แก่ par 25 หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการ- ตัดสินใจในกิจกรรม/โครงการด้านการ- พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง par 26 .หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการ- วางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมการ- ท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง par 27 หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการ- แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้อง par 28 หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมใน การสนับสนุนความรู้ด้านการพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง par 29 หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการ- ปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง par 30 หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการให้ ทุน/งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม/ โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ชื่อตัวแปร	อักษรย่อ	รายละเอียดข้อความ
			par 31 หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการแบ่งบุคลากรที่เชี่ยวชาญเข้าร่วมดำเนินการกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
			par 32 หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ในการดำเนินการกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
ปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน	การแบ่งหน้าที่ (divided)	Div	div 33 - div 35 ได้แก่ div 33 หน่วยงานของท่านมีการกำหนดหน้าที่เพื่อทำให้กิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน div 34 หน่วยงานของท่านมีการแบ่งหน้าที่ตามความชำนาญของบุคลากร เพื่อทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง div 35 หน่วยงานของท่านปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อร่วมทำงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
ปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน	ภาวะผู้นำ (leader)	Lea	lea 36 - lea 38 ได้แก่ lea 36 ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถกำหนดหน้าที่และบทบาทของสมาชิกเพื่อเข้าร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง lea 37 ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถส่งเสริมบรรยากาศและความผูกพันของการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน lea 38 ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถสอนสมาชิกในหน่วยงาน ในการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ชื่อตัวแปร	อักษรย่อ	รายละเอียดข้อคำถาม
ปัจจัยด้านความพร้อม ของหน่วยงาน	การติดต่อสื่อสาร (communication)	Com	com 39 - com 42 ได้แก่ com 39 หน่วยงานของท่านมีการติดต่อสื่อสาร กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรง com 40 หน่วยงานของท่านมีความคล่องตัวใน การติดต่อสื่อสารกับผู้ที่รับผิดชอบ กิจกรรม/โครงการของหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้อง com 41 การติดต่อสื่อสารเพื่อเปิด โอกาสให้มี ความร่วมมือในทุกขั้นตอนของกิจกรรม/ โครงการร่วมกันของหน่วยงานท่าน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง com 42 มีการอำนวยความสะดวกเมื่อมีการติดต่อ- สื่อสารกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
ปัจจัยด้านความพร้อม ของหน่วยงาน	ทรัพยากร (resource)	Res	res 43 - res 48 ได้แก่ res 43 งบประมาณที่กำหนดให้ใช้ในการสร้าง ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเหมาะสม กับงานที่ต้องปฏิบัติ res 44 จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในด้าน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็น กิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีเพียงพอ res 45 จำนวนผู้บริหารหลักที่รับผิดชอบด้าน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมีเพียงพอ res 46 กิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวมีอย่างเพียงพอ res 47 หน่วยงานของท่านสนับสนุนให้เกิด บรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญ ในหน่วยงานด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา res 48 หน่วยงานของท่านมีการใช้เทคโนโลยี ในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ชื่อตัวแปร	อักษรย่อ	รายละเอียดข้อกำหนด
องค์ประกอบของความ- ร่วมมือในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	ความร่วมมือ ในการวางแผน (planning)	Cp	cp 49 - cp54 ได้แก่ cp 49 หน่วยงานของท่านได้กำหนดแผนปฏิบัติ งานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อ พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว cp50 หน่วยงานของท่านวางเป้าหมายที่เกี่ยวกับ ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง cp 51 หน่วยงานของท่านได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำกิจกรรม/โครงการ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว cp 52 หน่วยงานของท่านได้ให้ความสำคัญกับ นโยบายด้านความร่วมมือกับหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว cp53 หน่วยงานของท่านได้ร่วมกันหาแนวทาง ในการปฏิบัติกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว cp 54 หน่วยงานของท่านร่วมกันหาแนวทางใน การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้อง
	ความร่วมมือใน การแลกเปลี่ยน ข้อมูล (sharing)	Cs	cs 55 - cs59 ได้แก่ cs 55 หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะ ใหม่ ๆ ให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องใน ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว cs 56 หน่วยงานของท่านได้ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง cs 57 หน่วยงานของท่านได้มีการฝึกฝนแลกเปลี่ยน ความรู้กับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ชื่อตัวแปร	อักษรย่อ	รายละเอียดข้อคำถาม
			cs 58 หน่วยงานของท่านมีการจัดทำเว็บไซต์ เพื่อให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรับทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
			cs 59 หน่วยงานของท่านสามารถแบ่งข้อมูล ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	ความร่วมมือในการปฏิบัติ (implementing)	Ci	ci 60 - ci 66 ได้แก่ ci 60 หน่วยงานของท่านสามารถปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ci 61 หน่วยงานของท่านสามารถตัดสินใจร่วมกัน กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเมื่อถึงเวลา ปฏิบัติกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ci 62 หน่วยงานของท่านเกิดความสัมพันธ์ที่ดี ในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้าน การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ci 63 หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความสัมพันธ์ ในระยะยาวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ci 64 หน่วยงานของท่านสามารถใช้ทรัพยากร ที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรม-ท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ci 65 หน่วยงานของท่านสามารถพึ่งพากับกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ci 66 หน่วยงานของท่านร่วมกันปรับเปลี่ยน แนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ชื่อตัวแปร	อักษรย่อ	รายละเอียดข้อคำถาม
ความร่วมมือในการประเมินผล (evaluating)	ความร่วมมือในการประเมินผล	Ce	ce 67- ce 70 ได้แก่
			ce 67 หน่วยงานของท่านร่วมกันปฏิบัติงานและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเกี่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
			ce 68 หน่วยงานของท่านมีอำนาจในการประเมินผลงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	Cm	ce 69 หน่วยงานของท่านสามารถประเมินผลงานในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วย
			ce 70 หน่วยงานของท่านให้ความเชื่อถือในผลประเมินจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
			cm 71 - cm 72 ได้แก่
ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	Cm	cm 71 หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว
			cm 72 หน่วยงานของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลงด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว

จากตาราง 12 แสดงรายละเอียดต่าง ๆ ของตัวแปร เพื่อให้ง่ายต่อการอ่านงานวิจัยชิ้นนี้ และผู้วิจัยได้รวบรวมการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างแบบรายข้อคำถาม ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อเป็น 6 ระดับ เพื่อแสดงถึงระดับของการปฏิบัติ ทั้งนี้ ตัวเลข 5 = ระดับการปฏิบัติมากที่สุด จนถึง 1 = ระดับการปฏิบัติมีน้อยที่สุด และ 0 = ไม่มีการปฏิบัติ โดยตารางดังต่อไปนี้ แสดงตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย (ดูตาราง 13)

ตาราง 13

ระดับคะแนนของตัวแปรอิสระต่างๆ วิจารณ์ผลแยกเป็นรายข้อจากแบบสอบถาม

ตัวแปร	ระดับคะแนน					รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด				
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงานด้านการเมือง									
Pol 1	72 (16.9)	196 (46)	138 (32.4)	18 (4.2)	2 (0.5)	426 (100.0)	3.75	.801	มาก
Pol 2	78 (18.3)	161 (37.8)	169 (39.7)	18 (4.2)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.70	.813	มาก
Pol 3	86 (20.2)	159 (37.3)	147 (34.5)	32 (7.5)	2 (0.5)	426 (100.0)	3.69	.893	มาก
Pol 4	78 (18.3)	183 (43.0)	138 (32.4)	23 (5.4)	4 (0.9)	426 (100.0)	3.72	.856	มาก
Pol 5	79 (18.5)	177 (41.5)	133 (31.2)	35 (8.2)	2 (0.5)	426 (100.0)	3.69	0882	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

	ระดับคะแนน (จำนวน)							รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	ร้อยละ										
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่ปฏิบัติ					
ตัวแปร											
ด้านสังคม/วัฒนธรรม											
Soc 6	69 (16.2)	190 (44.6)	143 (33.6)	24 (5.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.71	0.802	มาก	
soc 7	91 (21.4)	189 (44.4)	131 (30.8)	15 (3.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.84	.798	มาก	
Soc 8	70 (16.4)	204 (47.9)	135 (31.7)	17 (4.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.77	.767	มาก	
Soc 9	70 (16.4)	236 (47.69)	109 (31.7)	11 (4.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.86	.710	มาก	
ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานความเชื่อมั่น											
Tru 10	59 (13.8)	228 (53.5)	122 (28.6)	17 (4.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.77	.731	มาก	
Tru 11	65 (15.3)	199 (46.7)	146 (34.3)	16 (3.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.73	.759	มาก	
Tru 12	48 (11.3)	184 (43.2)	180 (42.3)	14 (3.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.62	.726	มาก	
Tru 13	66 (15.5)	197 (46.2)	137 (32.2)	24 (5.6)	2 (0.5)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.71	.812	มาก	

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับคะแนน (จำนวน)						รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	5	4	3	2	1	0				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ				
การสร้างความสัมพันธ์										
Rel 14	35 (8.2)	221 (51.9)	135 (31.7)	35 (8.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.60	.755	มาก
Rel 15	55 (12.9)	209 (49.1)	135 (31.7)	19 (4.5)	8 (1.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.67	.827	มาก
Rel 16	64 (15.0)	185 (43.4)	154 (36.2)	19 (4.5)	4 (0.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.67	.817	มาก
Rel 17	63 (14.8)	197 (46.2)	145 (34.0)	21 (4.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.71	.776	มาก
ปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง เป้าหมาย/วัตถุประสงค์										
	47 (11.0)	219 (51.4)	138 (32.4)	20 (4.7)	2 (0.5)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.68	.750	มาก
	48 (11.3)	192 (45.1)	163 (38.3)	23 (5.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.62	.755	มาก
	51 (12.0)	185 (43.4)	154 (36.2)	23 (5.4)	13 (3.1)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.56	.883	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับคะแนน (จำนวน)					รวม	\bar{x}	SD	ระดับ	
	5	4	3	2	1					0
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	"ไม่ปฏิบัติ"			การปฏิบัติ	
การขอรับการเปลี่ยนแปลง										
Acc 21	44 (10.3)	190 (44.6)	162 (38.0)	30 (7.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.58	.769	มาก
Acc 22	64 (15.0)	194 (45.5)	129 (30.3)	37 (8.7)	2 (0.5)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.66	.854	มาก
Acc 23	48 (11.3)	209 (49.1)	140 (32.9)	29 (6.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.65	.769	มาก
Acc 24	45 (10.6)	173 (40.6)	183 (43.0)	25 (5.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.56	.759	มาก
การมีส่วนร่วม										
Par 25	40 (9.4)	181 (42.5)	178 (41.8)	23 (5.4)	4 (0.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.54	.776	มาก
Par 26	77 (18.1)	163 (38.3)	153 (35.9)	27 (6.3)	6 (1.4)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.65	.895	มาก
Par 27	60 (14.1)	171 (40.1)	157 (36.9)	28 (6.6)	10 (2.3)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.57	.895	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับคะแนน (จำนวน)						รวม	x̄	SD	ระดับการปฏิบัติ
	5	4	3	2	1	0				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ปฏิบัติ				
Par 28	74 (17.4)	187 (43.9)	115 (27.0)	42 (9.9)	8 (1.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.65	.942	มาก
Par 29	51 (12.0)	139 (32.6)	191 (44.8)	43 (10.1)	2 (0.5)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.46	.848	ปานกลาง
Par 30	51 (12.0)	190 (44.6)	124 (29.1)	41 (9.6)	20 (4.7)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.50	.983	มาก
Par 31	28 (6.6)	224 (52.6)	152 (35.7)	20 (4.7)	2 (0.5)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.60	.703	มาก
Par 32	49 (11.5)	184 (43.2)	158 (37.1)	26 (6.1)	9 (2.1)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.56	.853	มาก
การแบ่งหน้าที่										
Div 33	41 (9.6)	193 (45.3)	160 (37.6)	26 (6.1)	6 (1.4)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.56	.805	มาก
Div 34	43 (10.1)	185 (43.4)	178 (41.8)	20 (4.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.59	.743	มาก
Div 35	59 (13.8)	218 (51.2)	131 (30.8)	18 (4.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.75	.743	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับคะแนน (จำนวน)						รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่ปฏิบัติ				
ปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐผู้นำ										
Lea 36	36 (8.5)	203 (47.7)	160 (37.6)	27 (6.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.58	.735	มาก
Lea 37	59 (13.8)	163 (38.3)	178 (41.8)	26 (6.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.60	.801	มาก
Lea 38	52 (12.2)	191 (44.8)	152 (35.7)	25 (5.9)	6 (1.4)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.61	.829	มาก
การติดต่อสื่อสาร										
Com 39	40 (9.4)	227 (53.3)	145 (34.0)	14 (3.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.69	.685	มาก
Com 40	76 (17.8)	193 (45.3)	129 (30.3)	28 (6.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.74	.825	มาก
Com 41	54 (12.7)	191 (44.8)	163 (38.3)	18 (4.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.66	.751	มาก
Com 42	53 (12.4)	182 (42.7)	156 (36.6)	28 (6.6)	7 (1.6)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.68	.851	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับคะแนน (จำนวน)						รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่ปฏิบัติ				
ทรัพยากร										
Res 43	18 (4.2)	216 (50.7)	155 (36.4)	33 (7.7)	4 (0.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.50	.740	มาก
Res 44	60 (14.1)	174 (40.8)	169 (39.7)	23 (5.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.64	.789	มาก
Res 45	22 (5.2)	238 (55.9)	140 (32.9)	26 (6.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.60	.683	มาก
Res 46	40 (9.4)	191 (44.8)	175 (41.1)	16 (3.8)	4 (0.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.58	.751	มาก
Res 47	32 (7.5)	206 (48.4)	149 (35.0)	35 (8.2)	4 (0.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.53	.788	มาก
Res 48	49 (11.5)	181 (42.5)	148 (34.7)	46 (10.8)	2 (0.5)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.54	.851	มาก

จากตาราง 13 การวิเคราะห์หัตถ์ตัวแปรอิสระ แยกเป็นรายข้อคำถามจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยพบว่า ในกลุ่มสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน โดยปัจจัยด้านการเมือง พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม หน่วยงานของท่านให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (pol 1) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.75$) และมีหน่วยงาน จำนวน 196 หน่วยงาน (ร้อยละ 46) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม บุคลากรของหน่วยงานท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีความเห็นพ้องต้องกันที่พยายามหาวิธีในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (soc 9) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.86$) และมีหน่วยงาน จำนวน 236 หน่วยงาน (ร้อยละ 47.9) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก และมีการตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดในข้อปัจจัยนี้

ในกลุ่มปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน ในปัจจัยด้านความเชื่อมั่น พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความน่าเชื่อถือในการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (tru 10) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.77$) และมีหน่วยงาน จำนวน 228 หน่วยงาน (ร้อยละ 53.5) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก และมีการตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดในข้อปัจจัยนี้

ปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม หน่วยงานของท่านได้ใช้หลักการประนีประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างหน่วยงาน ขณะจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (rel 17) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.71$) และมีหน่วยงาน จำนวน 197 หน่วยงาน (ร้อยละ 46.2) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง ในปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม หน่วยงานของท่านมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และจะดำเนินการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมายของการปฏิบัติด้วยวิธีที่กว้างขวาง (goa 18) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.68$) และมีหน่วยงาน จำนวน 219 หน่วยงาน (ร้อยละ 51.4)

มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก และมีการตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดในข้อ
ปัจจัยนี้

ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของ
ข้อคำถาม เมื่อหน่วยงานอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานของท่านอย่างเป็นทางการ
หน่วยงานของท่านยอมรับความร่วมมือที่เกิดขึ้นได้ (acc 22) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} =$
3.66) และมีหน่วยงาน จำนวน 194 หน่วยงาน (ร้อยละ 45.5) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ใน
ระดับมาก

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม
หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (par 26) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.65$) และมีหน่วยงาน
จำนวน 163 หน่วยงาน (ร้อยละ 38.3) และข้อคำถาม หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมใน
การสนับสนุนความรู้ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่
เกี่ยวข้อง (par 28) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.65$) และมีหน่วยงาน จำนวน 187 หน่วยงาน
(ร้อยละ 43.9) และมีการปฏิบัติในสองข้อนี้อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม
หน่วยงานของท่านปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อ
ร่วมทำงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (div 35) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.75$) และมี
หน่วยงาน จำนวน 218 หน่วยงาน (ร้อยละ 51.2) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก
และมีการตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดในข้อปัจจัยนี้

กลุ่มปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน โดยปัจจัยด้านภาวะผู้นำ พบว่า ค่าเฉลี่ย
ของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถสอนสมาชิกในหน่วยงาน
ในการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ (lea 38) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\bar{X} = 3.61$) และมีหน่วยงาน จำนวน 191 หน่วยงาน (ร้อยละ 44.8) มีการปฏิบัติในข้อนี้
อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม
หน่วยงานของท่านมีความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการ

ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (com 40) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.74$) และมีหน่วยงานจำนวน 193 หน่วยงาน (ร้อยละ 45.3) และมีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยด้านทรัพยากร พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีเพียงพอ (res 44) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$) และมีหน่วยงาน จำนวน 174 หน่วยงาน (ร้อยละ 40.8) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

ในตาราง 14 ผู้วิจัยได้รวบรวมการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อเป็น 6 ระดับ เพื่อแสดงถึงระดับของความร่วมมือที่มีระหว่างหน่วยงาน ทั้งนี้ ตัวเลข 5 = ระดับความร่วมมือมากที่สุด จนถึง 1 = ระดับความร่วมมือน้อยที่สุด และ 0 = ไม่มีความร่วมมือเกิดขึ้น โดยตารางดังต่อไปนี้ แสดงตัวแปรตามที่เป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

ตาราง 14

ระดับคะแนนของตัวแปรตามต่าง ๆ วิเคราะห์ผลแยกเป็นรายข้อคำถามจากแบบสอบถาม

ตัวแปร	ระดับคะแนน (จำนวน)					รวม	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด			
องค์ประกอบของความร่วมมือในการพัฒนา								
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว								
1. ความร่วมมือในการวางแผน								
Cp 49	27 (6.3)	188 (44.1)	190 (44.6)	19 (4.5)	2 (0.5)	426 (100.0)	3.51 .704	มาก
Cp 50	43 (10.1)	185 (43.4)	164 (38.5)	30 (7.0)	4 (0.9)	426 (100.0)	3.55 .805	มาก
Cp 51	54 (12.7)	167 (39.2)	171 (40.1)	32 (7.5)	2 (0.5)	426 (100.0)	3.56 .824	มาก
Cp 52	62 (14.6)	176 (41.3)	153 (35.9)	35 (8.2)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.62 .832	มาก
Cp 53	78 (18.3)	175 (41.1)	139 (32.6)	34 (8.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.70 .859	มาก
Cp 54	69 (16.2)	179 (42.0)	128 (30.0)	44 (10.3)	6 (1.4)	426 (100.0)	3.61 .924	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับคะแนน (จำนวน)						รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่ปฏิบัติ				
2. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล										
Cs55	26 (6.1)	196 (46.0)	170 (39.9)	28 (6.6)	6 (1.4)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.49	.768	ปานกลาง
Cs56	41 (9.6)	183 (43.0)	167 (39.2)	27 (6.3)	8 (1.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.52	.826	มาก
Cs57	29 (6.8)	196 (46.0)	150 (35.2)	45 (10.6)	6 (1.4)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.46	.826	ปานกลาง
Cs58	54 (12.7)	160 (37.6)	153 (35.9)	25 (5.9)	16 (3.8)	18 (4.2)	426 (100.0)	3.37	1.16	ปานกลาง
Cs59	27 (6.3)	169 (39.7)	183 (43.0)	34 (8.0)	13 (3.1)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.38	.841	ปานกลาง
3. ความร่วมมือในการปฏิบัติ										
Ci60	52 (12.2)	195 (45.8)	142 (33.3)	33 (7.7)	4 (0.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.61	.834	มาก
Ci61	72 (16.9)	178 (41.8)	137 (32.2)	33 (7.7)	6 (1.4)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.65	.898	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับคะแนน (จำนวน)						รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่ปฏิบัติ				
Ci 62	37 (8.7)	197 (46.2)	182 (42.7)	6 (1.4)	4 (0.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.60	.706	มาก
Ci 63	51 (12.0)	189 (44.4)	160 (37.6)	26 (6.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.62	.773	มาก
Ci 64	46 (10.8)	206 (48.4)	139 (32.6)	35 (8.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.62	.786	มาก
Ci 65	39 (9.2)	162 (38.0)	191 (44.8)	34 (8.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.48	.771	ปานกลาง
Ci 66	30 (7.0)	221 (51.9)	142 (33.3)	31 (7.3)	2 (0.5)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.58	.748	มาก
4. ความร่วมมือในการประเมินผล										
Ce 67	41 (9.6)	196 (46.0)	147 (34.5)	42 (9.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.55	.799	มาก
Ce 68	51 (12.0)	182 (42.7)	139 (32.6)	43 (10.1)	7 (1.6)	4 (0.9)	426 (100.0)	3.50	.951	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

	ระดับคะแนน (จำนวน)						รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่ปฏิบัติ				
ตัวแปร										
Ce 69	34 (8.0)	202 (47.4)	133 (31.2)	47 (11.0)	6 (1.4)	4 (0.9)	426 (100.0)	3.47	.910	ปานกลาง
Ce 70	32 (7.5)	183 (43.0)	161 (37.8)	46 (10.8)	4 (0.9)	0 (0.0)	426 (100.0)	3.45	.820	ปานกลาง
5. ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง										
Cm 71	46 (10.8)	193 (45.3)	131 (30.8)	48 (11.3)	4 (0.9)	4 (0.9)	426 (100.0)	3.51	.929	มาก
Cm 72	55 (12.9)	157 (36.9)	111 (26.1)	89 (20.9)	4 (0.9)	10 (2.3)	426 (100.0)	3.33	1.11	ปานกลาง

จากตาราง 14 ข้างต้นเป็นการวิเคราะห์ตัวแปรตาม ซึ่งการประเมินระดับปฏิบัติการเป็นรายชื่อ โดยส่วนใหญ่ พบว่า ระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ทั้งความร่วมมือในการวางแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการปฏิบัติ ความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ในการวิเคราะห์เป็นรายชื่อ ในเรื่องของความร่วมมือในการวางแผน พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม การร่วมกันหาแนวทางในการปฏิบัติกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (cp 53) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.70$) และมีหน่วยงาน จำนวน 175 หน่วยงาน (ร้อยละ 41.1) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

ในเรื่องของความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (cs 56) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.52$) และมีหน่วยงาน จำนวน 183 หน่วยงาน (ร้อยละ 43) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

ส่วนเรื่องของความร่วมมือในการปฏิบัติ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม ความสามารถในการตัดสินใจร่วมกันกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเมื่อถึงเวลาปฏิบัติกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ci 61) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.65$) และมีหน่วยงาน จำนวน 178 หน่วยงาน (ร้อยละ 41.8) มีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

และความร่วมมือในการประเมินผล พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม หน่วยงานของท่านร่วมกันปฏิบัติงานและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ce 67) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.55$) และมีหน่วยงาน จำนวน 196 หน่วยงาน (ร้อยละ 46) และมีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

สุดท้ายความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง พบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในเรื่องของข้อคำถาม หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (cm 71) มีค่าเฉลี่ยสูง

ที่สุด ($\bar{X} = 3.51$) และมีหน่วยงาน จำนวน 193 หน่วยงาน (ร้อยละ 45.3) และมีการปฏิบัติในข้อนี้อยู่ในระดับมาก

ส่วนในเรื่องที่มีหน่วยงานตอบแบบสอบถามว่า ไม่มีการปฏิบัติ นั้น คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ในข้อคำถาม หน่วยงานของท่านมีการจัดทำเว็บไซต์ เพื่อให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (cs 58) โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.37$ และมีหน่วยงาน จำนวน 18 หน่วยงาน (ร้อยละ 4.2) ที่ไม่มีการปฏิบัติ

ความร่วมมือในการประเมินผล ก็มีการประเมินว่า ไม่มีการปฏิบัติเกิดขึ้นในข้อคำถาม หน่วยงานของท่านมีอำนาจในการประเมินผลงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ce 68) โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.50$ และมีหน่วยงาน จำนวน 4 หน่วยงาน (ร้อยละ 0.9) และหน่วยงานของท่านสามารถประเมินผลงานในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ce 69) โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.51$ และมีหน่วยงาน จำนวน 4 หน่วยงาน (ร้อยละ 0.9) ที่ไม่มีการปฏิบัติ

และสุดท้ายความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง ก็มีการประเมินว่า ไม่มีการปฏิบัติเลย ในข้อคำถามทั้ง 2 ข้อ คือ หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (cm 71) โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.51$ และมีหน่วยงาน จำนวน 4 หน่วยงาน (ร้อยละ 0.9) และ หน่วยงานของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลงด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (cm 72) โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.33$ และมีหน่วยงาน จำนวน 10 หน่วยงาน (ร้อยละ 2.3) ที่ไม่มีการปฏิบัติ

ผู้วิจัยแบ่งการบรรยายเป็นกลุ่มตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตามลำดับชุดของตัวแปร คือ สภาพแวดล้อมของหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย ได้แก่ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม (2) ชุดปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน ได้แก่ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ ต่อการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (3) ชุดปัจจัยด้านกระบวนการและ

โครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่ (4) ชุดปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร (ดูตาราง 15)

ตาราง 15

ระดับคะแนนการตอบของตัวแปรอิสระต่างๆ

ตัวแปร	ระดับคะแนน			รวม	x̄	SD	ระดับการปฏิบัติ
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
	3.68-5.00	2.34-3.67	1.00-2.33				
1. สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน				426	2.42	.521	ปานกลาง
1.1 ด้านการเมือง	183 (43.0)	237 (55.6)	6 (1.4)	(100.0)			
1.2 ด้านสังคม/วัฒนธรรม	248 (58.2)	178 (41.8)	0 (0.0)	426 (100.0)	2.58	.494	ปานกลาง
2. ลักษณะของหน่วยงาน				426	2.46	.513	ปานกลาง
2.1 ความเชื่อมั่น	197 (46.2)	226 (53.1)	3 (0.7)	(100.0)			
2.2 การสร้างความสัมพันธ์	207 (48.6)	211 (49.5)	8 (1.9)	426 (100.0)	2.47	.536	ปานกลาง
3. การยอมรับการเปลี่ยนแปลง				426	2.29	.542	น้อย
3.1 เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	141 (33.1)	266 (62.4)	19 (4.5)	(100.0)			
3.2 การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	197 (46.2)	223 (52.3)	6 (1.4)	426 (100.0)	2.45	.526	ปานกลาง

ตาราง 15 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับคะแนน			รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	มาก	ปานกลาง	น้อย (ร้อยละ)				
	3.68-5.00	2.34-3.67	1.00-2.33				
3.3 การมีส่วนร่วม	182 (42.7)	237 (55.6)	7 (1.6)	426 (100.0)	2.41	.525	ปานกลาง
3.4 การแบ่งหน้าที่	164 (38.5)	256 (60.1)	6 (1.4)	426 (100.0)	2.37	.512	ปานกลาง
4. ความพร้อมของหน่วยงาน							
4.1 ภาวะผู้นำ	139 (32.6)	263 (61.7)	24 (5.6)	426 (100.0)	2.27	.557	น้อย
4.2 การติดต่อสื่อสาร	211 (49.5)	215 (50.5)	0 (0.0)	426 (100.0)	2.50	.501	ปานกลาง
4.3 ทรัพยากร	159 (37.3)	255 (59.9)	12 (2.8)	426 (100.0)	2.35	.532	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า หน่วยงานประเมินตนเองว่า มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน จัดอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 237 หน่วยงาน (ร้อยละ 55.6) ซึ่งจากตารางจะเห็นว่า ส่วนใหญ่ประเมินตัวเองว่ามีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ทั้งจากปัจจัยด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม ดังนั้น ในภาพรวมหน่วยงานมีระดับการปฏิบัติในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในระดับปานกลาง โดยพบว่า มีระดับการปฏิบัติจากปัจจัย ด้านสังคม/วัฒนธรรมเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.58$) ส่วนความแตกต่างของระดับการปฏิบัติที่ใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติด้านการเมืองมีความแตกต่างสูงสุด ($SD = 0.52$) และความแตกต่างของระดับปฏิบัติด้านสังคม/วัฒนธรรม รองลงมา ($SD = 0.49$)

ในการวิเคราะห์หากลุ่มปัจจัยลักษณะของหน่วยงาน พบว่า มีการประเมินตนเอง ของหน่วยงานในเรื่องของความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 226 หน่วยงาน (ร้อยละ 53.1) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.46$) และความแตกต่างของระดับการปฏิบัติที่ใช้ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.51$) ส่วนในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์นั้น พบว่า มีการประเมินหน่วยงานตนเองในระดับปานกลางเช่นกัน จำนวน 211 หน่วยงาน (ร้อยละ 49.5) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.47$) และค่าความแตกต่างของระดับการปฏิบัติที่ใช้ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีค่าแตกต่างสูงสุด ($SD = 0.54$)

ระดับการปฏิบัติตามปัจจัยด้านกระบวนการและ โครงสร้างของหน่วยงาน พบว่า มีการประเมินตนเอง อยู่ในระดับปานกลางในทุกปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน และการแบ่ง หน้าที่ของความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย จากตาราง พบว่า ในด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.45$) ส่วนในเรื่อง ของเป้าหมาย/วัตถุประสงค์มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีความแตกต่างสูงสุด ($SD = 0.54$) และระดับการปฏิบัติที่มีความแตกต่างน้อยที่สุด คือ ด้านการแบ่งหน้าที่ ($SD = 0.51$)

ระดับการปฏิบัติตามปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลาง จากตารางจะเห็นว่า ส่วนใหญ่หน่วยงานจะประเมินตัวเองในเรื่องของความร่วมมือใน ระดับปานกลาง ทั้งเรื่องของภาวะผู้นำในการสร้างความร่วมมือ การติดต่อสื่อสาร

ระหว่างหน่วยงาน และทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยพบว่า มีระดับการปฏิบัติจากปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.50$) ส่วนในเรื่องของระดับการปฏิบัติที่ใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติจากภาวะผู้นำมีความแตกต่างสูงสุด ($SD = 0.56$) และระดับการปฏิบัติที่มีความแตกต่างน้อยที่สุด คือ การติดต่อสื่อสาร ($SD = 0.50$)

จากตาราง 16 ผู้วิจัยบรรยายกลุ่มตัวแปรตามที่เป็นความร่วมมือระหว่างองค์การ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตามลำดับของตัวแปร คือ (1) ความร่วมมือในการวางแผน (2) ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล (3) ความร่วมมือในการปฏิบัติ (4) ความร่วมมือในการประเมินผล และ (5) ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง

ตาราง 16

ระดับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

ตัวแปร	ระดับคะแนน		รวม	\bar{x}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
	มาก	ปานกลาง				
	3.34-5.00	1.67-3.33	0.00-1.66			
ความร่วมมือในการวางแผน	287 (67.4)	139 (32.6)	0 (0.0)	2.67	.469	ปานกลาง
ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	286 (67.1)	136 (31.9)	4 (0.9)	2.66	.493	ปานกลาง
ความร่วมมือในการปฏิบัติ	292 (68.5)	134 (31.5)	0 (0.0)	2.69	.465	ปานกลาง
ความร่วมมือในการประเมินผล	263 (61.7)	155 (36.4)	8 (1.9)	2.60	.528	ปานกลาง
ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง	268 (62.9)	142 (33.3)	16 (3.8)	2.59	.563	ปานกลาง

ระดับของความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย
หน่วยงานที่ประเมินตนเองอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก โดยความร่วมมือในการวางแผน
จำนวน 287 หน่วยงาน (ร้อยละ 67.4) ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล จำนวน 286
หน่วยงาน (ร้อยละ 67.1) ความร่วมมือในการปฏิบัติ จำนวน 292 หน่วยงาน (ร้อยละ 68.5)
ความร่วมมือในการประเมินผล จำนวน 263 หน่วยงาน (ร้อยละ 61.7) และความร่วมมือ
ในการทำบันทึกข้อตกลง จำนวน 268 หน่วยงาน (ร้อยละ 62.9)

จากตาราง พบว่า ระดับการปฏิบัติเฉลี่ยอยู่ที่ระดับปานกลาง โดยความร่วมมือ
ในการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.69$) และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลงมี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ($\bar{X} = 2.59$) ส่วนในเรื่องของความแตกต่างของระดับการปฏิบัติที่
ใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการศึกษา พบว่า ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง
มีความแตกต่างมากที่สุด ($SD = 0.56$) และความร่วมมือในการวางแผนมีความแตกต่าง
น้อยที่สุด ($SD = 0.47$)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาว่า ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม
มีความสัมพันธ์ต่อกันหรือไม่ หากมีความสัมพันธ์จะมีในทิศทางใด และมีความสัมพันธ์
ระดับใด

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
ตัวแปรทั้งหมด (ดูตาราง 17) มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรตาม หรือปัจจัยที่สำคัญมี
ความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ทั้งสิ้น

ตาราง 17

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ *Pearson's Correlation* ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการวางแผน (n = 426 หน่วยงาน)

ชื่อตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ด้านการเมือง	0.64**
การแบ่งหน้าที่	0.63**
เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	0.63**
การมีส่วนร่วม	0.61**
ความเชื่อมั่น	0.60**
ทรัพยากร	0.58**
ด้านสังคม/วัฒนธรรม	0.57**
การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	0.55**
การติดต่อสื่อสาร	0.55**
การสร้างความสัมพันธ์	0.53**
ภาวะผู้นำ	0.46**

**Correlation is significant at the 0.01 level 2-tailed.

จากตาราง 17 ได้สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปรกับตัวแปรตามตัวแรก คือ ความร่วมมือในการวางแผน พบว่า ปัจจัยด้านการเมือง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงที่สุด กับระดับความร่วมมือในการวางแผนระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ และลำดับสาม คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.64, 0.63 และ 0.63 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านภาวะผู้นำ พบว่า มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการวางแผนน้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.46

ตาราง 18

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ *Pearson's Correlation* ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล (n = 426 หน่วยงาน)

ชื่อตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ทรัพยากร	0.65**
การมีส่วนร่วม	0.56**
การแบ่งหน้าที่	0.53**
การติดต่อสื่อสาร	0.47**
เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	0.45**
การสร้างความสัมพันธ์	0.44**
ภาวะผู้นำ	0.33**
การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	0.32**
ด้านสังคม/วัฒนธรรม	0.24**
ความเชื่อมั่น	0.22**
ด้านการเมือง	0.21**

**Correlation is significant at the 0.01 level 2-tailed.

จากตาราง 18 ได้สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปรกับตัวแปรตามตัวที่สอง คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงที่สุด กับความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และลำดับสาม คือ ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.65, 0.56 และ 0.53 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านการเมือง พบว่า มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลน้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.21

ตาราง 19

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ *Pearson's Correlation* ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการปฏิบัติ (n = 426 หน่วยงาน)

ชื่อตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
การแบ่งหน้าที่	0.70**
การมีส่วนร่วม	0.70**
การติดต่อสื่อสาร	0.65**
ทรัพยากร	0.63**
เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	0.60**
การสร้างความสัมพันธ์	0.57**
การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	0.55**
ด้านสังคม/วัฒนธรรม	0.47**
ความเชื่อมั่น	0.47**
ภาวะผู้นำ	0.46**
ด้านการเมือง	0.44**

**Correlation is significant at the 0.01 level 2-tailed.

จากตาราง 19 ได้สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปรกับตัวแปรตามตัวที่สาม คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงที่สุด กับความร่วมมือในการปฏิบัติระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และลำดับสาม คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.70, 0.70 และ 0.65 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านการเมือง พบว่า มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการปฏิบัติต่ำที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.44

ตาราง 20

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ *Pearson's Correlation* ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11

ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการประเมินผล

($n = 426$ หน่วยงาน)

ชื่อตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
การมีส่วนร่วม	0.76**
ทรัพยากร	0.70**
การแบ่งหน้าที่	0.65**
เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	0.60**
การติดต่อสื่อสาร	0.54**
การสร้างความสัมพันธ์	0.49**
การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	0.42**
ความเชื่อมั่น	0.38**
ภาวะผู้นำ	0.35**
ด้านการเมือง	0.35**
ด้านสังคม/วัฒนธรรม	0.29**

**Correlation is significant at the 0.01 level 2-tailed.

จากตาราง 20 ได้สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปรกับตัวแปรตามตัวที่สี่ คือ ความร่วมมือในการประเมินผล พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงที่สุด กับความร่วมมือในการประเมินผลระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร และลำดับสาม คือ ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.76, 0.70 และ 0.65 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม พบว่า มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการประเมินผลน้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.29

ตาราง 21

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ *Pearson's Correlation* ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง (n = 426 หน่วยงาน)

ชื่อตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
การมีส่วนร่วม	0.66**
ทรัพยากร	0.63**
การแบ่งหน้าที่	0.57**
เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	0.53**
การติดต่อสื่อสาร	0.50**
การสร้างความสัมพันธ์	0.45**
การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	0.36**
ด้านการเมือง	0.31**
ภาวะผู้นำ	0.26**
ด้านสังคม/วัฒนธรรม	0.25**
ความเชื่อมั่น	0.24**

**Correlation is significant at the 0.01 level 2-tailed.

จากตาราง 21 ได้สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปรกับตัวแปรตามตัวที่ห้า คือ ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงที่สุด กับความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลงระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร และลำดับสาม คือ ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.66, 0.63 และ 0.57 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านความเชื่อมั่น พบว่า มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลงน้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.24

ตาราง 22

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ *Pearson's Correlation* ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปร กับระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม ($n = 426$ หน่วยงาน)

ชื่อตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
การมีส่วนร่วม	0.79**
ทรัพยากร	0.77**
การแบ่งหน้าที่	0.75**
เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	0.68**
การติดต่อสื่อสาร	0.66**
การสร้างความสัมพันธ์	0.61**
การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	0.54**
ด้านการเมือง	0.49**
ความเชื่อมั่น	0.48**
ภาวะผู้นำ	0.47**
ด้านสังคม/วัฒนธรรม	0.46**

**Correlation is significant at the 0.01 level 2-tailed.

จากตาราง 22 ได้สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปรกับตัวแปรตามตัวที่หก คือ ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงที่สุด กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร และลำดับสามคือ ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.79, 0.77 และ 0.75 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม พบว่า มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวมน้อยที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.46

ตาราง 23

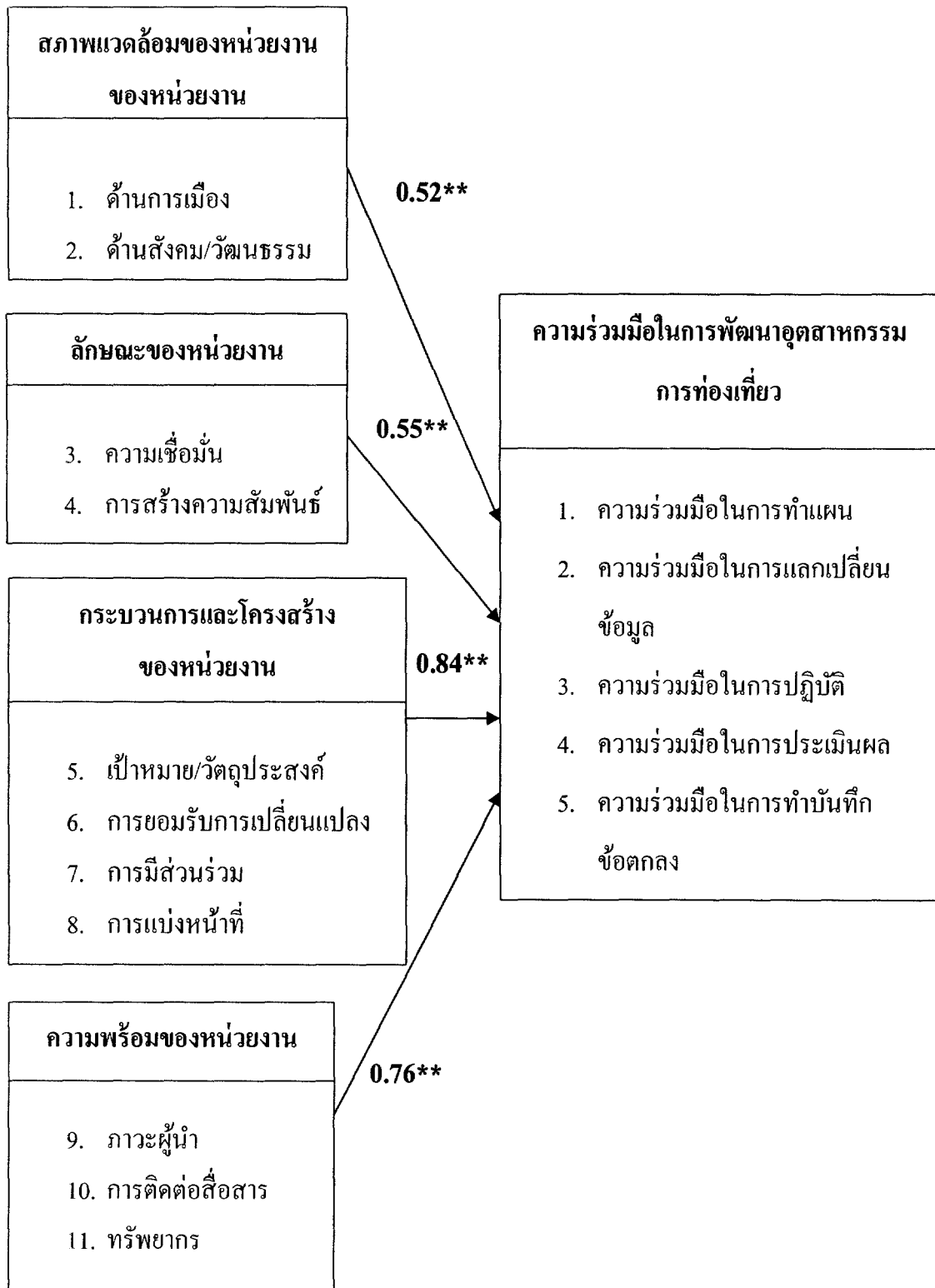
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation matrix) ของกลุ่มตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

(n = 426)

ตัวแปร	1	2	3	4	5
1. กลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน	1	.74**	.69**	.57**	.52**
2. กลุ่มปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน		1	.70**	.57**	.55**
3. กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและ โครงสร้างของหน่วยงาน			1	.78**	.84**
4. กลุ่มปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน				1	.76**
5. ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในภาพรวม					1

**Correlation is significant at the 0.01 level 2-tailed.

จากตาราง 23 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation ระหว่างกลุ่มปัจจัยทั้ง 4 กลุ่มกับตัวแปรตาม คือ ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม พบว่า กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงที่สุดกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 และรองลงมา คือ กลุ่มปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านทรัพยากร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มปัจจัย เท่ากับ 0.84 และ 0.76 ตามลำดับ จะเห็นได้ชัดเจนว่า มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม

ภาพ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงบวกของกลุ่มตัวแปรกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเข้ามาสนับสนุนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล และเป็นการสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง (structured interviews) จำแนกผู้วิจัยตามกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์ตัวแทนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวแทนจากสำนักงานจังหวัด คือ รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี ตัวแทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตัวแทนจากการท่องเที่ยวจังหวัด และตัวแทนจากหน่วยงานกองทัพบก สังกัดพลทหารราบที่ 9 ทั้งหมด 5 คน

กลุ่มที่ 2 สัมภาษณ์ตัวแทนจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวแทนจากหอการค้าไทย ตัวแทนจากสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยว ตัวแทนจากผู้ประกอบการโรงแรม ตัวแทนจากผู้ประกอบการร้านอาหาร ตัวแทนจากสมาคมมัคคุเทศก์ และตัวแทนจากสมาคมผู้สื่อข่าว ทั้งหมด 6 คน

โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และนำมาสรุปเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเป็นรายบุคคล โดยมีประเด็น ดังนี้

1. ความร่วมมือที่หน่วยงานได้ปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
2. ปัจจัยที่มีความสำคัญกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ตามประเด็นข้างต้น จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล ของผู้แทนจากองค์การภาครัฐ และองค์การภาคเอกชน โดยแบ่งเป็นประเด็นในการวิเคราะห์ ดังนี้

ความร่วมมือที่หน่วยงานได้ปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ความร่วมมือในการวางแผน ผู้ให้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้ความเห็นว่าเป็นความร่วมมือในระดับต้น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิด โครงการ/กิจกรรม เพื่อการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนั้น ความร่วมมือในการวางแผน เป็นความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่ การเริ่มต้นตั้งแต่การกำหนดนโยบาย ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการวางแผนมากขึ้น ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า งบประมาณในการทำกิจกรรม/โครงการ การจัดสรรหรือแบ่งงบประมาณ หรือกระทั่งการได้รับงบประมาณสนับสนุน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันถัดต่อมา คือ การแบ่งอำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ได้เข้าร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทาง รวมไปถึงการวางนโยบาย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ให้ความสำคัญกับความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยการให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของพื้นที่ และโครงการ ที่รับผิดชอบ ต่อหน่วยงานอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเป็นทางการ โดยการจัดประชุม หรือ อบรม หรือการเผยแพร่ข้อมูลโดยการเผยแพร่ข้อมูลทางเอกสาร หรือแผ่นพับ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล และได้ร่วมมือกันให้ไปในทิศทางเดียวกัน

ความร่วมมือในการปฏิบัติ ผู้ให้ข้อมูลทั้งหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างเป็นทางการ หรือไม่ทางการ และความร่วมมือในการปฏิบัติ โดยตามหน้าที่ หรือว่าร่วมมือโดยสมัครใจเข้าร่วม ผู้ให้ข้อมูล เห็นว่า ความร่วมมือในการปฏิบัติ เป็นความร่วมมือที่ชัดเจน ที่จะทำให้เกิดเป็นรูปธรรม และเกิดการปฏิบัติ บางหน่วยงานได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ และทำการตลาดเชิงรุก เพื่อการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความร่วมมือในการประเมินผล ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ มีการปฏิบัติในเรื่องของความร่วมมือในการประเมินผล เนื่องจากภาครัฐได้มีนโยบายในการปฏิบัติว่าจำเป็นต้องทำการประเมินผลของกิจกรรม/โครงการ ที่เกิดขึ้นเพื่อผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดต่อไป แต่หน่วยงานภาคเอกชน จะไม่ค่อยได้เข้าร่วมประเมินผล มีเพียงบางหน่วยงานที่ได้เข้าร่วมประเมินผล เช่น สมาคมมัคคุเทศก์ ได้มีความร่วมมือในการประเมินผลร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อย่างจริงจัง ทั้งนี้หน่วยงานเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ในการปรับทิศทางในการดำเนินงานเพื่อประสิทธิภาพ ของการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อไป

ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐเห็นว่าเป็นความร่วมมืออย่างเป็นทางการ จะต้องเป็นความร่วมมือขั้นสุดท้าย ก่อนที่จะเกิดกิจกรรม/โครงการที่เป็นภาพใหญ่เกิดขึ้น ส่วนในหน่วยงานของภาคเอกชนที่เป็นหน่วยงานย่อยๆ เช่น ผู้ประกอบการทางด้านธุรกิจ โรงแรม และผู้ประกอบการร้านอาหาร เป็นต้น แต่ยังเป็นหน่วยงานระดับกลางนั้น ยังไม่ได้เข้าร่วมมือในระดับนี้ เนื่องจาก ยังเป็นหน่วยงานไม่ใหญ่มากนัก อีกทั้งผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่า ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลงเป็นเรื่องของการเชื่อใจและพร้อมตัดสินใจร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า

สรุปจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ทั้ง 11 คน ได้ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ ข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปเป็นตารางอย่างง่าย (ดูตาราง 24)

ปัจจัยที่มีความสำคัญกับระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ที่เป็นผู้รับผิดชอบทางด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทย โดยหน่วยงานภาครัฐ ทั้งหมด 5 คน และหน่วยงานภาคเอกชน ทั้งหมด 6 คน รวมเป็น 11 คน พบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

ปัจจัยแรก คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ผู้ให้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 8 คน ใน 11 คน ให้ความเห็นว่า จำเป็นจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ร่วมกัน

เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบนโยบาย ที่ชัดเจน เพื่อการร่วมกันทำงาน ในการกำหนด แผนพัฒนา กำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่สอง คือ ทรัพยากร ผู้ให้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 6 คน ใน 11 คน ให้ความเห็นว่า การมีบุคลากรที่ชำนาญ คอยประสานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การมี งบประมาณ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและการมีอุปกรณ์ ที่จำเป็นต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความ- คล่องตัว ในการทำงาน ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการดำเนินงาน และการที่หน่วยงาน ได้ร่วมมือกัน จึงสามารถ ร่วมสนับสนุน ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพ ในการทำงานและให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่สาม คือ การติดต่อสื่อสาร ผู้ให้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 5 คน ใน 11 คน ให้ความเห็นเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร ว่าเป็นเครื่องมือที่ให้ความคล่องตัวในการ- ประสานงาน เช่น การติดต่อสื่อสาร อย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ในปัจจุบัน ระบบที่ติดต่อสื่อสารค่อนข้างทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นทาง อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ ต่างมี ความสำคัญอย่างมาก พร้อมทั้งประหยัดเวลา และเพื่อความสะดวกต่อการประสานงาน ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการนัดประชุม หรือการส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

ปัจจัยที่สี่ คือ ปัจจัยด้านการเมือง ผู้ให้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 4 คน ใน 11 คน ให้ความเห็นว่า บรรยากาศทางการเมืองส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนา โดยตรง เนื่องจากเป็นหน่วยงานภาครัฐ จึงต้องรอนโยบายจากผู้บริหาร โดยตรงและ งบประมาณมีบทบาทสำคัญต่อความร่วมมือ และถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง บ่อยจะทำให้งานและงบประมาณไม่ต่อเนื่องกัน

ปัจจัยที่ห้า คือ ปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม ผู้ให้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 4 คน ใน 11 คน ให้ความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจเข้าร่วมมือของผู้บริหาร และวัฒนธรรมขององค์กรมีมาอย่างไร ค่านิยม ของสมาชิกที่ปลูกฝังให้มีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ มีมากน้อยแค่ไหน ทำให้เกิดการ- ตัดสินใจเข้าร่วมมือหรือไม่เข้าร่วมมือของหน่วยงาน

ปัจจัยที่หก คือ ภาวะผู้นำ ผู้ให้ข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ 3 คน ใน 11 คน ให้ความสำคัญกับการสั่งการ ถ้าผู้บริหารของหน่วยงานมีศักยภาพ และความพร้อม สามารถ

กำหนดบทบาทหน้าที่และบทบาทของสมาชิกเพื่อให้เข้าร่วมโครงการได้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องก็พร้อมที่จะทำตาม

ปัจจัยที่เจ็ด คือ ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ ผู้ให้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กล่าวถึง ในด้านความร่วมมือ จะต้องมีส่วนงานที่รับผิดชอบหน้าที่ที่ชัดเจน เพื่อความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารและการปฏิบัติ ที่มีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่แปด คือ ปัจจัยด้านความเชื่อมั่น ผู้ให้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้ความเห็นว่า ถ้าหน่วยงานอื่นไม่มีความเชื่อมั่น ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก็จะทำให้เกิดความร่วมมือยาก ทุกหน่วยงานต้องสร้างความเชื่อมั่น และให้ผู้ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมได้เชื่อถือ จึงจะเกิดเป็นความร่วมมือ

ปัจจัยที่เก้า คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาคเอกชน เห็นว่า ถ้าไม่มีหน่วยงานใดเข้ามามีส่วนร่วม ความร่วมมือจะไม่เกิด ซึ่งเป็นเรื่องปกติที่ทุกหน่วยงานเข้าใจ

ปัจจัยที่สิบ คือ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ ให้ความเห็นว่า หน่วยงานต้องมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชัดเจน และต้องเป็นไปตามระเบียบและนโยบายที่กำหนด

ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญ คือ ปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งรายละเอียดในด้านการสร้างความร่วมมือ จะมีการสร้างความสัมพันธ์แฝงอยู่ในตัวอยู่แล้ว

สรุปปัจจัยที่สำคัญอย่างมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร และอันดับที่สาม คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร (ดูตาราง 24)

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจากภาครัฐและภาคเอกชน ให้ความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ที่ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองของประเทศ เป็นอุปสรรคต่อความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการก่อมีอบ

การยุบสภา เปลี่ยนคณะรัฐบาลอยู่บ่อยครั้ง เป็นผลที่ทำให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง
ไม่เกิด หรือเกิดขึ้นยาก

และเรื่องของการตลาดท่องเที่ยว ก็ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญกับความ-
ร่วมมือ เพราะเป็นแนวทางการพัฒนาอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างองค์การ

ส่วนเรื่องการประชาสัมพันธ์ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ต้องมองเพิ่มเติม
เนื่องจาก การประชาสัมพันธ์ มีส่วนทำให้องค์การอื่น ๆ ที่ให้ความสนใจกับกิจกรรม/
โครงการ แต่ไม่ได้รับทราบรายละเอียด ได้ทราบข้อมูล และพร้อมที่จะเข้าร่วมมือ
ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วย

จากการสรุปประเด็นการสัมภาษณ์รายบุคคลรวมถึงข้อเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยได้
ทำการสรุปออกมาเป็นตาราง เพื่อให้ง่ายต่อการอ่านงานวิจัย (ดูตาราง 24)

ตาราง 24

สรุปการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้แทนหน่วยที่ให้สัมภาษณ์	ระดับความร่วมมือ	ปัจจัย	ข้อเสนอแนะ
ผู้อำนวยการฝ่าย,	- ความร่วมมือในการวางแผน	- การกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์	- การตลาด/ประชาสัมพันธ์
ทพ.	- ความร่วมมือในการปฏิบัติ	- ทรัพยากรที่เพียงพอ	- การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
		- บรรยากาศทางการเมือง	- วิกฤตการณ์ทางการเมือง
		- การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร	
		- การเปลี่ยนแปลงของสังคม	
รองผู้อำนวยการ,	- ความร่วมมือในการวางแผน	- การกำหนดนโยบาย	- การประชาสัมพันธ์
สำนักงานจังหวัด-	- ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	- ความพร้อมของผู้บริหาร	- ความร่วมมือของภาคประชาชน
กาญจนบุรี	- ความร่วมมือในการปฏิบัติ	- ทรัพยากรที่จำเป็น เช่น บุคลากรที่มีคุณภาพ	- วิกฤตการณ์ทางการเมือง
	- ความร่วมมือในการประเมินผล	งบประมาณที่เพียงพอ	
	- ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง	- วัฒนธรรมองค์กร	

ตาราง 24 (ต่อ)

ผู้แทนหน่วยที่ให้	ระดับความร่วมมือ	ปัจจัย	ข้อเสนอแนะ
สัมภาษณ์			
กองพลทหารราบที่ 9	- ความร่วมมือในการวางแผน	- ได้รับนโยบายมาโดยตรง	- สร้างความโปร่งใส/ความสามัคคี
จังหวัดกาญจนบุรี	- ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล - ความร่วมมือในการปฏิบัติ	- มีสายงานในความรับผิดชอบหน้าที่ - ผู้บริหารที่สามารถควบคุมสมาชิกได้ - ทรัพยากรที่จำเป็น	
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ, ททท. จังหวัด- นครนายก	- ความร่วมมือในการวางแผน - ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	- ความคล่องตัวในการประสานงาน - ร่วมกันกำหนดแผน - มีการปรับตัวไปตามความเหมาะสม	- การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
ผู้อำนวยการ, ททท. จังหวัดกาญจนบุรี	- ความร่วมมือในการวางแผน - ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล - ความร่วมมือในการปฏิบัติ	- ระบบการติดต่อสื่อสาร - การสร้างความเชื่อมั่นของหน่วยงาน	- การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น - วิกฤตการณ์ทางการเมือง

ตาราง 24 (ต่อ)

ผู้แทนหน่วยที่ให้	ระดับความร่วมมือ	ปัจจัย	ข้อเสนอแนะ
สัมภาษณ์			
ประชาชน,	- ความร่วมมือในการวางแผน	- การวางเป้าหมาย/วัตถุประสงค์	- คุณภาพของบุคลากร
หอการค้าไทย	- ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	- การติดต่อสื่อสาร	- วิกฤตการณ์ทางการเมือง
	- ความร่วมมือในการปฏิบัติ	- ความไม่เสถียรภาพทางการเมือง	
ผู้แทน, สมาคม-	- ความร่วมมือในการวางแผน	- การเปลี่ยนแปลงทางสังคม/วัฒนธรรม	
ส่งเสริมการท่องเที่ยว	- ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	- เรื่องนโยบาย เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	- ขาดการบูรณาการ
ผู้ประกอบการ	- ความร่วมมือในการปฏิบัติ	- การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน	
โรงแรมและ	- ความร่วมมือในการประเมินผล		
ร้านอาหาร	- ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง		
ผู้แทน, สมาคม-	- ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	- บุคลากรที่มีคุณภาพ	- วิกฤตการณ์ทางการเมือง
มัตุ์เทศก์	- ความร่วมมือในการปฏิบัติ	- การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	
	- ความร่วมมือในการประเมินผล	- การเปลี่ยนแปลงทางสังคม/วัฒนธรรม	

ตาราง 24 (ต่อ)

ผู้แทนหน่วยที่ให้	ระดับความร่วมมือ	ปัจจัย	ข้อเสนอแนะ
สัมภาษณ์			
ผู้ประกอบการร้าน	- ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	- การมีส่วนร่วม	- การตลาด/ประชาสัมพันธ์
โรงแรม/อาหาร	- ความร่วมมือในการปฏิบัติ	- บุคลากรที่มีคุณภาพ	
ผู้ประกอบการ	- ความร่วมมือในการวางแผน	- การวางเป้าหมาย/วัตถุประสงค์	- การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
สมาคมการ-	- ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	- การติดต่อสื่อสาร	
ท่องเที่ยวไทย	- ความร่วมมือในการปฏิบัติ		
สื่อมวลชน	- ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	- การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	- การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
	- ความร่วมมือในการปฏิบัติ	- วางเป้าหมายและกำหนดวัตถุประสงค์	- วิกฤตการณ์ทางการเมือง
		- การจัดสรรทรัพยากร	
		- การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน	
		- การสร้างความเชื่อมั่นของหน่วยงาน	

สรุปผล

จากการวิเคราะห์การเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์รายบุคคล และนำมาสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย พบว่า ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ได้เข้าร่วมมือในระดับของความร่วมมือในการวางแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และความร่วมมือในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นความร่วมมือที่เกิดขึ้น โดยปกติ โดยบางหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีเพิ่มเติมในส่วนของความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง ซึ่งเป็นความร่วมมืออย่างเป็นทางการมากขึ้น

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เรื่องปัจจัยที่มีความสำคัญกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญกับความร่วมมือ มีทั้งหมด 10 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม ปัจจัยด้านความเชื่อมั่น ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านทรัพยากร

บทที่ 5

บทสรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง *ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย* เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งทดสอบตัวแบบ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ กล่าวคือ ประการแรก เพื่อศึกษาระดับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ประการที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และประการที่สาม เพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยเก็บข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย จำนวน 426 หน่วยงาน โดยประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ คือ (1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (3) กระทรวงวัฒนธรรม (4) กระทรวงทรัพยากร (5) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานภาคเอกชน คือ (1) ผู้ประกอบการโรงแรม (2) ผู้ประกอบการร้านอาหาร (3) มัคคุเทศก์ (4) สมาคมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากพื้นที่จังหวัดทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็นภูมิภาค มี ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และ กรุงเทพมหานคร รวมหน่วยงานทั้งสิ้น 426 หน่วยงาน

โดยออกแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน ได้แก่ ภาครัฐบาล ให้ตอบชื่อหน่วยงาน สังกัดกรม/กระทรวง ที่ตั้ง และจังหวัด ภาคเอกชน ให้ตอบชื่อหน่วยงาน ประเภทของหน่วยงาน ที่ตั้ง และจังหวัด

ส่วนที่ 2 และ 3 เป็นการกำหนดแบบสอบถามเป็นลักษณะปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเมินข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่

มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวนทั้งหมด 48 ข้อ และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประเมินข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 24 ข้อ

ส่วนรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งผู้วิจัยนำเข้ามาเป็นส่วนสนับสนุนในงานวิจัยครั้งนี้ โดยการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 11 คน โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้ (1) ความร่วมมือที่หน่วยงานได้ปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (2) ปัจจัยที่มีความสำคัญกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และ (3) ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลเอกสาร เพื่อแบ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย ออกเป็น 4 กลุ่มปัจจัย ได้แก่ กลุ่มปัจจัยแรก คือ กลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ดังนี้ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม กลุ่มปัจจัยที่สอง คือ กลุ่มปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ดังนี้ ความเชื่อมั่น และการสร้างความสัมพันธ์ กลุ่มปัจจัยที่สาม คือ กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ดังนี้ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่ และกลุ่มปัจจัยที่สี่ คือ กลุ่มปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ดังนี้ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร

ส่วนตัวแปรตาม คือ ระดับของความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย ทั้ง 5 รูปแบบ ได้แก่ ความร่วมมือในการวางแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการปฏิบัติ ความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย (1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบน-

มาตรฐาน (*SD*) และ (2) สถิติอนุमान ได้แก่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ Pearson's Correlation จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปเป็นภาพรวม และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ประกอบด้วย การสัมภาษณ์รายบุคคล เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และนำข้อมูลมาสนับสนุนการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อตอบคำถามของวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลของวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ และสมมติฐานทั้ง 4 ข้อ แต่เนื่องจากการสรุปผลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ มีหลักปรัชญาที่ต่างกัน ทำให้ผลสรุปที่ได้โดยรวมทั้ง 2 แบบ อาจมีความแตกต่างกันบ้าง อันเนื่องมาจากผลการสัมภาษณ์เป็นการแสดงถึงเจตจำนงของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนั้น ผลสรุปการวิจัยครั้งนี้จึงประกอบด้วย ผลการประเมินของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนรวม 426 หน่วยงาน ตามการวิจัยเชิงปริมาณ และเสริมด้วยข้อมูลจากประเด็นการสัมภาษณ์ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

จากการประมวลเอกสารทางทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถคาดถึงผลการวิจัยหลายด้านที่อาจพบในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1

เพื่อศึกษาระดับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินตนเองในระดับปานกลางในเรื่องของความร่วมมือทั้ง 5 รูปแบบ โดยความร่วมมือในการปฏิบัติ ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติร่วมกันได้ สามารถตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติเมื่อถึงเวลาที่มีกิจกรรม/โครงการในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เกิดความสัมพันธ์

ที่ดีระหว่างปฏิบัติซึ่งกันและกัน และสามารถสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาวร่วมกันได้ มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และพึ่งพาซึ่งกันและกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงร่วมกันปรับเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ร้อยละ 2.69 ($\bar{X} = 2.69$) รองลงมาเป็นความร่วมมือในการวางแผน ได้แก่ การกำหนดแผนปฏิบัติงานร่วมกัน วางเป้าหมายร่วมกัน ร่วมกันจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.67 ($\bar{X} = 2.67$) และความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรม เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะใหม่ ๆ ส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีการฝึกฝนและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และสามารถแบ่งข้อมูลในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.66 ($\bar{X} = 2.66$)

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนทั้ง 11 คน ได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติทั้งหมดโดยเข้าร่วมปฏิบัติงานหรือโครงการด้วยความสมัครใจ รองลงมา ผู้ให้ข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน 10 คน ได้ให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยการให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของพื้นที่และโครงการที่รับผิดชอบ และผู้ให้ข้อมูลทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 8 คน ให้ความร่วมมือในการวางแผน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดงบประมาณหรือการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรม/โครงการ และร่วมกันวางเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นลำดับที่สาม

ส่วนความร่วมมือในการประเมินผล ซึ่งเห็นว่าการร่วมกันประเมินผล เพื่อผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนที่จะเกิดกิจกรรม/โครงการอย่างเป็นทางการ ผู้ให้ข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนยังให้ความร่วมมือทั้ง 2 รูปแบบนี้ไม่มาก ในหน่วยงานภาคเอกชนเห็นว่า ยังไม่ได้เข้าร่วมมืออย่างต่อเนื่อง มีเพียงองค์การภาคเอกชนที่มีขนาดใหญ่ และมีความพร้อมที่ได้เข้าร่วมมือดังกล่าว และสามารถสรุปได้ว่า ภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสำคัญต่อความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่างองค์การได้เท่า ๆ กัน และมีระดับความร่วมมือส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของความร่วมมือในการปฏิบัติ

จากผลการศึกษาข้างต้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wood and Gray (1991) ว่าความร่วมมือกัน จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ กำหนดโครงสร้าง หน้าที่ และกฎเกณฑ์ มีการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจร่วมกัน รวมไปถึงร่วมกันประเมินผล และงานวิจัยของ Agranoff (2006) ที่ได้ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ร่วมมือกันเพื่อแลกเปลี่ยนนโยบาย แลกเปลี่ยนเทคโนโลยี ร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกันปฏิบัติงาน และสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการร่วมกัน และร่วมมือกันให้บริการ

วัตถุประสงค์ที่ 2

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับความร่วมมือระหว่างองค์การ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

โดยผู้วิจัยจะได้สรุปตามสมมติฐานทั้ง 4 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า กลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ด้านการเมือง และด้านสังคม/วัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการตอบแบบสอบถามจากตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 426 หน่วยงาน ผู้วิจัยพบว่า ในความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวมในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยปัจจัยด้านการเมือง และปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.49 และ 0.46 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านการเมืองนั้น มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวมสูงกว่าปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบในเรื่องความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ทั้ง 11 คน ผู้วิจัยพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้ให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ก่อนที่จะ

ตัดสินใจเข้าร่วมมือในการเพื่อจัดทำกิจกรรม/โครงการ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการ-
ท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่น และ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และนโยบายที่ออกมา
จากรัฐบาลจำเป็นต้องมีความชัดเจนจึงจะส่งผลให้มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความร่วมมือ
ส่วนปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของหน่วยงาน และ
วัฒนธรรมองค์การที่มีค่านิยมแตกต่างกัน มีผลทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติกัน
น้อยลง หรือไม่สนใจเข้าร่วมมือในการปฏิบัติเท่าที่ควร

จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mattessich et al.
(2001) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความร่วมมือนั้น ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง และ
ปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม โดยผู้ที่ให้ความร่วมมือซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มให้ความสนใจเรื่อง
ของการเมือง และสังคม/วัฒนธรรม และผลการวิจัยของ Vangen and Huxham (2010)
พบว่า ปัจจัยด้านการเมือง และปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
กับความร่วมมือเช่นกัน

ดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพข้างต้นว่า ปัจจัย
ด้านการเมือง และปัจจัยด้านสังคม/วัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือ
ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม จึงนับว่าเป็นการสนับสนุน
สมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า กลุ่มปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน ได้แก่ ความเชื่อมั่น
และการสร้างความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนา
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการตอบแบบสอบถามจากตัวแทนของ
หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 426 หน่วยงาน ผู้วิจัยพบว่า ในความ-
ร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวมในการพัฒนา
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยปัจจัยด้านความเชื่อมั่น และปัจจัยด้านการสร้าง
ความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการ-
ท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
โดยใช้ Pearson's Correlation อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์-
สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.48 และ 0.61 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านการสร้างความ-

สัมพันธ์นั้น มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวมสูงกว่าปัจจัยด้านความเชื่อมั่น ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบในเรื่องความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ทั้ง 11 คน ผู้วิจัยพบว่า การสร้างความเชื่อมั่นของหน่วยงานในการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น ก่อให้เกิดความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ ผู้ให้ข้อมูลไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ เนื่องจากความร่วมมือที่เกิดขึ้นในทุกรูปแบบนั้น เป็นการสร้างความสัมพันธ์แฝงไปในตัวอยู่แล้ว

จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mattessich et al. (2001) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความร่วมมือนั้น ได้แก่ ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นและปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ กล่าวคือ สมาชิกของหน่วยงานได้เกิดความเข้าใจและเชื่อมั่นกัน และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกอื่นที่เกี่ยวข้องระหว่างหน่วยงานนั้น เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือได้ และผลการวิจัยของ Vangen and Huxham (2010) พบว่า ความเชื่อมั่น เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือโดยตรง

ดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณข้างต้นว่า ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นและปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม จึงนับว่าเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วม และการแบ่งหน้าที่ มีความสัมพันธ์ต่อความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการตอบแบบสอบถามจากตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 426 หน่วยงาน ผู้วิจัยพบว่า ในความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวมในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.68, 0.54, 0.79 และ 0.75 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ ลำดับสาม คือ ปัจจัยด้าน เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ และลำดับสี่ คือ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบในเรื่องความร่วมมือในการพัฒนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ทั้ง 11 คน ผู้วิจัยพบว่า การกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ก่อให้เกิดความร่วมมือในทุก รูปแบบ ส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยอมรับความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรได้ กล่าวคือ มีการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับความร่วมมือ ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ของโครงการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลระหว่างหน่วยงาน ล้วนส่งผลให้เกิดความร่วมมือในทุก รูปแบบ สุดท้าย การกำหนดหน้าที่ หรือการแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน และเหมาะสมต่อความชำนาญของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงาน มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในทุกรูปแบบ เช่นกัน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mattessich et al. (2001) พบว่า การมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนและมีความชัดเจน หรือมีมุมมองเดียวกันใน วัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะนั้น จะเป็นประโยชน์ในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ความยืดหยุ่นของกลุ่มและการยอมรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้ง สมาชิกเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงเกิดการจำแนกหน้าที่อย่างชัดเจนในการปฏิบัติ ก็ส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่ชัดเจนมากขึ้น ส่วน Czajkowski (2006) ได้ให้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์ที่มีร่วมกันระหว่างหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และบริหารจัดการ รวมไปถึงการจำแนกหน้าที่ สามารถทำความเข้าใจกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบได้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่าง หน่วยงาน และ Keraminiyage (2009) ให้การสนับสนุนว่า เป้าหมายที่มีความโปร่งใส

ชัดเจน และผู้เข้าร่วมที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นส่วนหนึ่ง
ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์การขึ้น

ดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพข้างต้นว่า ปัจจัย
ด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม
และปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือในการพัฒนา
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม จึงนับว่าเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า กลุ่มปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ภาวะผู้นำ
การติดต่อสื่อสาร และทรัพยากร มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการ-
พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการตอบแบบสอบถามจากตัวแทนของ
หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 426 หน่วยงาน ผู้วิจัยพบว่า ในความ-
ร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในภาพรวมในการพัฒนา
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และ
ปัจจัยด้านทรัพยากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
โดยใช้ Pearson's Correlation อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์-
สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.47, 0.66, และ 0.77 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านทรัพยากร
มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และลำดับสาม
คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ
ในเรื่องความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากหน่วยงานภาครัฐและ
หน่วยงานภาคเอกชน ทั้ง 11 คน ผู้วิจัยพบว่า ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสาร หรือการ-
เกิดการติดต่อสื่อสารกันโดยตรงระหว่างหน่วยงาน มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือใน
การแลกเปลี่ยนข้อมูล และความร่วมมือในการปฏิบัติ ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
บุคคลากรที่จำเป็นและมีความชำนาญต่อกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณที่เพียงพอ
ในการสนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีความสำคัญ ซึ่ง
ก่อให้เกิดผลต่อความร่วมมือในการวางแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความ-
ร่วมมือในการประเมินผล จนกระทั่งความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง ในการพัฒนา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ส่วนภาวะผู้นำ ผู้วิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กับความ-
ร่วมมือในการปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีระบบการ-
สั่งการ โดยผู้บังคับบัญชามากกว่าหน่วยงานภาคเอกชน

จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mattessich et al.
(2001) พบว่า ผู้นำที่มีความสามารถ จำนวนคน เงินทุน และเวลาที่พอเพียง รวมทั้ง การ-
ติดต่อสื่อสารกันอย่างเปิดเผยอย่างเป็นประจักษ์ เป็นความสำคัญที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ
ระหว่างองค์กร ส่วน Czajkowski (2006) ได้ให้ความสำคัญต่อการสื่อสารกันอย่าง
สม่ำเสมอ และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สามารถสร้างความร่วมมือได้อย่างง่าย และ
Keraminiyage (2009) สนับสนุนว่าการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันกับผู้เข้าร่วมโครงการ
นั้นมีความสัมพันธ์กันสูง

ดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพข้างต้นว่า ปัจจัย
ด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยด้านทรัพยากร มีความสัมพันธ์เชิงบวก
กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม จึงนับว่าเป็นการ-
สนับสนุนสมมติฐานที่ 4

การวิเคราะห์นอกเหนือสมมติฐาน กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Pearson's Correlation ระหว่างกลุ่มปัจจัยทั้ง 4 กลุ่ม
กับตัวแปรตาม คือ ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม
พบว่า กลุ่มปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/
วัตถุประสงค์ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัย
ด้านการแบ่งหน้าที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงที่สุดกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 และรองลงมา คือ กลุ่ม-
ปัจจัยด้านความพร้อมของหน่วยงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร
และปัจจัยด้านทรัพยากร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มปัจจัย เท่ากับ 0.84
และ 0.76 ตามลำดับ จะเห็นได้ชัดเจนว่า มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนา
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม

ตาราง 25

คุณูปการในด้านทฤษฎี เมื่อเปรียบเทียบกับแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ

Mattessich and Murray-Close 2001	Czajkowski 2006	Keraminiyage 2009	Vangen and Huxham 2010	ผู้วิจัย 2011
- การเมือง				- การเมือง
- ความเชื่อมั่น	- ความเชื่อมั่น	- ความเชื่อมั่น	- การเปลี่ยนแปลง ของสังคม/ วัฒนธรรม	- สังคม/วัฒนธรรม
- การสร้าง ความสัมพันธ์			- การสร้างความ- เชื่อมั่น	- การสร้าง ความสัมพันธ์
- เป้าหมาย/ วัตถุประสงค์	- มีวัตถุประสงค์ ร่วมกัน	- ความชัดเจนของ เป้าหมาย	- การตั้งเป้าหมาย	- เป้าหมาย/ วัตถุประสงค์
- การยอมรับ การเปลี่ยนแปลง				- การยอมรับการ เปลี่ยนแปลง
- การมีส่วนร่วม	- ร่วมกันบริหาร จัดการ			- การมีส่วนร่วม
- การจำแนกหน้าที่	- บทบาทหน้าที่	- หน้าที่ความ รับผิดชอบ		- การแบ่งหน้าที่
- ภาวะผู้นำ		- ภาวะผู้นำ		- ภาวะผู้นำ
- การติดต่อสื่อสาร	- การติดต่อสื่อสาร	- การติดต่อสื่อสาร		- การติดต่อสื่อสาร
- ทรัพยากร	- ทรัพยากร			- ทรัพยากร

วัตถุประสงค์ที่ 3

เพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ ออกเป็น 3 ประการ โดยรวบรวมข้อมูลจากการ- วิจัยเชิงปริมาณในความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยใน ภาพรวม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 426 หน่วยงาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่นำข้อมูลมาสนับสนุน โดยมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 11 คน จากทั้งหน่วยงานภาครัฐและ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จากปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 11 ตัวแปร และพบว่า 3 อันดับ ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ของไทยในภาพรวม จึงสรุปออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

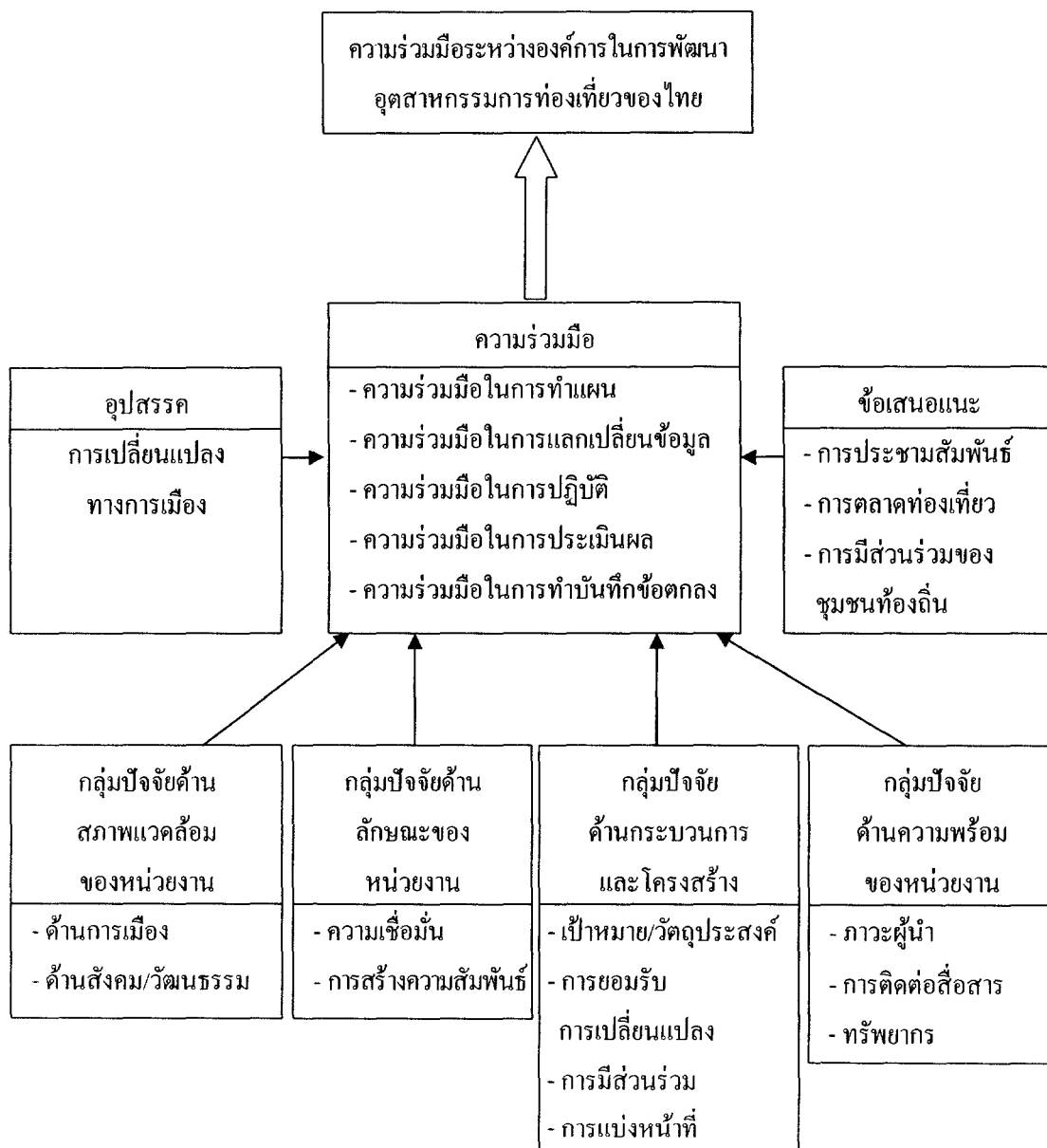
ประการแรก ผู้วิจัย พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ สูงที่สุดกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม ซึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนา การมีส่วนร่วม ในเรื่องของการแบ่งปันข้อมูล การมีส่วนร่วมในเรื่องของการสนับสนุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ จึงมีความสำคัญสูงสุด ต่อการส่งเสริมความ ร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทย

ประการที่สอง ผู้วิจัย พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรมีความสัมพันธ์ในระดับสูง รองลงมากับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม กล่าวคือ งบประมาณที่กำหนดใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ มีบุคลากรที่มีความชำนาญ สามารถร่วมกันแบ่งปันทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งกันและกันได้ อย่างเหมาะสม นั่นคือ ความสำคัญที่สำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การ ซึ่งองค์การที่จะเข้าร่วมมือจะสามารถปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้น เพราะมีทรัพยากรที่เพียงพอ ต่อความต้องการ จึงไม่เกิดความลำบากใจต่อการตัดสินใจเข้าร่วมมือ

ประการที่สาม ผู้วิจัย พบว่า ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่มีความสัมพันธ์อยู่ใน ระดับสูงกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทยในภาพรวม ซึ่งการแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน เป็นตัวส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือได้ง่าย เนื่องจากมีการ-

วางแผนไว้อย่างดี ไม่สับสนหน้าที่ที่รับผิดชอบกันเอง ดังนั้น การแบ่งหน้าที่จึงมีความสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ พร้อมกับการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้พบปัจจัยที่สำคัญกับระดับความร่วมมือในการวิจัยเรื่องความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ดังภาพ 6

ภาพ 6 สรุปปัจจัยสำคัญที่มีความสำคัญกับระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวของไทย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง *ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย* ซึ่งได้สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลไปแล้วนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ประการแรก ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ได้แก่ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม เมื่อมีเหตุการณ์ทางการเมืองเกิดขึ้น หรือมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อาจจะทำให้ความร่วมมือไม่เกิดขึ้น หรือขาดช่วงขาดตอน ในด้านความร่วมมือระหว่างองค์การ รวมไปถึงความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละองค์การก็สามารถทำให้มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าร่วมมือ

ประการที่สอง ควรมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การทำให้สมาชิกในองค์การเกิดความไว้วางใจ และเกิดความเชื่อมั่น ที่จะเข้าร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

ประการที่สาม ควรกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ที่ออกมาเป็นนโยบายด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน เพื่อให้ทุกองค์การที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบและน่านโยบายไปปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

ประการที่สี่ ควรให้องค์การที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ในความรับผิดชอบที่จะเข้าร่วมมือกับองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถยอมรับถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างองค์การ เมื่อมีความร่วมมือเกิดขึ้นในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ประการที่ห้า ควรก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์การ เพื่อการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับองค์การอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพของความร่วมมือในการดำเนินการสูงสุด

ประการที่หก ควรให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การอย่างต่อเนื่อง เพื่อการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน และเกิดความคล่องตัวต่อการทำงานสูงสุด

ประการที่เจ็ด ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีทรัพยากรที่เพียงพอต่อความร่วมมือระหว่างองค์กรในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น เกิดส่งเสริมให้มีการจัดอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยว เพื่อให้มีผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาการท่องเที่ยว หรือการสนับสนุนงบประมาณระหว่างองค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ประการที่แปด ควรเพิ่มการวิจัยทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของกลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ประการที่เก้า ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรม/โครงการเพื่อให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

ประการที่สิบ ควรมีความร่วมมือในการวางแผนระหว่างองค์กร เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของกิจกรรม/โครงการร่วมกัน และจะได้เกิดร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมต่อไป เช่น การวางแผนทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ต้องระดมสมองทั้งองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน เข้ามาร่วม และให้มีความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างองค์กรให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งในปัจจุบัน จะเป็นเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลเป็นส่วนใหญ่ ส่วนความร่วมมือในการปฏิบัติให้เป็นทางการมากขึ้น เนื่องจากในการปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือในรูปแบบของความสมัครใจ ส่วนความร่วมมือในการประเมินผลระหว่างองค์กร ควรให้เริ่มให้มีการศึกษาและประเมินผล เพื่อพัฒนาแนวทางให้ดำเนินไปถูกทิศทาง เพื่อประสิทธิภาพของกิจกรรม/โครงการที่พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และสุดท้ายควรให้มีการทำบันทึกข้อตกลง เพื่อให้เป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นความร่วมมืออย่างเป็นทางการ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

ประการสุดท้าย ควรให้ความสำคัญเรื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรภาครัฐองค์กรหนึ่ง ที่มีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และตามที่ได้รับมอบหมายจากส่วนราชการต่าง ๆ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ ผลประโยชน์จะตกแก่ประชาชนของประเทศไทย

งานวิจัยครั้งนี้ ได้มีการศึกษาและประมวลเอกสารในเรื่องของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย จนสามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดที่ได้จากการวิจัย ไปใช้กับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ปัจจัยใดมีความสำคัญต่อความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ซึ่งมีการเก็บข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนในพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศไทยอย่างกว้าง ๆ การศึกษาครั้งต่อไปควรเน้นจังหวัดที่มีการท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาค เพื่อให้รายละเอียดที่ลึกลงไป ว่ามีปัจจัยด้านอื่น ๆ อีกหรือไม่ ที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

2. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องของความร่วมมือเพิ่มเติมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยให้ถูกต้องและเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม

3. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องของความร่วมมือเพิ่มเติมในเรื่องของบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย เช่น การวิจัยแบบที่เรียกว่า PAR (Participation Action Research) เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ทางวิชาการไปใช้ในส่วนท้องถิ่นได้อย่างจริงจัง เป็นต้น

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน

กรณีเป็นหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ ตอบข้อ 1 ส่วนหน่วยงานเอกชน/สถาน

ประกอบการ ตอบข้อ 2

- ชื่อหน่วยงาน.....สังกัดกรม.....
 กระทรวง.....
 ตั้งอยู่ที่อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
- หน่วยงานเอกชน/สถานประกอบการ.....
 ประเภท.....
 ตั้งอยู่ที่อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมกร ท้องเที่ยว

โปรดใส่เครื่องหมาย (✓) แสดงระดับการปฏิบัติตามแนวทางความร่วมมือของ
 หน่วยงานท่าน ลงในช่องคะแนนที่กำหนด

ทั้งนี้ ตัวเลข 5 = ระดับปฏิบัติการมากที่สุด 4 = ระดับปฏิบัติการมาก 3 = ระดับ
 ปฏิบัติการปานกลาง 2 = ระดับปฏิบัติการน้อย 1 = ระดับปฏิบัติการน้อยที่สุด และ 0 =
 ไม่มีการปฏิบัติ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
ด้านการเมือง						
1. หน่วยงานของท่านให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทาง การเมือง ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
2. กิจกรรม/โครงการของหน่วยงานท่าน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้รับการ- สนับสนุนจากผู้บริหารอย่างเต็มที่						

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
3. ในการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้บริหารของหน่วยงานท่านเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วม						
4. ผู้บริหารของหน่วยงานท่านให้การสนับสนุนต่อกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
5. กลุ่มงานของทั้งสองหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายงานมีการตอบสนองต่อกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						
ด้านสังคม/วัฒนธรรม						
6. หน่วยงานของท่านให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม/วัฒนธรรม ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
7. หน่วยงานของท่านเคยให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
8. ค่านิยมในการให้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีการปฏิบัติกันมานานแล้ว						
9. บุคลากรของหน่วยงานท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีความเห็นพ้องต้องกันที่พยายามหาวิธีในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						
ปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
ความเชื่อมั่น						
10. หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความน่าเชื่อถือในการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
11. หน่วยงานของท่านได้สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานให้เป็นแบบอย่างที่ดีชัดเจน						
12. สมาชิกในหน่วยงานของท่านมีความเชื่อมั่นในกิจกรรม/โครงการ ที่ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
13. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นในกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของหน่วยงานท่าน						

ปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงาน	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
การสร้างความสัมพันธ์						
14. หน่วยงานของท่านได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานก่อนที่จะเริ่มกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกัน						
15. หน่วยงานของท่านได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม/โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
16. หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						
17. หน่วยงานของท่านได้ใช้หลักการประณีประนอมเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างหน่วยงานขณะจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						
ปัจจัยด้านกระบวนการและโครงสร้าง	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
เป้าหมาย/วัตถุประสงค์						
18. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและจะดำเนินการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมายของการปฏิบัติด้วยวิธีที่กว้างขวาง						
19. ตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานท่านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดกิจกรรม/โครงการร่วมกันเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน						
20. เมื่อมีการจัดกิจกรรม/โครงการ ของการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานของท่านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการประเมินผลสำเร็จร่วมกันในการจัดกิจกรรม/โครงการตามวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน						
การยอมรับการเปลี่ยนแปลง/การปรับตัว						
21. สมาชิกในหน่วยงานของท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสามารถขอรับการจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างหน่วยงาน						
22. เมื่อหน่วยงานอื่น ๆ ได้เข้ามาร่วมมือกับหน่วยงานของท่านอย่างเป็นทางการ หน่วยงานของท่านยอมรับความร่วมมือที่เกิดขึ้นได้						

ปัจจัยด้านกระบวนการและ โครงสร้าง	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
23. การให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของหน่วยงานท่านมีความพร้อมอยู่เสมอ						
24. สมาชิกของหน่วยงานท่านมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องต่อหน่วยงานอื่นที่เข้าร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						
การมีส่วนร่วม						
25. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
26. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
27. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
28. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนความรู้ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
29. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
30. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการให้ทุน/งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
31. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการแบ่งบุคลากรที่เชี่ยวชาญเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
32. หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
การแบ่งหน้าที่						
33. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดหน้าที่เพื่อทำให้อิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน						

ปัจจัยด้านกระบวนการและ โครงสร้าง	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
34. หน่วยงานของท่านมีการแบ่งหน้าที่ตามความชำนาญของบุคลากร เพื่อทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
35. หน่วยงานของท่านปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อร่วมทำงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
ปัจจัยด้านสมรรถนะของหน่วยงาน	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
ภาวะผู้นำ						
36. ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถกำหนดหน้าที่และบทบาทของสมาชิกเพื่อเข้าร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
37. ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถส่งเสริมบรรยากาศและความผูกพันของการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน						
38. ผู้บริหารของหน่วยงานสามารถสอนสมาชิกในหน่วยงานในการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้						
การติดต่อสื่อสาร						
39. หน่วยงานของท่านมีการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรง						
40. หน่วยงานของท่านมีความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม/โครงการของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
41. การติดต่อสื่อสารเพื่อเปิดโอกาสให้มีความร่วมมือในทุกขั้นตอนของกิจกรรม/โครงการร่วมกันของหน่วยงานท่านและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
42. มีการอำนวยความสะดวกเมื่อมีการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
ทรัพยากร						
43. งบประมาณที่กำหนดให้ใช้ในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเหมาะสมกับงานที่ต้องปฏิบัติ						
44. จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีเพียงพอ						

ปัจจัยด้านสมรรถนะของหน่วยงาน	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
45. จำนวนผู้บริหารหลักที่รับผิดชอบด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมีเพียงพอ						
46. กิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีอย่างเพียงพอ						
47. หน่วยงานของท่านสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในหน่วยงานด้วยการจัดสรรทรัพยากรเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา						
48. หน่วยงานของท่านมีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

โปรดใส่เครื่องหมาย (✓) แสดงระดับการปฏิบัติตามแนวทางความร่วมมือของหน่วยงานท่าน ลงในช่องคะแนนที่กำหนด

ทั้งนี้ ตัวเลข 5 = ระดับปฏิบัติการมากที่สุด 4 = ระดับปฏิบัติการมาก 3 = ระดับปฏิบัติการปานกลาง 2 = ระดับปฏิบัติการน้อย 1 = ระดับปฏิบัติการน้อยที่สุด และ 0 = ไม่มีการปฏิบัติ

องค์ประกอบของความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
ความร่วมมือในการทำแผน						
49. หน่วยงานของท่านได้กำหนดแผนปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						
50. หน่วยงานของท่านวางเป้าหมายที่เกี่ยวกับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
51. หน่วยงานของท่านได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดทำกิจกรรม/โครงการ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						
52. หน่วยงานของท่านได้ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						

องค์ประกอบของความร่วมมือ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
53. หน่วยงานของท่านได้ร่วมกันหาแนวทางในการปฏิบัติกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						
54. หน่วยงานของท่านร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้อง						
ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล						
55. หน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรม เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะใหม่ๆ ให้กับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว						
56. หน่วยงานของท่านได้ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านการ พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง						
57. หน่วยงานของท่านได้มีการฝึกฝนแลกเปลี่ยนความรู้กับ หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง						
58. หน่วยงานของท่านมีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อให้หน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้องรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการด้านการ พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว						
59. หน่วยงานของท่านสามารถแบ่งข้อมูลด้านการพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
ความร่วมมือในการปฏิบัติ						
60. หน่วยงานของท่านสามารถปฏิบัติงานด้านการพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
61. หน่วยงานของท่านสามารถตัดสินใจร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องเมื่อถึงเวลาปฏิบัติกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว						
62. หน่วยงานของท่านเกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างปฏิบัติ กิจกรรม/โครงการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
63. หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาว ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว						

องค์ประกอบของความร่วมมือ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	ระดับปฏิบัติการ					
	5	4	3	2	1	0
64. หน่วยงานของท่านสามารถใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
65. หน่วยงานของท่านสามารถพึ่งพากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว						
66. หน่วยงานของท่านร่วมกันปรับเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
ความร่วมมือในการประเมินผล						
67. หน่วยงานของท่านร่วมกันปฏิบัติงานและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
68. หน่วยงานของท่านมีอำนาจในการประเมินผลงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว						
69. หน่วยงานของท่านสามารถประเมินผลงานในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วย						
70. หน่วยงานของท่านให้ความเชื่อถือในผลประเมินจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง						
ความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง						
71. หน่วยงานของท่านสามารถสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว						
72. หน่วยงานของท่านมีการทำบันทึกข้อตกลงด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว						

ภาคผนวก ข
ตาราง Factor Analysis

ภาคผนวก ค

ประเด็นการสัมภาษณ์รายบุคคล และตารางวัน เวลาในการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตัวแทนของภาครัฐ และภาคเอกชน และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 11 ราย โดยมีสาระสำคัญสรุปดังนี้

1. คุณกุลปราโมทย์ วรรณะเลิศ ผู้อำนวยการกองเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยว ททท. (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 4 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อันดับแรก คือ ความร่วมมือในการวางแผน “การวางแผนและกำหนดนโยบายให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง”

อันดับที่สอง คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ “ทาง ททท. ส่วนกลางมีหน้าที่ คือ ด้านการตลาด และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จัก”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ “ททท. จำเป็นต้องมีการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ในด้านความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยร่วมกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบนโยบายที่ชัดเจน”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร “ทรัพยากรที่เพียงพอ เป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานอื่นได้”

อันดับที่สาม คือ ปัจจัยด้านการเมือง “บรรยากาศทางการเมืองส่งผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยตรง เนื่องจาก เป็นหน่วยงานภาครัฐ จึงต้องรอนโยบายจากผู้บริหารโดยตรง”

อันดับที่สี่ คือ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง “การปรับตัวของหน่วยงานมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาเพื่อพร้อมรับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ในเรื่องของปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่าควรมีปัจจัยทางการตลาด เช่น การประชาสัมพันธ์ เข้ามามีส่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย

ควรจะต้องส่งเสริมบทบาทชุมชน และองค์การชุมชนในท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างครบวงจร ทั้งความรู้ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบำรุงรักษา และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการให้ทางรัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนลงมือทำมากกว่าเป็นนโยบายในแผนงาน เพราะปัจจุบันปัญหาทางการเมืองเกิดความขัดแย้ง ทำให้การทำงานต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่อง รวมไปถึงทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้เห็นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน และถ้าทุกองค์การที่เกี่ยวข้องมีความร่วมมือกันอย่างจริงจังรับรองได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่แพ้ชาติอื่นแน่นอน

2. คุณชัยวัฒน์ ลิ้มปีปวรรณ รองผู้ว่าจังหวัดกาญจนบุรี (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 5 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ได้มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในทุกระดับความร่วมมือ คือ ความร่วมมือในการวางแผน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการปฏิบัติ ความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง “ในหน่วยงาน ได้ทำความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นอยู่เสมอ เนื่องจากเป็นหน่วยงานหลักของจังหวัด ดังนั้น การจะดำเนินกิจกรรมใด ๆ ไม่ว่าจะจากภาครัฐ หรือภาคเอกชน จำเป็นต้องเสนอผ่านทางหน่วยงาน และความร่วมมือที่มีต่อทุกภาคส่วน จะเริ่มตั้งแต่ความร่วมมือในการวางแผน ร่วมมือปฏิบัติ จนได้มีการทำบันทึกข้อตกลงเกิดขึ้น เพื่อสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเป็นทางการ และผลักดันให้เกิดเป็นรูปธรรม”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ “ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำตามแผนและนโยบายของทางส่วนกลาง”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร “จำเป็นต้องมีบุคลากรที่ชำนาญคอยประสานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ต้องมีอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อความคล่องตัวในการทำงาน การสร้างความร่วมมือ ก็จำเป็นต้องมีสิ่งเหล่านี้เข้ามาประกอบ เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

การจะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมไปถึงภาคชุมชน เพื่อสร้างสำนึกของความเป็นเจ้าของบ้านที่จะขีดหน้าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของเรา ดังนั้นการร่วมมือกันสนับสนุน และดึงเอาจุดเด่นของแต่ละจังหวัดออกมา ส่งเสริม และพัฒนา รวมไปถึงประชาสัมพันธ์ โดยให้ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อดึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติให้เข้ามาเที่ยว รวมไปถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน และทัดเทียมกันทุกภาค

วิกฤติการณ์ทางธรรมชาติมีผลกระทบโดยตรงต่อการท่องเที่ยว อย่างจังหวัดกาญจนบุรีนั้น ได้มีข่าวออกมาตลอดว่าเขื่อนจะแตก เราก็ต้องหาวิธี และร่วมกันสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว การมาเที่ยวที่จังหวัดนี้มีความปลอดภัย เช่น การเปิดอบรมวิธีการป้องกัน เป็นต้น

3. พ.อ.พิเศษ ชิน โชติ ผู้แทนจากกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี (การการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 27 มิถุนายน 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อันดับแรก คือ ความร่วมมือในการวางแผน “มีความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผน จะทำอย่างไรที่จะชักจูงนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวของกองพล”

อันดับที่สอง คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล “การให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับท่องเที่ยว หรือแหล่งท่องเที่ยว เป็นเรื่องสำคัญ กองพล 9 และ จทบ. มีการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวผ่านทางเว็บไซต์ของกองพล เพื่อกระจายความรู้ และส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง (<http://www.surasee.com>)”

อันดับที่สาม คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ “บางหน่วยงานให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่องในการดำเนินการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่งเสริมความรู้ในทางท่องเที่ยว หรือส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยว ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของการท่องเที่ยวมีการเกื้อกูลกันอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน รวมไปถึงภาคประชาชน ที่หน่วยงานของเราไปขอความร่วมมือก็จะได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย
อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ “ได้รับนโยบายมาโดยตรง
ให้หน่วยงานมีความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ส่วนมากเน้นการ-
ท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ปลุกฝังให้เกิดการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัด”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านการแบ่งหน้าที่ “มีสายงานในความรับผิดชอบ
หน้าที่ต่าง ๆ อยู่แล้ว เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติ”

อันดับที่สาม คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร “มีการใช้ทรัพยากรอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะ
เป็นบุคลากร งบประมาณ มีบางครั้งงบประมาณไม่เพียงพอ ก็ทำให้การร่วมงานในการ-
พัฒนาการท่องเที่ยวต้องหยุดไป”

อันดับที่สาม คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร “เป็นเรื่องที่ให้ความคล่องตัว
ในการประสานงานเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการหรือไม่ และ
ปัจจัยด้านการเมืองก็ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวของไทย”

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะเน้นในการพัฒนาทาง
ธรรมชาติมาก อยากให้ทางภาครัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้เล็งเห็นความสำคัญแหล่ง
ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์บ้าง

โดยภาพรวมแล้ว ประเทศไทยถ้ามีสภาพสังคมที่ดี ก็จะเกื้อกูลต่อความร่วมมือกัน
ซึ่งมีผลต่อการท่องเที่ยวอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าทางการเมืองมีความสงบ ก็ส่งผล
ต่อความร่วมมือซึ่งกันและกันได้ง่ายขึ้น มีความเข้าอกเข้าใจกันที่จะร่วมมือกันเพื่อ
สนับสนุนการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวของประเทศก็จะส่งผลดีตามไปด้วย แต่ถ้ามี
การขัดแย้งด้านการเมืองมีวิกฤตการณ์ทางการเมืองเกิดขึ้นเมื่อไหร่ ผลกระทบที่ตามมา
ก็คือ จะเกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก ความร่วมมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวก็จะไม่เกิด
ซึ่งมองได้จากภาพรวมทั่ว ๆ ไป

4. คุณชัยวัฒน์ ตาลโต ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ททท. จังหวัดนครนายก (การสัมภาษณ์-
ส่วนบุคคล, 10 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อันดับแรก คือ ความร่วมมือในการวางแผน “เชิญองค์การทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มาร่วมกันเสนอความคิดเห็น หรือดำเนินการร่วมกันรวมไปถึงร้านค้าและสมาคมต่าง ๆ เพื่อช่วยกันผลักดันแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว”

อันดับที่สอง คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล “มีการให้ความรู้ แต่ไม่ใช่หน้าที่หลักของทาง ททท. ซึ่งในส่วนของ การให้ความรู้โดยตรงนั้นจะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ ส่วนทางเราก็มีการให้ทางรูปแบบของเอกสาร แผ่นพับ เป็นวิทยากรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน รวมไปถึงมีห้องสมุดท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจด้วย

อันดับที่สาม คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ “ได้ร่วมกันปฏิบัติในแผนงานที่ตั้งเอาไว้ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ “ได้ร่วมกันทำงานในการกำหนดแผนพัฒนา กำหนดกลยุทธ์ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นทางกระทรวงท่องเที่ยว สมาคมท่องเที่ยว รวมไปถึงธุรกิจร้านค้าตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง “หน่วยงานของเรา มีการปรับตัวไปตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชัดเจน และต้องเป็นไปตามระเบียบและนโยบายของ ททท.”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นั้น แน่นนอนหน้าที่ทางหน่วยงานของเราต้องคอยผลักดันส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่แล้ว แต่ในการผลักดันนั้น ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน ทั้งภาคเอกชนและประชาชนรวมไปถึงส่วนของท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวด้วย

สิ่งสำคัญที่สุด คือ การสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ถ้าไม่มีความร่วมมือเกิดขึ้น การพัฒนาหรือการส่งเสริมการท่องเที่ยว ก็จะเป็นไปอย่างช้า ไม่เกิดเป็นรูปธรรมอย่างจริงจังเท่าที่ควร

5. อิศระพงษ์ แทนศิริ ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี
(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 9 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อันดับแรก คือ ความร่วมมือในการวางแผน “เป็นการร่วมแสดงความคิดเห็น
กับทุกภาคส่วน”

อันดับที่สอง คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล “ทุกหน่วยงานที่เรา
เข้าร่วม ทางเราได้ให้ข้อมูลอย่างเต็มที่เพราะว่าข้อมูลทางการท่องเที่ยว เป็นข้อมูลที่
เปิดเผย นักท่องเที่ยวทุกคนหรือประชาชนทุกคน สามารถที่จะมารับข้อมูลได้”

อันดับที่สาม คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ “มีความร่วมมือในการดำเนิน
โครงการกับทุกภาคส่วน”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย
แรก คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร “ในปัจจุบันระบบการติดต่อสื่อสาร
ค่อนข้างจะทันสมัยมาก ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่มีผลต่อ
ความร่วมมือ ไม่ว่าจะเป็นทาง อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ ต่างมีความสำคัญอย่างมาก
พร้อมทั้งประหยัดเวลาในการเดินทาง ไม่จำเป็นการนัดประชุมหรือส่งต่อข่าวสาร
ข้อมูลต่างๆ การที่มีระบบ สารสนเทศเข้ามาช่วยนั้น ทำให้การทำงานร่วมกันสะดวก
รวดเร็วขึ้น”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านความเชื่อมั่น “ถ้าหน่วยงานอื่นไม่มีความเชื่อมั่น
ให้กับหน่วยงานเราก็จะไม่มีใครอยากมาทำงานด้วย”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ควรมีความร่วมมือในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาค
ประชาชน เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

6. คุณดุสิต นนทะนาคร ประธานหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 13 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อันดับแรก คือ ความร่วมมือในการวางแผน “ร่วมสร้างสรรค์กิจกรรม และรูปแบบการท่องเที่ยว กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว”

อันดับที่สอง คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล “มีเวทีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนซึ่งกันและกัน มีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการระดับชาติ และระดับท้องถิ่น”

อันดับที่สาม คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ “ร่วมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ และทำการตลาดเชิงรุก ร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ “เป็นการวางเป้าหมายเพื่อการสร้างกลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยร่วมกับภาครัฐ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือ เนื่องจากเริ่มต้นได้เกิดความร่วมมือคิดและวางแผนร่วมกันแล้ว”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร “เห็นความสำคัญของการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากหน่วยงานต้องทำแผนงานและโครงการเพื่อเสริมสร้างการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การติดต่อสื่อสารถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญ”

อันดับที่สาม คือ ปัจจัยด้านการเมือง “ความไม่เสถียรภาพทางการเมือง ความผันผวนของสถานะเศรษฐกิจ”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากพอสมควร แต่คิดว่ายังมีจุดอ่อนในเรื่องของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวยังไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

7. คุณภาณุวัฒน์ สีลแดนจันทร์ สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี และเจ้าของรีสอร์ท ร้านอาหาร และแพ่ล่อง จังหวัดกาญจนบุรี (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 4 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

มีความร่วมมือในการวางแผน ความร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือในการปฏิบัติ ความร่วมมือในการประเมินผล และความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลง “เกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมทุกระดับ ตั้งแต่การวางแผนนโยบาย จนถึงการประเมินผล บางโครงการ ได้มีการทำบันทึกข้อตกลงอย่างเป็นทางการ กับทุกภาคส่วน ตั้งแต่ระดับส่วนท้องถิ่น ส่วนจังหวัดรวมไปถึงของส่วนภูมิภาค เพื่อช่วยกันขับเคลื่อน และส่งเสริมตามนโยบายของรัฐให้เกิดความราบรื่น และถ้ามีโอกาสก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้ง”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ “ในเรื่องของนโยบาย เป้าหมาย/วัตถุประสงค์มีความสำคัญต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หน่วยงานของเราก็จะติดต่อกับภาคเอกชนด้วยกัน ก็จะร่วมกันผลักดัน กับทางภาครัฐบาลให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นและภาครัฐ”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร “การบริหารให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้เกิดการติดต่องานประสานงาน”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ยังไม่ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากภาคส่วนต่าง ๆ ขาดการบูรณาการ เนื่องจากปัญหาทางการเมืองไม่มีประสิทธิภาพ นโยบายแต่ละครั้งถูกเก็บไว้ ไม่ได้เอาออกมาปฏิบัติอย่างเต็มที่ซึ่งเกิดจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองนั่นเอง

และเรื่องของการเมืองในปัจจุบันที่มีความขัดแย้งมีผลกระทบต่อสังคมต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากขาดความร่วมมือและทางรัฐบาลไม่ได้ทำตามนโยบายเท่าที่ควร จึงอยากให้มีคนที่ยุติประสานงาน ณ จุดนี้ด้วย เพื่อให้ไม่ให้งานต้องหยุดหรือชะลอลง

8. คุณัชชชญา คงสวัสดิ์เกียรติ สมาคมมัคคุเทศก์ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 9 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อันดับแรก คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล “จะมีการนัดกับทางสมาคมมัคคุเทศก์ และผู้ประกอบการในการจัดประชุมแต่ละครั้งเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร”

อันดับที่สอง คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ “ร่วมมือกันปฏิบัติเพื่อเป็นการบริการที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว”

อันดับที่สาม คือ ความร่วมมือในการประเมินผล “มีความร่วมมือด้านการประเมินผลของมัคคุเทศก์อย่างชัดเจน เพราะปัจจุบันมัคคุเทศก์ที่ไม่ได้มาตรฐานด้านข้อมูลมีเยอะจึงเกิดการประเมินและจัดอบรมเพิ่มเติมเพื่อให้มัคคุเทศก์ได้ให้ข้อมูลที่แท้จริงแก่นักท่องเที่ยว”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร “เนื่องจากในสายงานของมัคคุเทศก์นั้น ต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ และงบประมาณที่เพียงพอ”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านการเมือง “งบประมาณเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปได้ซ้ำ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย ทำให้งานและการได้รับงบประมาณไม่ต่อเนื่องกัน”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการพัฒนาเข้าไปเยอะมากต่างจากอดีตเพราะ และได้มีการรวมเอากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเข้ามาด้วยกันทำให้งบประมาณส่วนหนึ่งไปทุ่มให้กับกีฬาจนลืมการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ จึงอยากให้ทางภาครัฐเข้ามาดูตรงจุดนี้เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่นำรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก

9. ตัวแทนจากผู้ประกอบการ (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 5 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อันดับแรก คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล “สนับสนุนการให้ความรู้แก่ทุกฝ่าย แต่เนื่องจากเป็นผู้ประกอบการ บทบาทหน้าที่ตรงนี้อาจไม่ได้ชัดเจน”

อันดับที่สอง คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ “มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา เพราะว่าอยากให้การบริการนักท่องเที่ยวได้ออกมาในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นความร่วมมือจึงเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงาน จะเน้นในเรื่องการทำกิจกรรม/โครงการเพื่อการท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย
อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม “ถ้าไม่มีหน่วยงานใดเข้ามามีส่วนร่วม
ความร่วมมือก็จะไม่เกิดขึ้น และก็เป็นเรื่องปกติว่า การพัฒนาสิ่งใดก็ตามก็จะเป็นเรื่องที่
ยากตามไปด้วย”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร “บุคลากรเป็นบทบาทสำคัญ หน่วยงาน
เราเป็นหน่วยงานเอกชน ดังนั้น บุคลากรที่จะเข้ามาทำงานจะต้องมีคุณภาพ พร้อมทั้งจะ
ทำงานเพื่อองค์กรได้อย่างเต็มที่ ในด้านของความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นนั้น เราจำเป็นต้อง
ต้องใช้บุคลากรที่ดีในการประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ควรพัฒนาให้ครบทุกระบบ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้หลักการตลาด
และการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อเป็นการสนับสนุนการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ทุก
ฝ่ายได้รับรู้ และเข้ามามีส่วนร่วม

10. คุณคม กิตติธร ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และสมาคมส่งเสริมการ-
ท่องเที่ยวและสิ่งแวดลอม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 1 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อันดับแรก คือ ความร่วมมือในการวางแผน “วางแผนเพื่อส่งเสริมให้
กิจกรรมการท่องเที่ยวของคนในพื้นที่ถนนสงเคราะห์ เขตดอนเมือง ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

อันดับที่สอง คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล “ให้ความรู้ในเขตที่
ทำการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ที่ดอนเมืองให้มองเห็นจุดเด่นของดอนเมืองว่ามี
อะไรบ้างแล้ว”

อันดับที่สาม คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ “ร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน
ปฏิบัติงานส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย

อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ “เมื่อจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ต้องวางเป้าหมายเอาไว้ เพื่อสร้างความร่วมมือร่วมกับ
หน่วยงานอื่น ๆ”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร “มีผลอย่างมาก เนื่องจากถ้าขาดการติดต่อ ความร่วมมือก็จะเป็นไปอย่างยากลำบาก”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

สถานที่ท่องเที่ยวที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมคุณลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ อีกทั้งยังอยู่ภายใต้เงื่อนไขและผลประโยชน์อื่น ๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไทย นอกจากนี้คนไทยยังขาดความรู้ ในเชิงอนุรักษ์ ต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวหรือบรรยากาศของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ถูกทำลายจากคนในท้องถิ่นนั่นเอง จึงต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการให้ความรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน

11. คุณบุญประเสริฐ ศิริรัตน์ สื่อมวลชน (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 กรกฎาคม 2554)

ระดับความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อันดับแรก คือ ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล “หน่วยงานของเราเป็นหน่วยงานด้านข่าวสาร แน่แน่นอนอยู่แล้วว่าเราจะต้องคอยให้ข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว ดังนั้นการให้ความรู้เรื่องของการท่องเที่ยว แทบจะเป็นงานหลักของหน่วยงานเรา ความรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกหน่วยงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว”

อันดับที่สอง คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติ “ได้เคยร่วมปฏิบัติกับหน่วยงานอื่น”

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านการเมือง “นักการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน จำเป็นจะต้องร่วมมือกันผลักดันแหล่งท่องเที่ยว แต่ทุกวันนี้ความแตกแยกทางด้านการเมืองทำให้การพัฒนาต้องช้าลง และทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในความปลอดภัยจึงไม่กล้าเข้ามาเที่ยวในยามวิกฤต”

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ “ต้องวางเป้าหมายในการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อการดึงนักท่องเที่ยวเข้ามา”

อันดับที่สาม คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร “มีเป้าหมายในการที่จะทำงานแล้ว เราจะต้องรู้ถึง ว่าต้องใช้ทรัพยากรบุคคลเท่าไร และงบประมาณเท่าไร ที่จะมาสนับสนุนในการทำงานให้ราบรื่นและเป็นไปตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ จึงจะเกิดการพัฒนาต่อไป”

อันดับที่สี่ คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร “การติดต่อสื่อสารนั้นจะเชื่อมระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้มีการประสานงานกันและร่วมมือกันในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางเอาไว้”

อันดับที่ห้า คือ ปัจจัยด้านความเชื่อมั่น “ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอข่าวต่าง ๆ ในท้องถิ่นเราจะต้องสร้างความเชื่อมั่นและให้คนดูได้เชื่อถือ และเมื่อเกิดความเชื่อมั่นต่อหน่วยงาน ก็ทำให้เกิดผู้สนใจเข้าร่วมมือ”

ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

อยากให้ทางภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น ร่วมมือกันผลักดันแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักอย่างจริงจัง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมไปถึงภาคประชาชน ต้องร่วมมือกันอย่างเต็มที่ถ้าหากว่าหน่วยงานใดก็ตามที่ไม่ตอบรับและไม่เอาใจใส่ต่อการร่วมมือ การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้นก็ไม่มีความหมาย

ความแตกแยกทางด้านการเมืองทำให้การพัฒนาต้องช้าลง และทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในความปลอดภัยจึงไม่กล้าเข้ามาเที่ยวในยามวิกฤต อย่างไรก็ตามอยากให้ประเทศไทยเกิดความสามัคคีกัน ประองคองกัน เพื่อที่จะร่วมมือกันในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มากกว่าทุกวันนี้

ตาราง 26

สรุปวันเวลาที่สัมมนา

ผู้ให้สัมมนา	ตำแหน่ง	สังกัด	วันที่ให้สัมมนา	เวลา
คุณกุลปราโมทย์ วรรณะเลิศ	ผู้อำนวยการกอง เผยแพร่ความรู้ ด้านการท่องเที่ยว	ททท.	4 กรกฎาคม 2554	13.30-14.15 น.
คุณชัยวัฒน์ ลิ้มไปวรรณะ	รองผู้อำนวยการ จังหวัดกาญจนบุรี	สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี	5 กรกฎาคม 2554	09.30-10.30 น.
พ.อ.พิเศษ ชินโชติ บุญยไพศาลเจริญ	ผู้แทนจากกองพล ทหารราบที่ 9	กองพลทหารราบที่ 9	27 มิถุนายน 2554	09.00-09.10 น.
คุณชัยวัฒน์ ตาดไท	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ททท. จังหวัด นครนายก	ททท. จ.นครนายก	10 กรกฎาคม 2554	14.30-15.00 น.
คุณอิสระพงษ์ แทนศิริ	ผู้อำนวยการสำนักงาน การท่องเที่ยวจังหวัด กาญจนบุรี	ททท. จ.กาญจนบุรี	9 กรกฎาคม 2554	10.15-11.00 น.

ตาราง 26 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง	สังกัด	วันที่ให้สัมภาษณ์	เวลา
คุณดุสิต นนทะนาคร	ประธานหอการค้าไทย และสภาหอการค้า แห่งประเทศไทย	หอการค้าแห่งประเทศไทย	13 กรกฎาคม 2554	13.45-14.30 น.
คุณภาณุวัฒน์ คีตแดนจันทร์	เจ้าของรีสอร์ท ร้านอาหาร สมาชิกสมาคม มัตตุเทศก์	ผู้ประกอบการ สมาคมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี สมาคมมัตตุเทศก์	4 กรกฎาคม 2554	15.15-16.00 น.
คุณชัชชญา คงสวัสดิ์ดีเกียรติ			9 กรกฎาคม 2554	13.45-14.30 น.
ตัวแทนจากผู้ประกอบการ และร้านอาหาร	ผู้ประกอบการโรงแรม และร้านอาหาร	ผู้ประกอบการโรงแรมและ ร้านอาหาร	5 กรกฎาคม 2554	10.15-11.00 น.
คุณคม กิตติธร	ผู้ประกอบการ และสมาชิกสมาคม	ผู้ประกอบการด้านการ ท่องเที่ยว สมาคมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม	1 กรกฎาคม 2554	15.00 – 16.00 น.
คุณบุญประเสริฐ ศิริรัตน์	สื่อมวลชน	สื่อมวลชน	10 กรกฎาคม 2554	13.00-14.00 น.

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2550). *ยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยว พ.ศ. 2551-2554*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2550). *การพัฒนาแนวทางในการทำงานร่วมกันขององค์การเครือข่ายเพื่อการส่งเสริมการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2553). *สำนักงานปลัดกระทรวง*. ค้นเมื่อ 4 ตุลาคม 2553, จาก http://www.mots.go.th/more_news.php
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). *แผนการท่องเที่ยวปี 2545*. กรุงเทพมหานคร: มิลเล็ทกรุ๊ป.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). *สรุปแผนการตลาดท่องเที่ยวปี 2551*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2553). *รายงานประจำปี 2545*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กีกก้อง คุณสมิทธิ. (2541). *ประสิทธิผลของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการให้บริการสังคม: ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการนภาแพทย์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โกมุทพันธุ์ ผลสินธุ์. (2542). *การจัดการธุรกิจท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ.
- จำลอง โพธิ์บุญ. (2547). *การบริหารโครงการสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพนตร์การพิมพ์.
- ชาญชัย ดวงจิตต์. (2536). การท่องเที่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยา. *จุลสารการท่องเที่ยว*, 2(3),

- ชาลวาทย์ เกษตรศิริ. (2540). *วิถีไทย: การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- คำรงค์ ชูานดี. (2532). *รัฐกับหารพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนัด แก้วเจริญไพศาล. (2540). การบริหารทีมงานที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารการจัดการ-ภาครรัฐและภาคเอกชน*, 6(3), 127-142.
- ทศพล กฤตยพิสิฐ. (2538). การมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เขตหนองจอก ที่มีส่วนต่อโครงการกิจกรรมการพัฒนาตามแนวทาง “บรม” และ “บวร” เพื่อสร้างสรรค์อุดมการณ์แผ่นดินทองหนองจอก. *วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์-มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- ธนบูรณ์กิตติ์ จิรพัฒนากร. (2552). *สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารระดับกลางของอุตสาหกรรมการโรงแรมในภาคใต้ของประเทศไทย*. *คุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์คุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*.
อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิคม จารุมณี. (2545). *การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย*.
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- นิตา ชัชกุล. (2551). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง-
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตดาร์ก เวชยานนท์. (2550). *Competency-based approach*. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน-
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะรัฐประศาสนศาสตร์
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-
เพรสแอนด์ดีไซน์.
- ประเสริฐ วิทยารัฐ. (2530). *รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง บทบาทของภูมิศาสตร์กับการพัฒนาการท่องเที่ยว*. กาญจนบุรี: สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทยร่วมกับวิทยาลัยครูกาญจนบุรี.

- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2544). *การวิเคราะห์ข้อมูลระดับมิลติแวลูเอท: ในทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ปิ่นเกล้าการพิมพ์.
- พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์. (2547). *การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์. (2552). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะรัฐศาสตร์.
- พยอม ธรรมบุตร. (2549). *การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว (2006)*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.
- พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. (2548). *12 แนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์: แนวคิดและการวัด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2544). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศักดิ์โสภาคการพิมพ์.
- ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสวงศ์ พงสะบุตร. (2536). *คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล มงคลวงศ์โรจน์. (2545). *การสร้างความร่วมมือด้านประกันสุขภาพของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย. วารสารการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 3(2), 35-45.*
- ภาวิดา รังษี. (2550). *ความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา บ้านแม่กำปอง กิ่งอำเภอออน จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภูวนิดา คุณผลิน. (2550). *การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครแบบบูรณาการ. คุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศตรคุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- มนัส สุวรรณ. (2545). *โครงการศึกษาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. (2552). *แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2552-2555)*.
กาญจนบุรี: ผู้แต่ง.

- มูลนิธิสิ่งแวดล้อมไทย. (2548). *ประมวลสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ยอดคุช บัญญาธิการ. (2551). *การจัดการสิ่งแวดล้อมตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกองทัพบก. คู่มือนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์คู่มือบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- ระพีพรรณ ทองหล่อ. (2547). *การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทยแบบครบวงจร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณ วลัยวานิช. (2539). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์.
- วรงค์ จันทรร. (2548). *ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สหายบล็อกและการพิมพ์.
- ศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย. (2549). *แนวทางการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. ค้นเมื่อ 4 ตุลาคม 2553, จาก http://www.nesdb.go.th/portals/0/tasks/dev_ability/profile/service/อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.pdf
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2517). *การบริหาร*. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สาโรจน์ คัชมาตย์. (2550, มิถุนายน-กันยายน). การจัดการบริการสาธารณะบนแนวคิดความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *Local Development Journal*, 2, 45-50.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2555)*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สุจิตรา บุญรัตพันธุ์. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 12)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เฟื่องฟ้าพรินติ้ง.

- สุมิตรา เจิมพันธ์. (2552). *ความสำเร็จของการนำนโยบายประหยัดพลังงานไปปฏิบัติในภาคราชการ*. คุษณินิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรคุษณินิพนธ์บัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวรรณณี แสงมหาชัย. (2541). *การจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพรวมขององค์การ: แนวคิดและกระบวนการในการนำไปปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสรี วังสีไพจิตร. (2539). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกับระยะเวลาในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงค์ทิพย์ เอกแสงศรี. (2552). *ธรรมาภิบาลกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะรัฐศาสตร์.
- อภิชัย พันธเสน. (2550). *การศึกษาแนวทางความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- อภิชัย พันธเสน. (2551). *การวิจัยและพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง*.
อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- อภิชา คุณวันนา. (2551). *กระบวนการสื่อสารในการสร้างความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การภาครัฐกิจและองค์การพัฒนาเอกชน*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิรมย์ พรหมจรรยา, ชุตติมา ต่อเจริญ และคมสัน รัชตพันธ์. (2546). *โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบท: จังหวัดภูเก็ต*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- อรุณ รักธรรม. (2526). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

- อุทัย เลาหวิเชียร. (2543). *รัฐประศาสนศาสตร์: ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ* (พิมพ์ครั้งที่ 6).
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สมาธรรม.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). *การบริหาร ทักษะ และการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.
- Agranoff, R. (2006). Inside collaborative network: Ten lessons for public managers. *Public Administration Review*, 61(63), 57-59.
- Agranoff, R., & McGuire, M. (2003). *Collaborative public management: New strategies for local governments*. Washington, D.C.: Georgetown University Press.
- Babbie, E. (2004). *The practice of social research* (9th ed.). Belmont, CA: Wadsworth Thomson Learning.
- Bardach, E. (2001, April). Developmental dynamics: Interagency collaboration as an emergent phenomenon. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 2, 152-168.
- Coakes, S. J., & Steed, L. G. (2001). *SPSS: Analysis without anguish version 11.0 for Windows*. Brisbane, Australia: John Wiley & Sons.
- Collier, A., & Harraway, S. (1989). *The New Zealand tourism industry*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Czajkowski, J. (2006). Success factors in higher education collaborations: The collaboration success measurement model. *Dissertation Abstracts International*, 59(11), 4044-A (UMI No. 3226184)
- Entwistle, T., & Martin, S. (2005). From competition to collaboration in public service delivery: A new agenda for research. *Public Administration*, 83, 237.

- Goeldner, C. R., & Ritchie, J. R. (2006). *Tourism: Principles, practices, philosophies*. Hoboken, NJ: John Wiley and Sons.
- Hord, S. M. (1986). A synthesis of research on organizational collaboration. *Education Leadership, 43*(5), 22-26.
- Huxham, C. (2003). Theorizing collaboration practice. *Public Management Review, 5*, 404-408.
- Keraminiyage, K. (2009, Special Issue). Achieving success in collaborative research: The role of virtual research Environments. *IT Con, 14*, 59-69.
- Kumar, R. (1996). *Research methodology: A step-by-step guide for beginners*. Melbourne, Australia: Addison Wesley Longman Australia.
- Lundberg, D. E. (1990). *The tourist business* (6th ed.). New York: Van Nostrand Reinhold.
- Mandell, M. P. (2001). Collaboration though network structures for communication building efforts. *National Civic Review, 90*, 280.
- Mattessich, P., Monsey, B., & Murray-Close, M. (2001). *Collaboration: What make it work* (2nd ed.). St. Paul, MN: Wilder.
- McIntosh, R. W., & Goeldner, C. R. (1986). *Tourism principles, practices, philosophies* (5th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- McGuire, M. (2006). Collaborative public management: Assessing what we know and how we know it. *Public Administration Review, 66*(6), 33-43.
- Middle, R., Gieskes, J., & Fisscher, O. (2005). Driving collaborative improvement processes. *Production Planning & Control, 16*(4), 369-374.
- Mintzberg, H. (1992). *Structure in fives: Designing effective organizations*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

- Osborne, S. P. (2010). *The new public governance: Emerging perspectives on the theory and practice of public governance*. New York: Routledge.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods* (2nd ed.). Newbury Park, CA: Sage.
- Sabatier, P., & Mazmanian, D. (1980). The implementation of public policy: A framework of analysis. *Policy Studies Journal*, 8(4), 538-560.
- Schram, W. (1971). *How communication works: In communication conceptual and process*. Urbana, IL: University of Illinois Press.
- Starkey, P. (1997). *Networking for development*. London: International Forum for Rural transport and development.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). New York: Pearson Education.
- Vangen, S., & Huxham, G. (2010). *Managing to collaborate*. New York: Routledge.
- Wood, D. & Gray, B. (1991). Toward a comprehensive theory of collaboration. *Journal of Applied Behavioral Sciences*, 27(2), 139-162.
- World Tourism Organization (WTO). (2007). *Long-term forecast tourism 2020 vision*. Retrieved July 8, 2007, from <http://www.wto.org/eng/wttc-research/index.php>
- Zand, D. E. (1972). Trust and managerial problem solving. *Administrative Science Quarterly*, 17(2), 229-239.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวรสุดา สุขารมณ
วัน เดือน ปีเกิด	19 กุมภาพันธ์ 2520
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากมหาวิทยาลัยมหิดล (นานาชาติ) ปีการศึกษา 2542 สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ หลักสูตรนักบริหาร จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2547
ตำแหน่งหน้าที่ การงานปัจจุบัน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว กรรมการบริษัท สุขารมณ จำกัด ธุรกิจประเภท โรงพยาบาล, รีสอร์ท และบริการท่องเที่ยว